

0057

MIKKELIN KAUPUNKI

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue / Kaupunkisuunnittelupalvelut

PL 33, 50101 Mikkeli

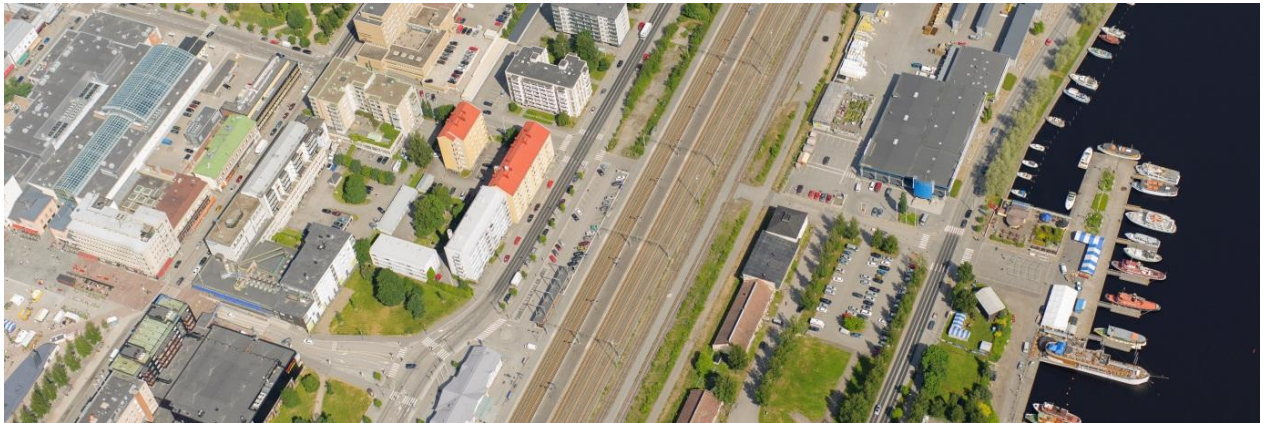
e-mail: etunimi.sukunimi@mikkeli.fi

MIKKELIN KAUPUNKI

MIKKELIN KANTAKAUPUNGIN OSAYLEISKAAVA 2040

SELOSTUS 15.11.2018, tark. 20.5.2019, tark. 18.6.2019

Kaupunginvaltuusto päätti 17.6.2019 merkitä Ratinlammen alueen kaupunkivihreällä.

VIREILLE TULOSTA ILMOITETTU	18.6.2012 / Kaupunginhallituksen päätöksellä
TEKNINEN LAUTAKUNTA HYVÄKSYNYT	31.1.2017 § 22
KAUPUNGINHALLITUS HYVÄKSYNYT ALUSTAVASTI	13.2.2017 § 64
NÄHTÄVILLÄ	23.2 - 24.4.2017
KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	18.10.2018 § 117
KAUPUNGINHALLITUS HYVÄKSYNYT ALUSTAVASTI	5.11.2018 § 394
EHDOTUS NÄHTÄVILLÄ	15.11.2018 - 15.1.2019
KAUPUNGINHALLITUS HYVÄKSYNYT	10.6.2019 § 261
KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT	17.6.2019 § 75
LAINVOIMAINEN	15.8.2019

MIKKELIN KAUPUNKI

MIKKELIN KANTAKAUPUNGIN OSAYLEISAKAAVA 2040

Projekti nro 1510040625
Vastaanottaja Mikkelin kaupunki
Asiakirjatyyppe Kaavaselostus
Päivämäärä xxxxxx
Laatija Eveliina Könttä
Tarkastaja Markus Hytönen

1	JOHDANTO.....	4
2	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	5
2.1	Tunnistetiedot.....	5
2.2	Kaava-alueen sijainti.....	6
2.3	Kaavan nimi ja tarkoitus.....	6
2.4	Laaditut selvitykset ja liiteasiakirjat.....	8
3	TIIVISTELMÄ.....	9
3.1	Kaavaprosessin vaiheet.....	9
4	LÄHTÖKOHDAT	11
4.1	Kaavoitustilanne.....	11
4.1.1	Maakuntakaava.....	11
4.1.2	Vaihemaakuntakaavat.....	17
4.1.3	Mikkelin kaupunkiseudun rakennemalli "Elävät keskukset ja sujuva arki"	19
4.1.4	Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma	20
4.1.5	Yleiskaavat	21
4.1.6	Osayleiskaavat ja ranta-alueiden mitoitus.....	22
4.1.7	Asemakaavat.....	22
4.1.8	Rakennusjärjestys	23
4.1.9	Rakennuskielto.....	23
4.2	Nykyinen yhdyskuntarakenne.....	24
4.2.1	Maanomistus	24
4.2.2	Väestö	24
4.2.3	Elinkeinot.....	27
4.2.4	Kaupalliset toiminnot	28
4.2.5	Historiallinen tausta ja kulttuuriympäristöt.....	29
4.2.6	Luonto	30
4.2.7	Maisema	30
4.2.8	Liikenne	31
4.2.9	Yhdyskuntatekniikka ja ympäristön häiriötekijät	31
4.3	Pohjakartta.....	31
5	OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	34
5.1	Osayleiskaavaan tarve	34
5.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	34
5.3	Osallistuminen ja yhteistyö.....	35
5.3.1	Osalliset	35
5.3.2	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt.....	35
5.3.3	Viranomaisyhteistyö.....	36
5.3.4	Osallistumisen johdosta tehdyt muutokset.....	36

6	TAVOITTEET	39
6.1	Lakien ja ylempien kaavatasojen tuomat tavoitteet	39
6.1.1	Maankäyttö- ja rakennuslaki	39
6.1.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	39
6.1.3	Maakuntakaava.....	41
6.2	Kaupungin tavoitteet, ohjelmat ja suunnitelmat	41
6.2.1	Mikkelin kaupungin strategia.....	41
6.2.2	Mikkelin kaupunkiseudun rakennemalli.....	42
6.2.3	Saimaan sivu ja Satamalahden arkkitehtuurikilpailu.....	42
6.2.4	Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma	42
6.3	Kaavatyön aikana täsmentyneet tavoitteet.....	43
7	OSAYLEISAKAAVA JA SEN PERUSTELUT	46
7.1	Yleinen perustelu.....	46
7.2	Mitoitus ja sen perustelut.....	46
7.3	Kaavamerkinnot ja -määräykset.....	48
7.3.1	Yhdyskuntarakenteen ohjaus	49
7.3.2	Liikenne	53
7.3.3	Viherrakenne	56
7.3.4	Vesitalous	69
7.3.5	Kulttuuriympäristö.....	70
7.3.6	Maisema.....	99
7.3.7	Voimaan jäävät osayleiskaavat	105
8	OSAYLEISAKAAVAN VAIKUTUKSET.....	106
8.1	Vaikutusten arviointi Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavatyössä.....	106
8.2	Suhde ylemmän asteisiin suunnitelmiin sekä asetettuihin tavoitteisiin	107
8.3	Osayleiskaavan kohtuullisuuden arviointi	108
8.4	Vaikutukset tulevaan yhdyskuntarakenteen kehitykseen	110
8.5	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön.....	110
8.6	Vaikutukset kulttuuriperintöön ja maisemaan	114
8.7	Vaikutukset luonnonympäristöön.....	115
8.8	Vaikutukset elinkeinoihin ja kuntatalouteen	118
8.9	Vaikutukset liikenteeseen.....	119
8.10	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja ympäristöön, sosiaaliset vaikutukset	120
8.11	Ympäristön häiriötekijät	121
8.12	Oikeusvaikutukset	122
8.13	Kaavaehdotukseen tehtyjen tarkastusten vaikutusten arviointi	123
9	KAAVAN TOTEUTUS	125
9.1	Osayleiskaavan toteuttaminen ja seuranta	125

1 JOHDANTO

Maankäytön suunnittelu on keino asettaa tavoitteita kaupungin kehitykselle. Erityisesti laajoissa yleiskaavatoissa tehdään näkyväksi ne tulevaisuuden kuvat, joita kohti erilaiset kehittämistoimenpiteet halutaan tähdätä. On siis kyse kaupunkilaisten yhteisestä tulevaisuudesta ja siitä ympäristöstä, jossa on hyvä asua, opiskella, tehdä töitä ja viettää vapaa-aikaa. Samalla on myös varauduttava haasteisiin, joita synnyttävät muun muassa väestön ikääntyminen, muuttoliike, ilmastonmuutos ja elinkeinoelämän keskittyminen palvelualueille.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavatyön tavoitteena on luoda suuntaviivat kaupungin maankäytölle aina vuoteen 2040 saakka. Kantakaupungin osayleiskaava perustuu tavoitteiden mukaisesti kasvavaan väestömäärään. Asumisen painopisteenä ovat tiivistyvä keskusta sekä Saimaan rannat. Liikenteessä suositaan ekologisia liikkumismuotoja, jonka myötä kaavalla otetaan kantaa muun muassa kävely- ja pyöräilyverkoston kehittämiseen. Elinkeinoelämälle luodaan toimintaedellytyksiä vahvistamalla teollisuusalueita sekä tukemalla keskustaa kaupan ensisijaisena sijoittumispaikkana. Luonnon ja ympäristön hyvinvoinnin edistäminen on yksi kaavan isoista teemoista, ja sitä on kaavassa lähestytty ekosysteemipalvelu-ajattelun kautta. Ekosysteemipalveluilla eli luonnon palveluilla tarkoitetaan kaikkia ihmisen luonnosta saamia aineellisia ja aineettomia hyötyjä. Kaavan teemoihin kuuluvat myös luonto- ja kulttuuriarvojen vaaliminen sekä luonto- ja kulttuurikohteiden sitominen vahvemmin osaksi matkailun mahdollisuuksia.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavatyö on käynnistynyt vuonna 2012 aloitusvaiheen esiselvityksen laadinnalla. Osayleiskaavan tavoitteet on tarkennettu vuoden 2013 aikana, jolloin on tavoitteiden asettamisen tueksi kaupunginvaltuusto kokoontunut kaksi kertaa tavoiteseminaariin. Osayleiskaava on tullut vireille maaliskuussa 2014, jolloin nähtävillä on myös asetettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Kesällä 2014 järjestettiin internetpohjainen HARAVA-kysely kaupunkilaisille, jossa haettiin lähtötietoja suunnittelutyön tueksi. Kyselyn teemoja olivat muun muassa asuinympäristöt, liikkuminen ja erilaiset kehittämisideat.

2 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

2.1 Tunnistetiedot

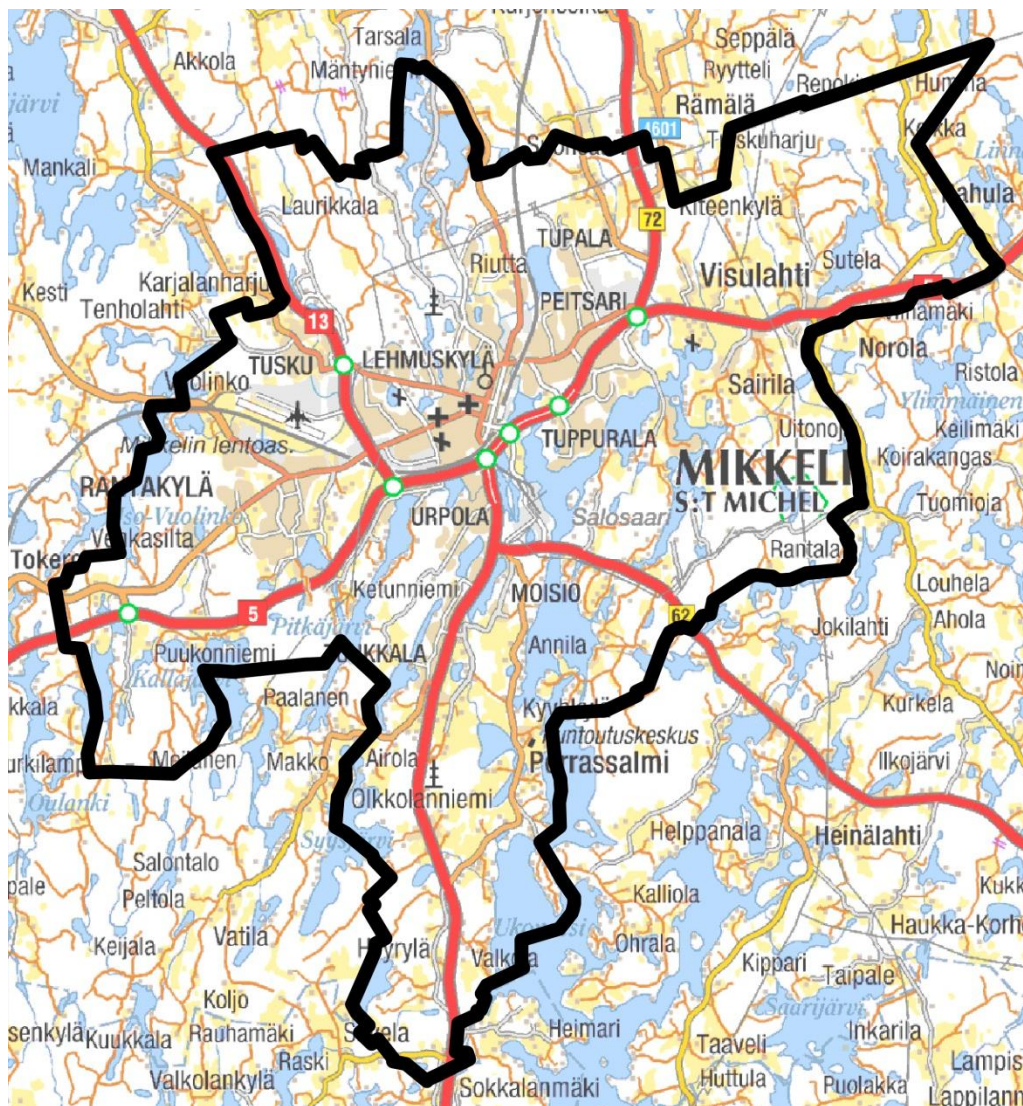
Osayleiskaavan selostus koskee 9.10.2018 päivättyjä osayleiskaavakarttoja.

Osayleiskaava koskee seuraavia Mikkelin kaupunginosia ja kyliä:

1. Savilahti	18. Riutta	35. Tikkala
2. Maunuksela	19. Peitsari	Suonsaari
3. Kalevankangas	20. Tusku	Rämälä
4. Kaukola	21. Siekkilä	Norola
5. Nuijamies	22. Karjalanharju	Rahula
6. Kirjala	23. Karkialampi	Viinämäki
7. Emola	24. Oravinmäki	Sairila
8. Rokkala	25. Tuukkala	Salosaari
9. Lähemäki	26. Launiala	Metsä-Sairila
10. Tuppurala	27. Laajalampi	Häyrylä
11. Urpola	28. Visulahti	Kyyhkylänniemi
12. Kattilansilta	29. Annila	Oikkolanniemi
13. Pitkäjärvi	30. Karila	Hyyrylä
14. Lehmuskylä	31. Rantakylä	Kaipiala
15. Pursiala	32. Vuolinko	Sokkala
16. Kenkäveronniemi	33. Veikanmäki	
17. Tupala	34. Vehkasilta	

2.2 Kaava-alueen sijainti

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava laaditaan kantakaupungin asemakaavoitetulle alueelle sekä sen reuna-alueille. Osayleiskaavan rajausta ulottuu pohjoisessa Tarsalanjärvelle, idässä Hertunlammelle, etelässä Heimariin ja lännessä Tikkanen-alueelle. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 154 km². Suunnittelualueen tarkempi sijainti ja rajausta on esitetty kartalla.

2.3 Kaavan nimi ja tarkoitus

Kaavan nimi on "Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040".

Mikkelin kaupunginhallitus on päättänyt 18.6.2012 Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 laatimisen aloittamisesta. Tehtävänä on laatia koko keskusta-alueen ja sen laajenemisalueet kattava oikeusvaikutteinen osayleiskaava.

Rakenteeltaan osayleiskaava koostuu teemallisista kartoista, selostuksesta sekä taustoittavasta selvitysaineistosta. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 sisältää seitsemän (7) oikeusvaikutteista karttaa. Yleiskaavakartat n:o 1-7 ovat lähtökohtana laadittaessa ja muutettaessa osayleiskaavaa, asemakaavaa tai ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden

käytön järjestämiseksi (MRL 42§). Yleiskaavaa tulkittaessa tulee huomioida kaavatasolle ominainen esittämistarkkuus: aluerajaukset, kohdemerkinnät sekä merkintöjen sisältö täsmentyvät tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Yleiskaavan tehtävä

Maankäyttö- ja rakennuslaki määrittelee yleiskaavan tehtävän seuraavasti:

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrättyllä alueella.

Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain. (MRL 35 §)

Mikkelin kantakaupungin alueella tarkoituksena on turvata keskustan kehittäminen yhteisesti määritettyjen suuntaviivojen mukaisesti ja luoda edellytykset yksityiskohtaisemmalle asemakaavoitukselle. Yleiskaavan laadinnassa huomioidaan valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet sekä maakuntakaavoitus. Lisäksi työssä huomioidaan Mikkelin seudulle tehdyt muut strategiset, ohjaavat tai muutoin merkittävät paikalliset suunnitelmat. Yleiskaavatyön tueksi on laadittu kantakaupungin yleiskaavaa ja koko kaupungin strategista yleiskaavaa käsittelevä esiselvitys. Yleiskaavan tavoitteiden asettelu on esitetty luvussa 6.

Mikkelin kantakaupungin alueella yleisiä suunnittelun lähtökohtia ovat muun muassa kaupunkiympäristön, väestön ja asumisen, elinkeinoelämän, liikenteen, matkailun, viherverkostojen ja luonnonympäristöjen kehittäminen.

2.4 Laaditut selvitykset ja liiteasiakirjat

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavaa varten laaditut selvitykset ovat kaavan liitteenä. Luettelo kaavan liiteasiakirjoista:

- LIITE 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- LIITE 2 Vuorovaikutus Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040
- LIITE 3 Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava, Kaupallisen selvityksen päivitys, Santasalo 2013
- LIITE 4 Mikkelin kaupan mitoitus kaupunginosittain, WSP, 2018
- LIITE 5 Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040, Liikenneselvitys, 2016 Ramboll
- LIITE 6 Pohjoinen kehätie, vaikutusselvitys, 2018, Ramboll
- LIITE 7 Mikkelin kantakaupungin ekosysteemipalvelut ja viherrakenne, 2016, Sito
- LIITE 8 Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016, Enviro
- LIITE 9 Mikkelin kantakaupungin rakennetun ympäristön selvitys, 2017, Mikkelin kaupunkisuunnittelu ja Selvitystyö Ahola
- LIITE 10 Maisemat ja miljööt, Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040, 2017, Mikkelin kaupunkisuunnittelu ja Selvitystyö Ahola
- LIITE 11 Vetovoimakohde Mikkeliin, 2016, Sweco
- LIITE 12 Strateginen kehityskuva
- LIITE 13 Arkeologinen selvitys, 2018, Museovirasto
- LIITE 14 VT 15 meluselvitys, 2017, Sweco
- LIITE 15 Vaiheistusraportti, 2018, Ramboll

Lisäksi laadittiin paikkatietomuotoon hulevesijärjestelmän kuvaus (2018, Ramboll). Kuvaus toimi lähtötietona erityisesti vesitaloutta koskevan kaavakartan laatimisessa.

Aiemmin laaditut selvitykset:

- Mikkelin kaupunkiseudun rakennemalli 2012, Loppuraportti
- Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, 2011
- Mikkelin seudun alueellinen yleissuunnitelma, 2012
- Kaupallisen selvityksen päivitys (2013)
- Etelä-Savon maakuntaohjelma (2011–2014) ja sen toteuttamissuunnitelma 2012–2014
- Mikkelin kaupungin ympäristöstrategia vuosille 2010–2014 (2010)
- Mikkelin luonto ja arvokkaat luontokohteet (2009)
- Mikkelin kaupunkiseudun rakennemalli (2012)
- Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (2011)
- Mikkelin seudun maankäytön ja liikenteen vetovoimatekijät; Paras -suunnitteluohjelman perusteita loppuraportti 20.8.2007
- Mikkelin kaupungin strategia
- Muut kunnan strategiat ja ohjelmat

3 TIIVISTELMÄ

3.1 Kaavaprosessin vaiheet

Aloitusvaihe

- Mikkelin kaupunginhallitus päätti käynnistää Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 laatimisen 18.6.2012
- Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 tavoitteet määriteltiin kaupunginvaltuuston kahdessa tavoiteseminaarissa, jotka järjestettiin 7.10.2013 ja 2.12.2013 (lisää valtuuston asettamista tavoitteista voi lukea kohdasta 6.3.1)
- Mikkelin kaupunginhallitus hyväksyi Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelman 7.4.2014; Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 3.7.–29.8.2014; Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa pidetään lisäksi koko kaavaprosessin ajan nähtävillä Mikkelin kaupunkisuunnittelussa (Maaherrankatu 9-11) sekä kaupungin internetsivuilla: www.mikkeli.fi
- Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) järjestettiin 27.5.2014
- Kaupunginhallitus hyväksyi osallistumis- ja arviointisuunnitelman päivityksen 16.6.2014
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta palautetta jätti kuusi eri tahoa; Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta jätetty palaute on esitetty tiivistetysti tämän selostuksen luvussa 6.3.2
- Kaupunkilaisille järjestettiin internetpohjainen HARAVA-kysely 28.8.–5.10.2014, jonka tuloksia on esitetty liitteessä 2
- Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä kaavoitusprosessia esiteltiin yleisötilaisuudessa 28.8.2014 Mikkelin kaupungintalolla
- Vuosina 2014–2017 kaavaprosessi eteni laatimalla kaavaluonnosta sekä kaavaa taustoittavia selvityksiä

Luonnosvaihe

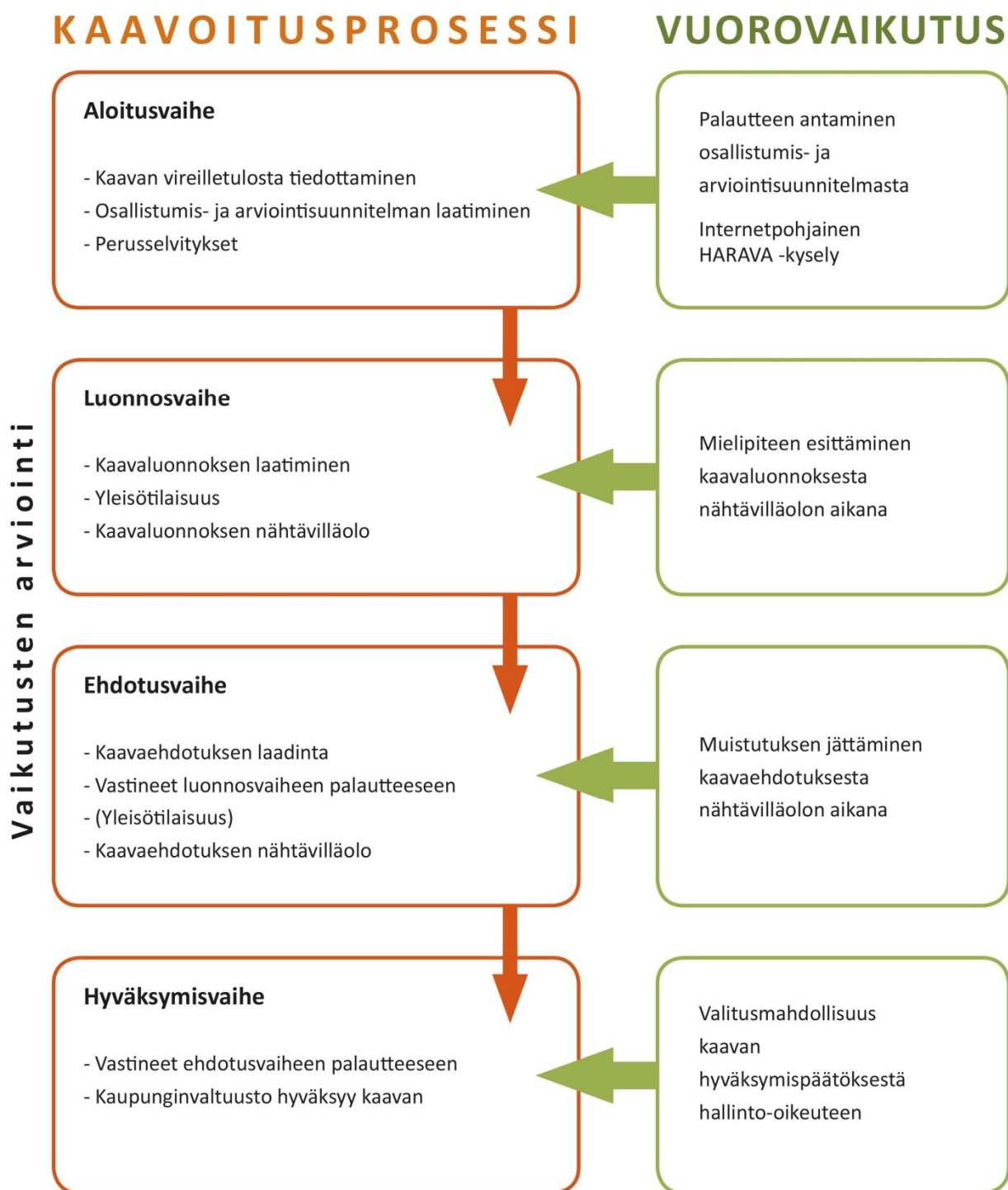
- Osayleiskaavan luonnos käsiteltiin teknisessä lautakunnassa 31.1.2017 ja kaupunginhallituksessa 13.2.2017
- Luonnos asetettiin julkisesti nähtäville 23.2 – 24.4.2017
- Nähtävillä olon aikana järjestettiin kaksi yleisötilaisuutta 15.3.2017 ja 4.4.2017, joissa esiteltiin kaavaluonnosta sekä kaavaprosessia
- Luonnosvaiheesta jätettiin yhteensä 31 mielipidettä ja lausuntoa; Luonnoksesta saatujen mielipiteiden ja lausuntojen tiivistelmät sekä kaavan laatijan niihin laatimat vastineet ovat koottu liitteeseen 2

Ehdotusvaihe

- Osayleiskaavan ehdotus käsiteltiin rakennetun ympäristön lautakunnassa 18.10.2018 ja kaupunginhallituksessa 5.11.2018.
- Ehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 15.11.2018 – 15.1.2019
- Nähtävillä olon aikana järjestettiin yleisötilaisuus 12.12.2018 Mikkelin kaupungintalolla ja 9.1.2019 Oikkolan koululla.
- Ehdotusvaiheesta jätettiin 15 muistutusta ja 20 lausuntoa. Ehdotuksesta saatujen muistutusten ja lausuntojen tiivistelmät sekä kaavan laatijan niihin laatimat vastineet ovat koottu liitteeseen 2
- Viranomaisneuvottelu pidettiin 6.3.2019 (MRA 18 §)

Hyväksymisvaihe ja voimaantulo

- Mikkelin kaupunginvaltuusto hyväksyi Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 17.6.2019. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksymiskäsittelyn yhteydessä osoittaa Ratinlammen alueen kaupunkivihreän alueena.

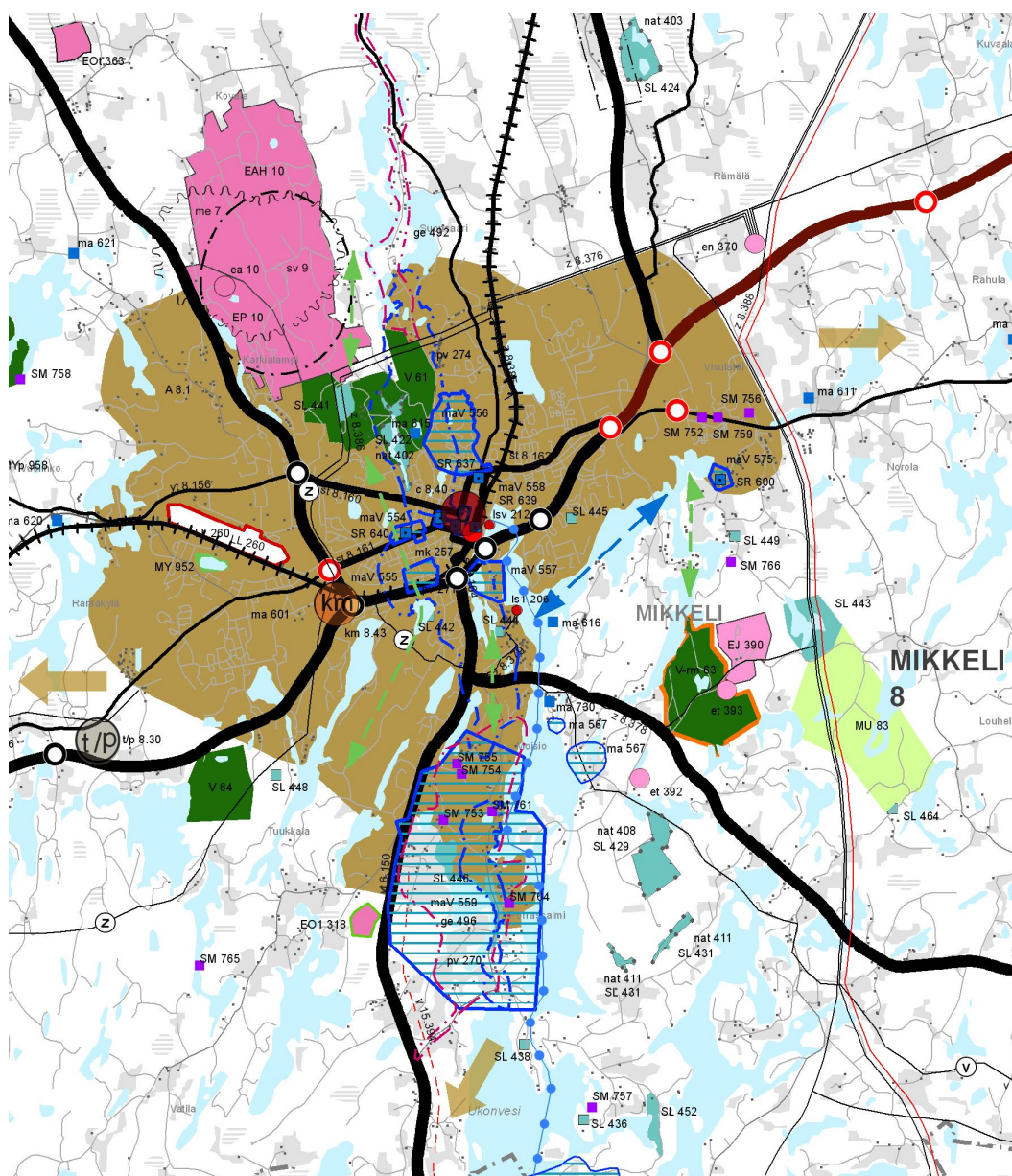

4 LÄHTÖKOHDAT

4.1 Kaavoitustilanne

4.1.1 Maakuntakaava

Etelä-Savossa on voimassa ympäristöministeriön 4.10.2010 vahvistama Etelä-Savon maakuntakaava. Vahvistuskäsittelyn yhteydessä Etelä-Savon seutukaavat kumottiin kokonaan lukuun ottamatta vaihtoehtoinen tai ohjeellinen päärata -merkinnällä seutukaavassa osoitettua Lahti-Mikkeli oikoratavarausta (pr 16.207). Ympäristöministeriö on vahvistanut maakuntakaavan muilta osin paitsi neljän vähittäiskaupan suuryksikkömerkinnän osalta. KHO on päätöksellään 19.8.2011 pitänyt ympäristöministeriön päätöksen voimassa. Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä otetaan huomioon maakuntakaavan kehittämistarpeet, joista on kerrottu tarkemmin vaihemaakuntakaava -luvussa.

Ote Etelä-Savon maakuntakaavasta.

Maakuntakaavassa on Mikkelin kantakaupungin alueelle osoitettu seuraavat merkinnät:

Maakuntakeskuksen kehittämisvyöhyke (kk1)

Merkinnällä osoitetaan Mikkelin kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen kehittämisvyöhyke. Vyöhykkeellä on suunnittelutarvetta seudullisen asiointi- ja työssäkäyntialueen kokonaisvaltaiseen kestäväan kehittämiseen sekä yhdyskuntarakenteen yhteensovittamiseen.

Taajamatoimintojen alue (A)

Aluevarausmerkinnällä on osoitettu maakuntakeskuksen taajamatoimintojen alue. Merkintä kattaa lähes koko suunnittelualueen. Merkintä sisältää asumisen, kaupan, matkailun, palvelujen, hallinnon, teollisuus- ja muiden työpaikka- ym. taajamatoimintojen alueita. Samoin siihen sisältyy virkistys-, puisto- ja erityisalueita sekä pääväyliä pienempiä liikennealueita. Lisäksi merkintä sisältää erikseen luetellut arvokkaat luonnon- ja kulttuuriympäristökohteet. Merkintä ei estä maa- ja metsätalouskäytössä olevien alueiden säilyttämistä nykyisessä käytössään.

Taajamarakenteen laajenemissuunnat (nuoli) on osoitettu koilliseen VT 5 suuntaan, etelään Ristiinan suuntaan sekä länteen Otavan suuntaan.

Keskustatoimintojen alue (C)

Merkinnällä osoitetaan maakunta- ja seutukeskusten keskustatoimintojen alueiden yleispiirteinen sijainti. Alueelle voidaan sijoittaa vähintään seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Vähittäiskaupan suuryksikkö (km)

Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksikköjen käytössä olevia, kuntakaavoituksella suunniteltuja sekä sijoittamiseen soveltuvia keskustatoimintojen ulkopuolisia alueita. Merkintä osoittaa palvelukeskittymän yleispiirteisen sijainnin. Mikkelin kantakaupungin alueella merkinnällä on osoitettu Itäportin ja Länsisillan kohteet.

Seudullisesti merkittävällä vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan yksikköä, jolla on taajamatoimintojen aluetta laajempaa merkitystä. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan suuryksikön koko on yli 2000 kerros-m². Kaupan ala kehittyy nopeasti ja tämän vuoksi kaavamääräyksessä ei ole asetettu rajaa seudullisen suuryksikön koolle. Tämä tutkitaan tapauskohtaisesti yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa, mutta jonkinlaisena seudullisesti merkittävän suuryksikön raja-arvona Etelä-Savossa voitaneen tällä hetkellä pitää 5000 kerros-m²:ä.

Ympäristöministeriö jätti vähittäiskaupan suuryksikköä tarkoittavan merkinnän km Mikkelin Itäportin osalta vahvistamatta.

Teollisuus- ja varastoalue / Palvelujen alue (t/p)

Kohdemerkinnällä osoitetaan maakuntakeskuksen, seutukeskusten ja paikalliskeskusten ulkopuolella oleva seudullisesti merkittäviä Tikkalan teollisuus- ja palvelualue. Alueen kehittäminen, maankäyttö ja rakentaminen edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Virkistysalue (V)

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä virkistysalueita. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Merkinnällä on osoitettu Kalevankankaan alue (V 61) sekä Kallajärven alue (V 64).

Virkistysmatkailualue (V-rm)

Merkinnällä osoitetaan keskusverkon ulkopuolisia alueita tehokkaalle virkistyskäytölle, ulkoilulle, urheilulle ja matkailua palveleville toiminnolle. Alueella on tarvetta yksityiskohtaisemmalle suunnittelulle virkistyskäytön ja matkailutoimintojen yhteen sovittamiseksi. Merkinnällä on osoitettu Tornimäen alue (V-rm 63)

Lisäksi on osoitettu viheryhteystarpeet (vihreä katkoviiva ja nuoli) seuraavien alueiden väleille: Kalevankangas – Mäntyniemi, Kalevankangas – Pitkäjärvi, Kenkävero – Porrassalmi sekä Tornimäki – Visulahti, joista viimeinen kulkee suunnittelualueen rajalla.

Liikenne

Liikenteen osalta on osoitettu olemassa olevat yhteydet ja reitit sekä matkakeskuksen merkinnällä seudullisesti merkittävä joukkoliikenteen vaihtoterminaali, johon liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Muuttuvina tai kehitettävänä kohteina osoitetaan seuraavat:

5-tien kehittämisvyöhyke

Merkinnällä osoitetaan yleiseurooppalaiseen TEN -tieverkkoon ja keskeiseen valtakunnalliseen tieverkkoon kuuluvan valtatie 5 kehittämisvyöhyke.

5-tien kehittämisvyöhykettä kehitetään kansainvälisenä liikennekäytävänä, jonka maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen, liikenteen ja matkailun palveluihin sekä liikenneympäristön laatuun. Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon korkealuokkaisen maantie-, rautatie- ja lentoliikenteen sekä energia- ja tietoliikennejohtojen tilavaraukset ja rajoitukset ympäröivälle maankäytölle.

Vyöhykkeellä tulee turvata sujuvan ja turvallisen liikenteen vaatimukset. Liikenneväylien kehittämisessä on otettava huomioon, että valtatie 5 kuuluu yleiseurooppalaiseen TEN -tieverkkoon ja on osa keskeisten valtakunnallisesti merkittävien ja korkealuokkaisten valtateiden verkkoa eli suunniteltua runkotieverkkoa.

Nykyisten ja suunniteltujen liittymäalueiden kytkeytyminen aluerakenteeseen ja erilaisten maankäyttötarpeiden kuten teollisuuden, kaupallisten palveluiden, logistiikan tai asumisen hyödyntäminen tulee suunnitella osana maakuntakeskuksen, seutukeskusten ja kuntien kokonaisvaltaisia strategisia maankäytön suunnitelmia (yleiskaava).

Uusi eritasoliittymä. Merkinnällä on osoitettu seuraavat risteysalueet: Otavankatu – Jyväskyläntie ja Juvantie – Kuopiontie – Pieksämäentie.

Vesiliikenteen yhteystarpeena on osoitettu Visulahden veneväylä.

Venesatama (Isv)

Merkinnällä on osoitettu satama-alue laiva- ja veneliikenteelle. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Maakuntakaava osoittaa suunnittelualueelle yhden venesataman, Mikkelin sataman alueelle.

Uiton toimipaikka (Is1)

Merkinnällä on osoitettu uiton toiminta- sekä raakapuun lastauspaikka. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Maakuntakaava osoittaa suunnittelualueelle yhden uiton toimipaikan Pursialaan.

Lentoliikenteen alue (LL)

Merkinnällä on osoitettu lentotoimintaa palveleva alue. Alueelle voidaan sijoittaa myös lentoliikenteeseen tukeutuvia teollisuuden ja logistiikan toimintoja. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Merkinnällä on osoitettu Mikkelin lentokenttä.

Pohjavesialue (pv)

Merkinnällä on osoitettu yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (I luokan) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokan) pohjavesialueet. Suunnittelualueella sijaitsee seuraavat pohjavesialueet: Porrassalmi (luokka I), Pursiala (luokka I) ja Hanhikangas (luokka I).

Puolustusvoimien alue (EP)

Merkinnällä on osoitettu puolustusvoimien käytössä olevia varuskunta-, varikko-, harjoitus- ja vastaavia alueita, joita kehitetään puolustusvoimien erityisalueena. Alueella liikkuminen on yleensä turvallisuus- ja muista syistä rajoitettua. Merkinnällä on osoitettu Karkialammen alue.

Ampuma- ja harjoitusalue (EAH)

Merkinnällä on osoitettu puolustusvoimien käytössä olevia ampuma- ja harjoitusalueita, joita kehitetään puolustusvoimien erityisalueena. Alueella liikkuminen on turvallisuus- ja muista syistä rajoitettua. Merkinnällä on osoitettu Karkialammen alue.

Jätteenkäsittelyalue (EJ)

Merkinnällä on osoitettu seudullinen jätteenkäsittelyalue. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Merkinnällä on osoitettu Metsä-Sairilan jätteenkäsittelylaitos.

Yhdyskuntateknisen huollon alue (et)

Merkinnällä on osoitettu merkittävä jätevedenkäsittelyä palveleva jätevedenpuhdistamoalueen vaihtoehtoinen uusi alue. Vaihtoehtona esitetty alue sijoittuu Metsä-Sairilan jätteenkäsittelylaitoksen läheisyyteen.

Melualue (me)

Merkinnällä on osoitettu alueita, joilla melutaso ylittää ajoittain tason 55 dB (Aeq). Ampuma-alueiden osalta (ea) merkinnällä osoitetaan alueita, joiden melutaso ylittää ajoittain tason 65 dB (Almax). Merkintä liittyy Karkialammen ampuma- ja harjoitusalueeseen.

Suojavyöhyke (sv)

Merkinnällä osoitetaan puolustusvoimien toimintaan varattujen alueiden käyttöön liittyviä suojavyöhykkeitä. Suojavyöhykkeiden maankäytössä joudutaan huomioimaan puolustusvoimain toiminnan aiheuttamat rajoitukset. Merkintä liittyy Karkialammen alueeseen.

Luonnonsuojelualue (SL) / Natura 2000-verkostoon kuuluva alue (nat)

Merkinnällä on osoitettu luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Suunnittelualueella sijaitsevat seuraavat luonnonsuojelualueet, sulkuihin on merkitty alueen arvot ja erityispiirteet:

- Hanhilampi (Valtakunnallisesti arvokas, Natura 2000 suojeluverkostoon kuuluva kohde, luonnonsuojelualue)
- Hierainniemen lehto (Valtakunnallisesti arvokas, lehtojensuojeluohjelma)
- Urpolanjoki (Maakunnallisesti arvokas, luonnonsuojelualue)
- Pursialan lehto (Maakunnallisesti arvokas, luonnonsuojelualue)
- Luurankomäen suo (Maakunnallisesti arvokas)
- Porrassalmi (Maakunnallisesti arvokas, luonnonsuojelualue, valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö)
- Myllyjoensuu (Maakunnallisesti arvokas, luonnonsuojelualue)
- Pahalamminvuori (Valtakunnallisesti arvokas, Natura 2000 suojeluverkostoon kuuluva kohde, luonnonsuojelualue)
- Ritasuo-Onttoinvuorensuo (Valtakunnallisesti arvokas, Natura 2000 suojeluverkostoon kuuluva kohde, luonnonsuojelualue)
- Harmaistensuo (Maakunnallisesti arvokas, luonnonsuojelualue)
- Konijärvi (Maakunnallisesti arvokas, luonnonsuojelualue)

Arvokas geologinen muodostuma (ge)

Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjualueita. Maakuntakaavassa on suunnittelualueelle osoitettu Pikku-Punkaharjun ja Porrassalmentien varren harjualueet.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, perinnemaisema (MYp)

Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita perinnemaisemia. Maakuntakaavassa on osoitettu alueelle yksi maakunnallisesti arvokas kohde, Naistinginjärvi.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kulttuurimaisemat

Suunnittelualueella sijaitsee lukuisia kulttuuriympäristön ja -maiseman kannalta tärkeitä kohteita. Mikkelin taajama-alueella sijaitsee useita maakunnallisesti arvokkaita rakennuskohteita, jotka on mainittu myös maakuntakaavassa. Maakuntakaava on osoittanut maakunnallisesti arvokkaina kohteina Mikkelin taajama-alueen seuraavat rakennukset tai rakennuskokonaisuudet:

- Rantakylän kartano
- Puistokatu 1-3
- Keskussairaalan vanhat rakennukset
- Urheilupuiston kioski
- Maaherrankatu 40
- Rauhaniemi, Mikkelin
- Harjun kappeli, vanha osa
- Ammattikoulun vanha osa
- Satamakioski ja tullikamari
- Etelätien puuhuvila
- ent. HOP:n talo, Porrassalmenkatu 27
- Kasarmikatu 10
- Kasarminkatu 12
- Metsolankadun ruotsalaistalot
- Nuijamies-Kirjala
- Seuralan alue
- Veturitali, Mikkelin
- Kirjalan kartano
- Metsäkouluntie 18–20
- Urpolan kartano
- Urpolan vanha pientaloalue
- Vuolingon tila
- Kansalaisopisto (Savilahdenk.13)
- Teatteritalon vanha osa
- Keskuskoulu ja Päämajamuseo
- Naisvuoren näkötorni ja puisto
- Työväentalo, Mikkelin
- Yhteiskoulun vanha osa
- Seurakuntatalo, vanha osa
- Vuorikatu 13
- Vuolingon asema

Rakennussuojelukohde (SR)

Merkinnällä on osoitettu rakennussuojelulain, maankäyttö- ja rakennuslain tai muun erityislainsäädännön (kirkkolaki, asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta) nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja pienialaisia alueita ja kohteita. Maakuntakaava osoittaa suunnittelualueelle seuraavat kohteet, sulkuihin on merkitty alueen arvot ja erityispiirteet:

- Kivisakasti (Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö kohde 37, Kirkkolain nojalla suojeltu)
- Maaseurakunnan kirkko ja kellotapuli (Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö kohde 38, Kirkkolain nojalla suojeltu)
- Lääninhallituksen rakennukset (Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö kohde 36, Valtionasetuksella suojeltu)
- Mikkelin tuomiokirkko (Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö kohde 36, Kirkkolain nojalla suojeltu)
- Mikkelin rautatieasema (Aluemainen kohde)

- Sairilan koulukoti (Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö kohde 48, Valtionasetuksella suojeltu)

Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävä alue (maV)

Alueen erityisominaisuuksia ilmaiseva merkintä, jolla on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Maakuntakaava osoittaa suunnittelualueelle seuraavat aluekokonaisuudet, sulkuihin on merkitty alueen arvot ja erityispiirteet ja alueeseen sisältyvät erityiset arvokohteet on esitetty kohdekuvauksen jälkeen:

- Mikkelin pitäjän kirkonmäki (RKY kohde 38). Alueella ovat seuraavat kohteet: Maaseurakunnan kirkko ja kellotapuli, Suur-Savon museo, Kiiskinmäki, Vanhat hautausmaat sekä entinen Mikkelin maalaiskunnan kunnantalo.
- Vanha kasarmialue (RKY kohde 39, Valtionasetuksella suojeltu).
- Emolan esikaupunkialue (RKY kohde 41). Alueella ovat seuraavat kohteet: Hauskan mylly ja Rouhialan kartano.
- Kenkäveronniemen pappila ja kulttuurimaisema (RKY kohde 42, Rakennussuojelulain nojalla suojeltu).
- Mikkelin hallitustori ympäristöineen (RKY kohde 36). Alueella ovat seuraavat kohteet: Lääninhallituksen rakennukset, Mikkelin kaupungintalo, Mikkelin linja-autoaseman porttirakennukset, Jamankulma, Osuuskauppa ja Mikkelin klubi, Mikkelin tuomiokirkko, Mikkelin kirkkokuisto ja soitto lava, Mikkelin rautatieasema, Mikkelin linja-autoaseman rahtitavaratoimisto sekä Askon liiketalo, Porrassalmenkatu 18.
- Porrassalmen kulttuurimaisema (RKY kohde 43). Alueella ovat seuraavat kohteet: Ritvala, Moisioin sairaalan vanhat rakennukset, Silvasti, Simola, Annila, entinen Tuukkalan kasarmi, Mikkelin-Lappeentie, Tuukkalan talo, Nuutila, Kyyhkylä, Porrassalmen huvila, Pellosniemi, Olkkolanniemen koulu, Hietalahden pihapiiri ja talousrakennukset sekä Lenjus.
- Sairilan koulukoti (RKY kohde 48, Valtion asetuksella suojeltu). Alueella sijaitsee yksi kohde, Sairilan koulukoti.

Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä alue (ma)

Alueen erityisominaisuuksia ilmaiseva merkintä, jolla on osoitettu maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Maakuntakaava osoittaa suunnittelualueelle seuraavan aluekokonaisuuden, alueeseen sisältyvät erityiset arvokohteet on esitetty kohdekuvauksen jälkeen:

- Annilanselän itäranta. Alueeseen kuuluvat Annilanselän pohjoisrannan huvilat

Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde (ma)

Kohteen erityisominaisuuksia ilmaiseva merkintä, jolla on osoitettu maakunnallisesti arvokkaita pienialaisia rakennettuja kulttuuriympäristöjä ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuskohteita, jotka sijaitsevat maisema-alueiden ja taajamatoimintojen alueiden ulkopuolella. Maakuntakaava osoittaa alueelle seuraavat kohteet:

- Hanhikankaan vesilaitoksen vanha osa

- Lamposaaren paviljonki
- Entinen kivilouhimo
- Tertti

Muinaismuistokohde (SM)

Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänköksiä. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Maakuntakaavassa on osoitettu suunnittelualueelle seuraavat muinaismuistokohteet:

- Tuukkala, hautapaikat, rautakautinen
- Latokallio, hautapaikat, rautakautinen
- Moisionpelto, asuinpaikat, rautakautinen
- Annila, asuinpaikat, kivikautinen
- Kyyhkylä, hautapaikat, rautakautinen
- Sairilan linnavuori, puolustusvarustukset, ajoittamaton
- Visulahti kalmisto, hautapaikat, rautakautinen
- Visulahti E, kultti- ja tarinapaikat, ajoittamaton
- Juoneennurmi, hautapaikat, rautakautinen

4.1.2 Vaihemaakuntakaavat

Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavalla täydennettiin Etelä-Savon voimassaolevaa maakuntakaavaa tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden osalta. Etelä-Savon maakuntavaltuusto hyväksyi Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavan 9. kesäkuuta 2014 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 3.2.2016. 1. vaihemaakuntakaavalla ei esitetä tuulivoimaa Mikkelin kantakaupungin alueelle tai sen vaikutusalueelle.

Maakuntahallitus käynnisti 20.8.2014 Etelä-Savon maakuntakaavan päivittämisprosessin. Käynnistettävästä kaavasta käytetään nimeä Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava. Kaavaprosessissa päivitetään ja täydennetään nykyistä maakuntakaavaa useiden maankäyttömuotojen osalta. Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava oli nähtävillä 28.10.2016 saakka. Maakuntahallitus antoi kokouksessaan 21.11. vastineen nähtävilläolon aikana jätettyihin muistutuksiin. Samalla maakuntahallitus päätti esittää maakuntavaltuustolle kaavan hyväksymistä. Maakuntavaltuuston kokous on 12.12.2017.

Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa on esitetty muutoksia Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava-alueelle. Tarkemmin vaihemaakuntakaavaan ja siihen liittyvään aineistoon voi tutustua Etelä-Savon maakuntaliiton nettisivuilla: <http://www.esavo.fi/kaavat>

Alle on koottu ne keskeisimmät kantakaupungin osayleiskaava-alueita koskevat muutokset, jotka esitettiin vaihemaakuntakaavan keväällä 2016 olleessa luonnoksessa:

Keskusverkko, asuminen ja elinkeinorakenteet

Mikkelin keskustaajama laajenee ja sisältää tulevaisuudessa myös Salosaaren alueen. Osa taajama-alueesta osoitetaan lentokentän laajenemisalueena.

Seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön koon alarajaksi Etelä-Savossa määritellään 3000 k-m². Maakuntakeskus Mikkelin maakuntakaavassa osoitetulla taajamatoimintojen alueella (A) vähittäiskaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön alaraja on tilaa vaativan erikoiskaupan osalta 10 000 k-m² ja muilla vähittäiskaupan toimialoilla 7000 k-m². Visulahteen ja Karilan alueelle

(Länsisilta) on osoitettu vähittäiskaupan suuryksikkö-merkinnät. Karilassa vähittäiskaupan yhteenlaskettu enimmäiskerrosala alueella on 130 000 k-m² ja Visulahdessa yhteenlaskettu enimmäiskerrosala alueella on 55 000 k-m². Visulahdessa seudullisesti merkittävän päivittäistavarakaupan toteuttaminen tulee kytkeä ympäröivän yhdyskuntarakenteen kehittämiseen sekä valtatie 5 liikennejärjestelyjen toteuttamiseen.

Vaarallisia kemikaaleja käyttävää tai varastoivaa laitosta ympäröivän konsultointivyöhykkeen yksityiskohtaiseen suunnitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Eco-Sairilan alue on merkitty teollisuus- ja varastoalueena.

Matkailu- ja virkistysalueet

Osa Kalevankankaan virkistysalueesta muutetaan luonnonsuojelualueeksi ja Tornimäen virkistysmatkailualue pienenee, kun aluetta muutetaan teollisuus- ja yhdyskuntateknisen huollon alueiksi.

Liikenne, tekninen huolto ja erityisalueet

Valtatie 5:n linjaus on tarkennettu tiesuunnitelman perusteella välillä Kinnari-Nuutilanmäki.

Metsä-Sairilan jätevedenpuhdistamo osoitetaan toteutettavana. Joitakin päävesijohtomerkintöjä kumotaan.

Voimalinjamerkinnät kumotaan ja merkitään voimajohtokäytävinä.

Varalaskupaikan (Hirola) 12 km suojavyöhyke on osoitettu kaavassa.

Pohjavesialueet

Pursialassa on alueen rajausta muutettu ja Vuohiniemi-Haukilampi on osoitettu uutena alueena.

Luontoarvot

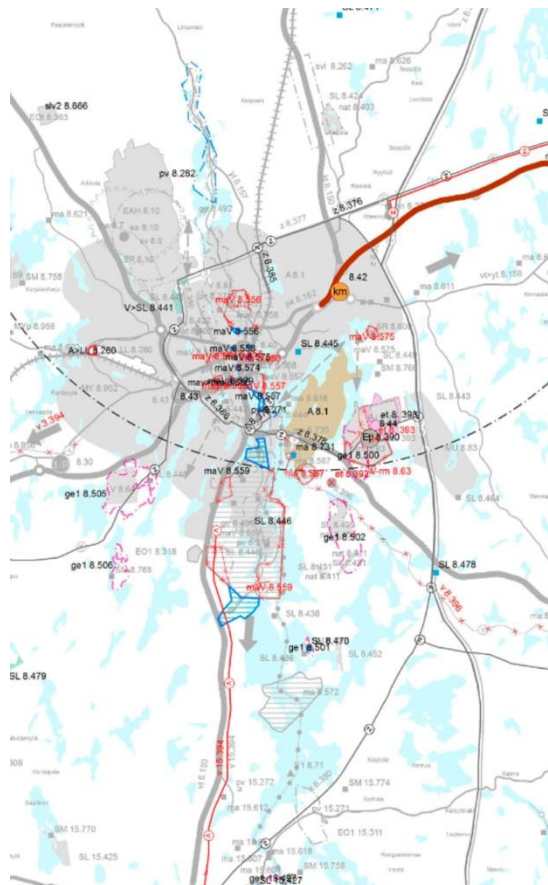
Luonnonsuojelualueiden rajauksia on tarkastettu.

Geologiset muodostumat

Alueelle on lisätty uusia merkintöjä koskien arvokkaita geologisia muodostumia. Uusia kohteita ovat muun muassa Kaitoinvuori-Pahalammivuori, Tornimäen kalliomaasto ja Matinmäen kommelinluolat.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kulttuurimaisemat

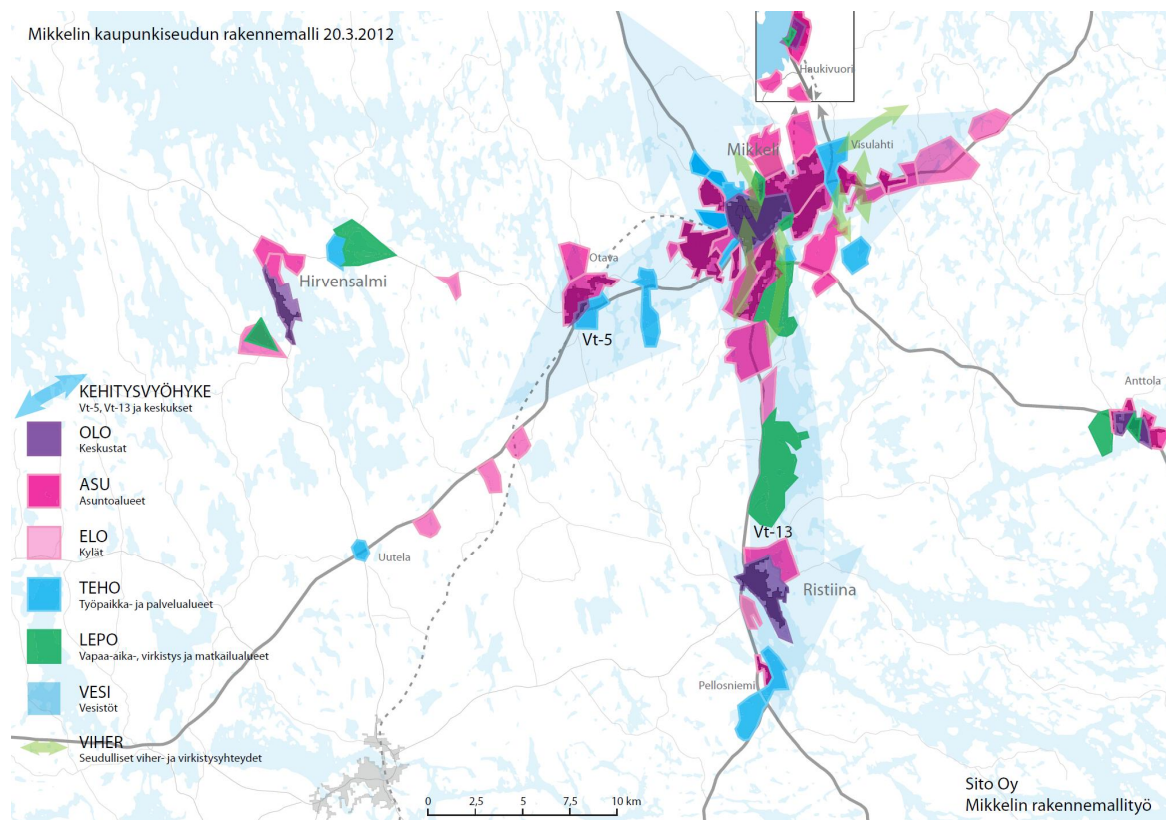
Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöalueisiin on tehty tarkistuksia liittyen nimiin, rajauksiin sekä arvotukseen. Esimerkiksi Mikkelin rautatieasema osoitetaan uutena alueena, ja Sairilan koulukoti muuttuu vastaavasti aluemerkinästä kohdemerkinnäksi.

Ote Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavasta.

4.1.3 Mikkelin kaupunkiseudun rakennemalli ”Elävät keskukset ja sujuva arki”

Mikkelin kaupunkiseudun rakennemallityö on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 8.10.2012. Rakennemallissa on pyritty esittämään pelkistetyksi seudun kehittämismahdollisuudet pitkällä aikavälillä. Rakennemallissa määritellään tarkemman maankäytön suunnittelun lähtökohtia. Vaiheistetussa rakennemallissa Mikkelin kaupunkiseudulla on ykkösprioriteettina seudun nykyiset keskukset sekä tunnistetut kärkihankkeet. Keskustoja ja niiden ympäröiviä alueita kehitetään vahvasti.

Rakennemallin eri liki kaikkia eri osa-alueita on löydettävissä Mikkelin kantakaupungin alueelta, lukuun ottamatta kyläalueita (ELO).

”Kehitysvyöhyke”-alueet ovat seudun pääkehityssuuntia, jotka on muodostettu tunnistetuista seudun kärkihankkeista, joilla on arvioitu olevan merkittäviä positiivisia seudullisia vaikutuksia. Vt-5, Vt-13 ja nykyiset keskukset muodostavat seudun rungon. Seudun rungon kehittäminen edistää arjen sujuvuutta, keskusten välistä saavutettavuutta ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Kehitysvyöhykkeen alueet toteutetaan ensimmäisessä vaiheessa.

Rakennemallin eri osa-alueet ohjaavat Mikkelin kantakaupungin alueen kehittämistä seuraavasti:
OLO – keskukset (violetti väri)

Vetovoimainen keskusta-alue, jossa on monipuolisesti erilaisia toimintoja. Asuminen ja aluerakenne suosivat vaihtelevuutta niin asumismuodoissa kuin rakentamisen tehokkuudessa. Keskustasta kehitetään laadukasta kaupunkiympäristöä. Elinkeinoelämän näkökulmasta alue on elinkeino- ja palveluelämän kiinnostavin kohde. Liikkumisessa suositaan kevyttä ja julkista liikennettä. Keskustojen vapaa-ajan palveluita, kulttuuritoimintaa ja kaupunkikulttuuria tuetaan ja kulttuurihistoriallisia kohteita hyödynnetään vetovoimatekijöinä ja identiteetin luojina. Ranta-alueiden merkitystä keskusta-alueiden muodostumisessa ja identiteetin luonnissa vaalitaan. Vyöhykkeeseen liittyvinä alueina on kantakaupungin alueelta mainittu: Keskusta, Nuijamies ja vanha kasarmialue, Rokkala, Satamalahti ja Graani.

ASU – asuntoalueet (pinkki väri)

Alueet ovat tiiviitä asuinalueita, jotka tukeutuvat rakenteellisesti keskusta-alueeseen. Erilaisia asumismuotoja on tarjolla kerros-, rivi- ja omakotitalojen muodossa. Uuden rakentamisen pääpaino on erillispientaloissa. Alueella sijaitsee riittävät lähipalvelut. Liikkumisessa kiinnitetään huomiota uusien alueiden hyvään kytkeytymiseen olemassa oleviin verkostoihin. Alueet sitoutuvat virkistysalueeseen luoden edellytykset laadukkaalle asumiselle.

TEHO – Työpaikka- ja palvelualueet

Alueet ovat elinkeinoelämän vetureita ja niillä on selkeät profiilit. Ne sijoittuvat osaksi taajamarakennetta logistiikan ja saavutettavuuden kannalta hyvälle paikalle. Alueilla pyritään keskittämään monipuolisesti eri alojen toimijoita synergiaetujen hyödyntämiseksi ja seudun elinvoimaisuuden turvaamiseksi. Palvelupainotteisilla alueilla sijaitsee kaupallisia vapaa-ajan toimintoja.

LEPO – Vapaa-aika, virkistys ja matkailualueet

Alueet ovat ekologisen asumisen, ekopalveluiden, vapaa-ajan ja matkailutoimintojen esikuvia. Alueet hyödyntävät seudun parhaita valtteja, vesistöjen rantoja, luontoa ja kulttuurikohteita. Aluerakenne on väljää ja pientalopainotteista. Lomarakentamisessa painottuu olemassa olevien rakenteiden ja palveluiden hyödynnettävyys. Palveluista muodostavat seudullisen verkoston, johon uusien palveluiden on mahdollista liittyä. Joukkoliikenteen käyttöä keskeisille matkailualueille edistetään matkailukauden huippuaikoina. Kävely ja pyöräily sekä vesillä liikkuminen ovat elämyksellisimpiä ja kestävimpiä vapaa-ajan kulkumuotoja. Seudulle kehitetään uudenlaisia ekologisen matkailun konsepteja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

VESI – Vesistöt

Vesistöt ovat merkittäviä virkistysvetovoimatekijöitä. Rantoja hyödynnetään uusilla pien- ja lomarakennusalueilla, kuitenkin riittävästä vapaiden rantojen määrästä huolehditaan. Vesistöt hyödynnetään osana matkailua. Eri vesireittiyhdistelmille laaditaan matkailijoita tukevat profiilit puolenpäivän, yhden tai useamman päivän retkille.

VIHER – Seudulliset viher- ja virkistysyhteydet

Alueet ovat seudun virkistys- ja luontoyhteyksien runkoreittejä. Reitit kytkevät vahvasti seudun kaikki keskukset ja merkittävimmät virkistysalueet keskenään. Aluerakenteeseen muodostetaan riittävät ekologiset yhteydet ja virkistysyhteydet vihersormien avulla. Virkistysreiteillä käytetään kevyenliikenteen liikkumismuotoja, reittien tulee olla jatkuvia, yhtenäisiä ja turvallisia. Toimivat virkistysyhteydet tukevat seudun matkailu- ja vapaa-ajan toimintoja ja lisäävä kevyenliikenteen kulkumuoto-osuutta.

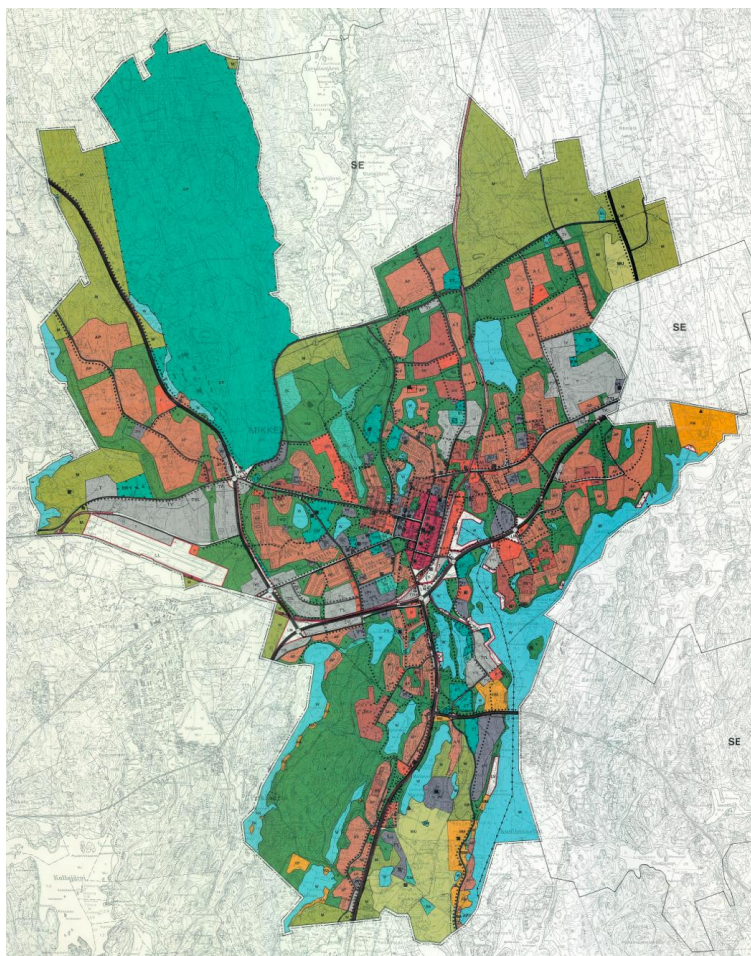
4.1.4 Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma

Samanaikaisesti rakennemallityön kanssa laadittiin Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (2011). Lisäksi Mikkelin kaupunki on mukana aiesopimuksessa Mikkelin seudun liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteiden edistämisestä vuosina 2013-2017. Aiesopimus sisältää keskeisimmät liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteet kyseisenä aikana. Mikkelin Seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma ja aiesopimus ovat seudun näkemyksiä liikennejärjestelmän kehittämisestä ja ne otetaan huomioon myös muussa alueellisessa ja valtakunnallisessa suunnittelussa.

4.1.5 Yleiskaavat

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 alueella on voimassa useita eri yleiskaavoja. Keskustan ja sen reuna-alueille on vuonna 1990 kaupungin valtuusto hyväksynyt Mikkelin Yleiskaavan 1990–2010. Tämä kaava on oikeusvaikutukseton. Lisäksi osayleiskaava-alueella on voimassa kokonaan tai osittein seuraavat kaavat:

1. Karkialammen osayleiskaava
2. Ihastjärven osayleiskaava
3. Pohjois-Tupalan osayleiskaava
4. Visulahden osayleiskaava ja Mikkelin yleiskaavan osien muutos
5. Sairilan rantaosayleiskaava
6. Graaninrannan osayleiskaavan muutos
7. Graanin alueen osayleiskaava
8. Ecosairilan osayleiskaava
9. Salosaari-Häyrylän osayleiskaavan osan muutos
10. Salosaari-Häyrylän osayleiskaava
11. Moisio-Kyyhkylän osayleiskaava
12. Saimaan rantaosayleiskaava
13. Rantakylän osayleiskaava
14. Tikkanen osayleiskaava

Mikkelin keskusta-alueen yleiskaava 2010.

Laadittava kantakaupungin osayleiskaava voi korvata osittain myös oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen merkintöjä.

4.1.6 Osayleiskaavat ja ranta-alueiden mitoitus

Rantakylän, Saimaan, Sairilan sekä Ihastjärven osayleiskaavassa ranta-alueille osoitettu rakentaminen perustuu rantarakennusoikeutta mitoitaviin rannan laskentaperusteisiin.

Rantakylän, Saimaan ja Sairilan osalta mitoitus on Puulalla ja Saimaalla 5 rakennuspaikkaa / mitoitettava rantakilometri ja Ihastjärvellä sekä muilla yli 3 hehtaarin järville lasketaan 4 rakennuspaikkaa / mitoitettava rantakilometri. Rannasta on otettu huomioon 100 % kun vesistön/niemen/saaren leveys on yli 200 m, 75 % kun vesistön/niemen/saaren leveys on 100–200 m, 50 % kun vesistön/niemen/saaren leveys on 50–100 m ja 25 % kun vesistön/niemen/saaren leveys on alle 50 m. Mitoituksen perusteluina on esitetty, että alle 50m leveissä lahdissa ja salmissa ei vastarannan häiriötä voida poistaa pelkästään limittämällä, vaan väljyyttä tarvitaan enemmän. Tällöin käytetään kerrointa 0,25. 50–100 m leveissä lahdissa ja salmissa on vastarannan häiriö vielä selvästi olemassa, mutta voidaan katsoa, että käyttämällä korkeintaan puolet rannasta vastarannan edut on turvattu. Tällöin käytetään kerrointa 0,5. Käytännössä ja myös oikeustapauksissa on voitu havaita, että vielä noin 200 metrin päässä oleva loma-asunto on otettava rajoittavana tekijänä huomioon. Tällöin käytetään kerrointa 0,75.

Rantarakennusoikeuden määrittämisen keskeinen tavoite on maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Mitoitukseen vaikuttavia tekijöitä ovat rannan laatu ja muoto sekä ranta-alueen edessä oleva vapaa vesistö näkymä. Rakentamiseen oikeuttava mitoitettava rantaviiva muunnetaan todellisesta rantaviivasta vähentämällä rantaviivan pituudesta kapeiden lahtien ja niemiä osuudet sovituin kertoimin. Mitoituksessa suurille järville (Saimaa, Puula) on osoitettu 5 rakennuspaikkaa yhtä muunnettua rantaviivakilometriä kohden. Pienemmillä järville vastaava mitoitus on 4 rakennuspaikkaa yhtä muunnettua rantaviivakilometriä kohden. Rantarakentamista ohjataan myös kaupungin rakennusjärjestyksellä, jossa on ohjeistettu muun muassa rakennusten sijoittamisesta ja sopeuttamisesta ympäristöön.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavalla 2040 ei käsitellä rantarakennusoikeuden mitoitusta, vaan mitoitus säilyy vanhempien osayleiskaavojen mukaisena. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavalla on sen sijaan osoitettu alueita, joilla tiiviimpää rantarakentamista voidaan tutkia. Tämä vaatii aina kyseisen alueen osayleiskaavan päivittämistä.

Ranta-alueiden maankäytön ohjausta koskevasta kaavamääräyksestä poistettiin mitoitussuvut. Kaupunki aikoo tutkia nykyiset ranta-alueiden mitoitukset sekä mahdollisuudet mitoituksen tehostamiseen erillisenä prosessina.

4.1.7 Asemakaavat

Mikkelin kantakaupungin keskusta ja sitä ympäröivät taajama-alueet on asemakaavoitettu. Vireillä olevat asemakaavat ovat suunnittelualueella pääsääntöisesti asemakaavanmuutoksia, joilla päivitetään voimassa olevia asemakaavoja. Uutta asemakaavoitettua aluetta syntyy vireillä olevien kaavojen toimesta Visulahden ja Ecosairilan alueille. Kantakaupungin osayleiskaavan ehdotusvaihetta valmistellessa on vireillä seuraavat asemakaavat ja asemakaavanmuutokset:

- Ecosairila
- Graanin ranta-asemakaava
- Hietakatu ja Yrittäjäkatu
- Kirkkokuisto
- Marskinaukio
- Nuijamiehen asuinalue osa 2
- Pankalampi vanhainkoti ja terveyskeskus
- Piskolankatu
- Pursialan asemakaavan muutos
- Ratinlampi
- Ristimäenkatu 5
- Sairaalan pohjoisosaa
- Suomen Pankki ja Vankilan myymälä
- Veturitalin alue

- Visulahden Kapakanoja ja Huusharju
- Visulahden pohjoisosa
- Vuorikatu 19-23

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 ohjaa vireillä olevia asemakaavoja muun muassa maankäytön, suojeluarvojen ja liikenteen osalta. Osayleiskaavan ohjaustarkkuus huomioiden, jää asemakaavoissa ratkaistavaksi monia tarkempia suunnittelukysymyksiä. Tällaisia ovat esimerkiksi rakentamisen määrä ja tarkemmat käyttötarkoitukset, rakennusten sijoittelu ja kerroskorkeudet, viheralueiden laajuus sekä katu- ja tiealueiden yleissuunnittelu. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava toimii ohjeena asemakaavoitukselle MRL 42 § mukaisesti.

Osa vireillä olevista asemakaavanmuutoksista vaativat Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 lainvoimaisuutta, ennen kuin ne voidaan viedä hyväksymiskäsittelyyn. Tällaisia kaavoja ovat mm. Satamalahden ympäristöön sijoittuva Veturitallin alueen asemakaavamuuotos, jossa rautatiealuetta on tavoitteena muuttaa tiiviimmin rakennetuksi keskusta-alueeksi.

Lisätietoa vireillä olevista ja vahvistuneista asemakaavoista saa Mikkelin kaupungin nettisivuilta, osoitteesta: <https://www.mikkeli.fi/sisalto/palvelut/kaavoitus/nahtavilla-olevat-kaavat/nahtavilla-ja-vireilla-kaavat>

4.1.8 Rakennusjärjestys

Mikkelin kaupungin uusin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupungin valtuustossa 22.5.2017 § 43 ja se on tullut voimaan 1.7.2017. Rakennusjärjestys on luettavissa kaupungin internet-sivuilla: <https://www.mikkeli.fi/sisalto/paatoksenteko/johto-ja-ohjesaannot/rakennusjarjestys>

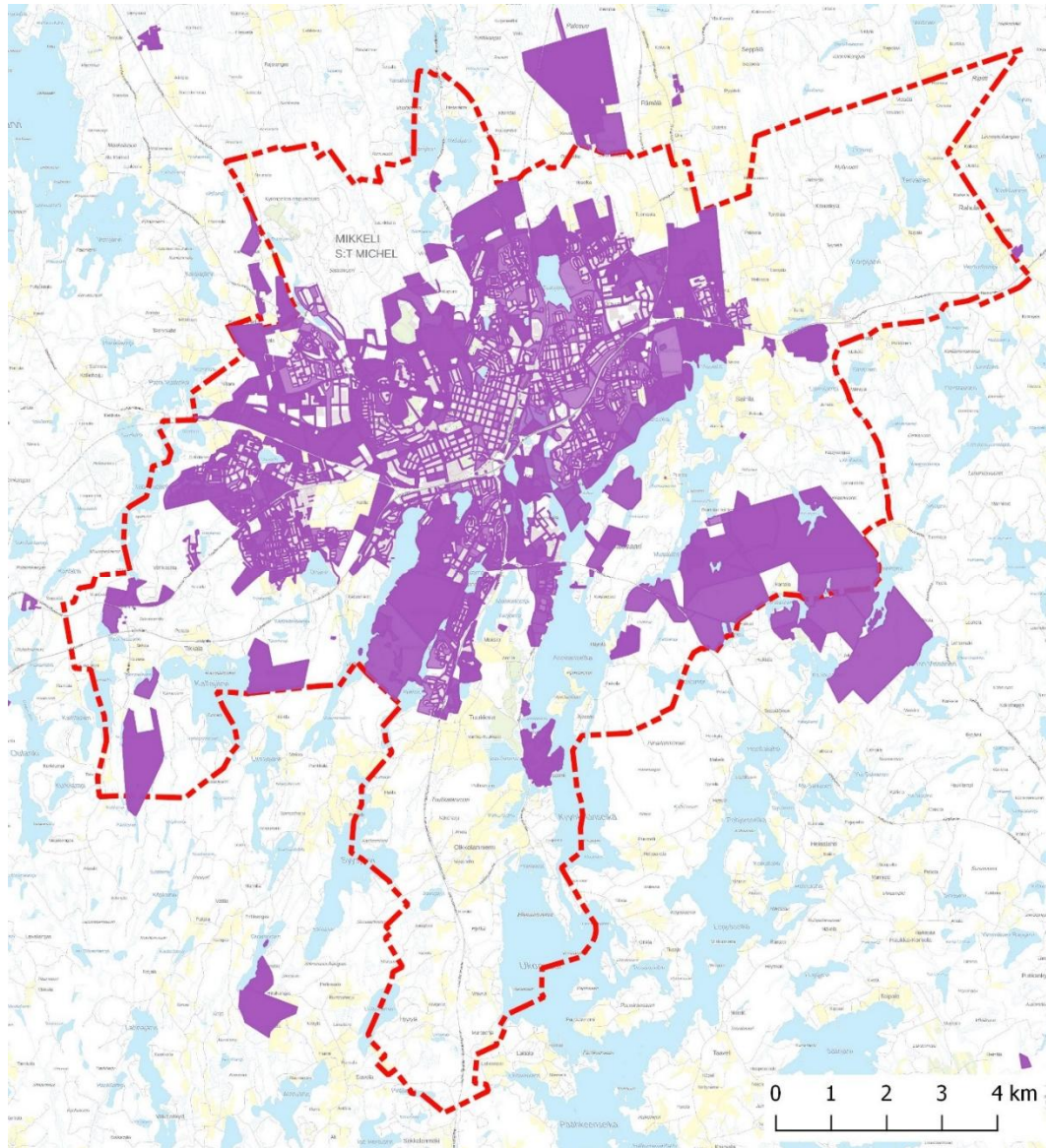
4.1.9 Rakennuskielto

Suunnittelualueella ei ole rakennuskieltoalueita.

4.2 Nykyinen yhdyskuntarakenne

4.2.1 Maanomistus

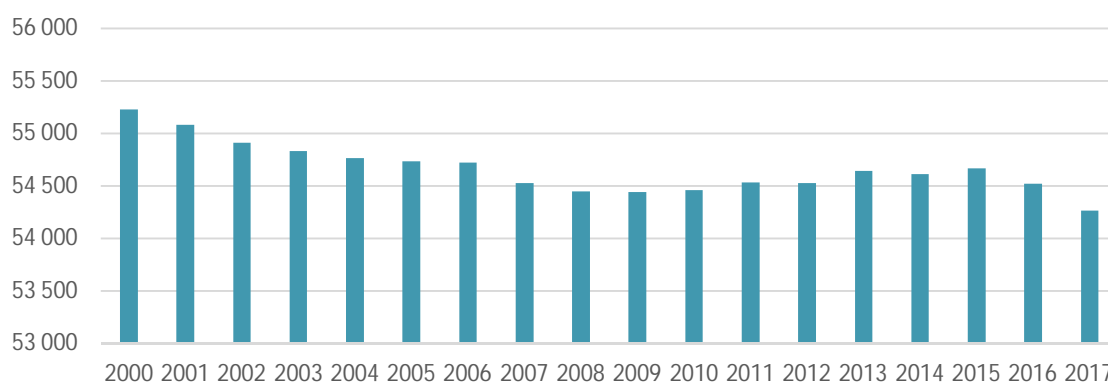
Kaava-alueella on useita eri maanomistajia. Mikkelin kaupungin omistamat maa-alueet on esitetty alla olevalla kartalla.

Kaupungin maanomistus kantakaupungin osayleiskaava-alueella.

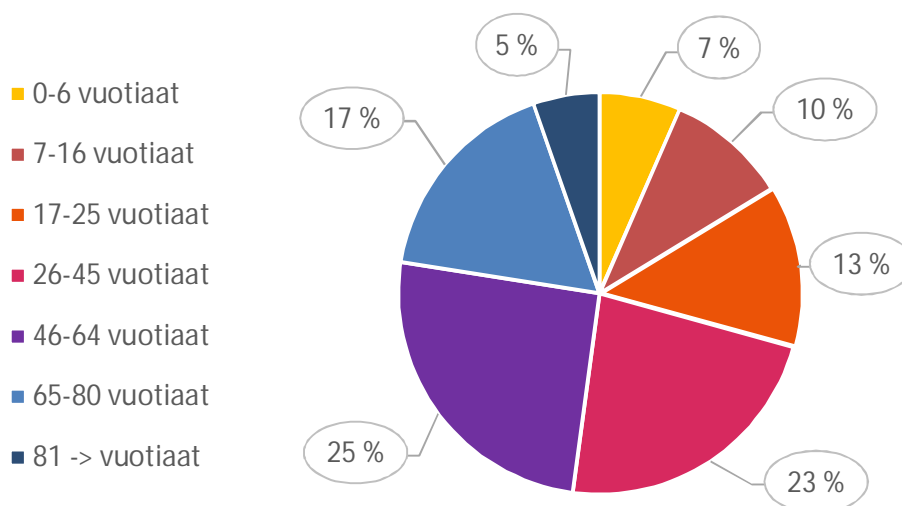
4.2.2 Väestö

Mikkelin väkiluku oli vuoden 2017 joulukuussa 54 388 asukasta. Väkiluvun muutokset ovat olleet 2000-luvulla välillä + 0,2 % — -0,5 %.

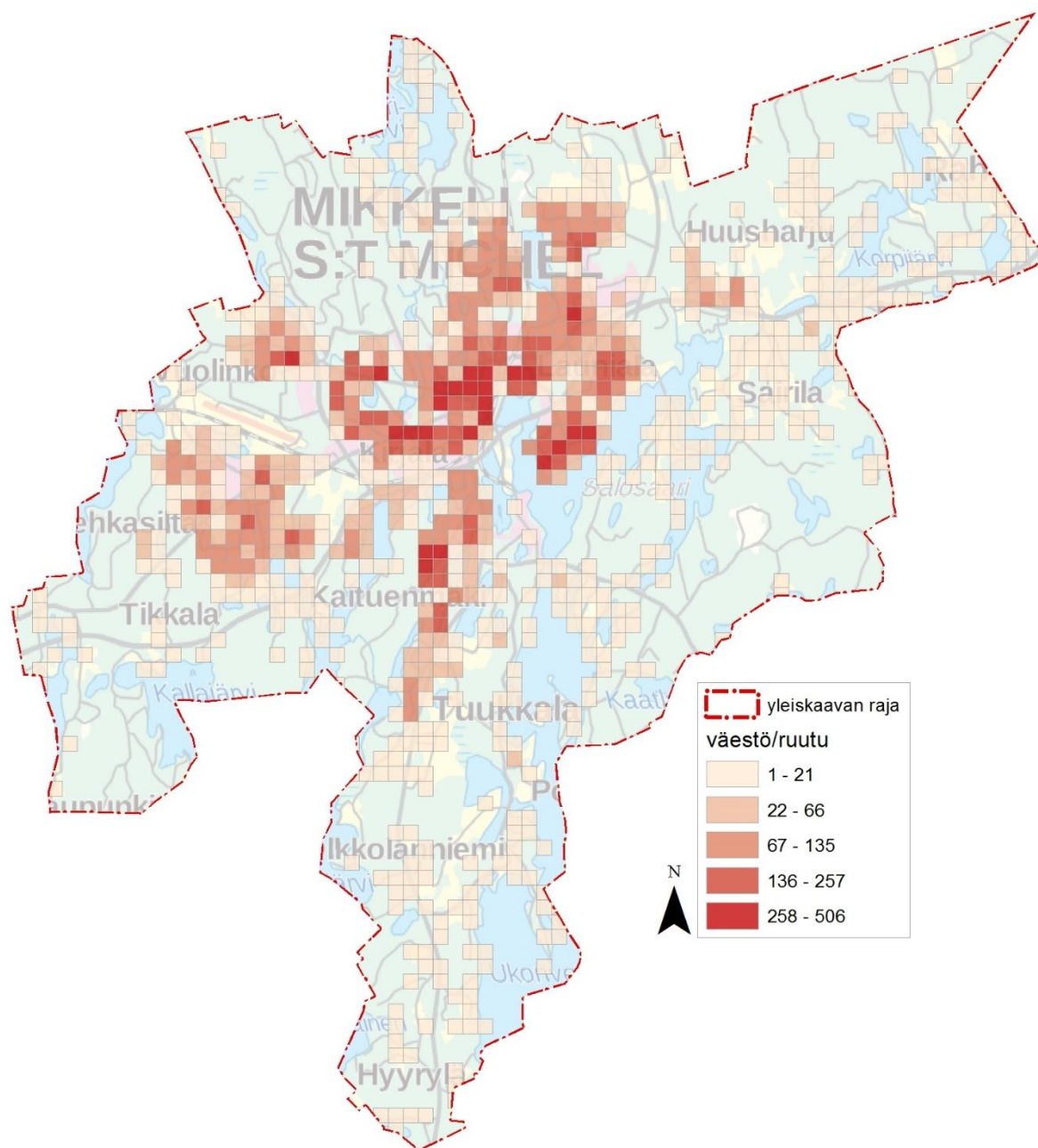
Kaavioissa on esitetty Mikkelin väkiluvun kehitys vuodesta 2000 vuoteen 2017 saakka.

Kantakaupungin osayleiskaavan alueella asuu 38 119 ihmistä, joka on noin 72 % koko Mikkelin väestöstä (2018). Kantakaupungin osayleiskaavan alueella asuvien osuus koko Mikkelin väestöstä on kasvanut kaavan laatimisaikana. Väestöstä noin puolet on työikäisiä. Lapsia, koulu- ja opiskeluaikaisia on noin 30 % väestöstä. Eläkeikäisiä on alle neljäsosa väestöstä, joka on hieman vähemmän kuin Mikkelissä keskimäärin (Tilastokeskus).

Kaaviossa on kuvattu Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavalla asuvan väestön ikärakennetta.

Tiheimmin asuttuja alueita ovat keskustan ruutukaava-alue, Saksala, Tuppurala, Nuijamies, Siekkilä ja Laajalampi. Alle kouluikäisiä lapsia on kaavan suunnitteluhetkellä eniten Tupalan, Tuppuralan, Savisillan, Laajalammen ja Vuolingon alueilla. Lapsiperheitä löytyy tasaisesti sekä omakoti- että kerros- ja rivitalovaltaisilta alueilta, myös keskusta nousee esiin lasten ja nuorten asuinpaikkana. Kouluikäisiä löytyy melko tasaisesti koko taajama-alueelta, eniten kuitenkin Rantakylästä, Tuppuralasta, Tupalasta ja Savisillasta. Eläkeikäisiä asuu eniten keskustassa, Graanin alueella sekä Saksalassa, Laajalammella ja Siekkilässä. Väestötiheyttä on kuvattu seuraavalla kartalla:

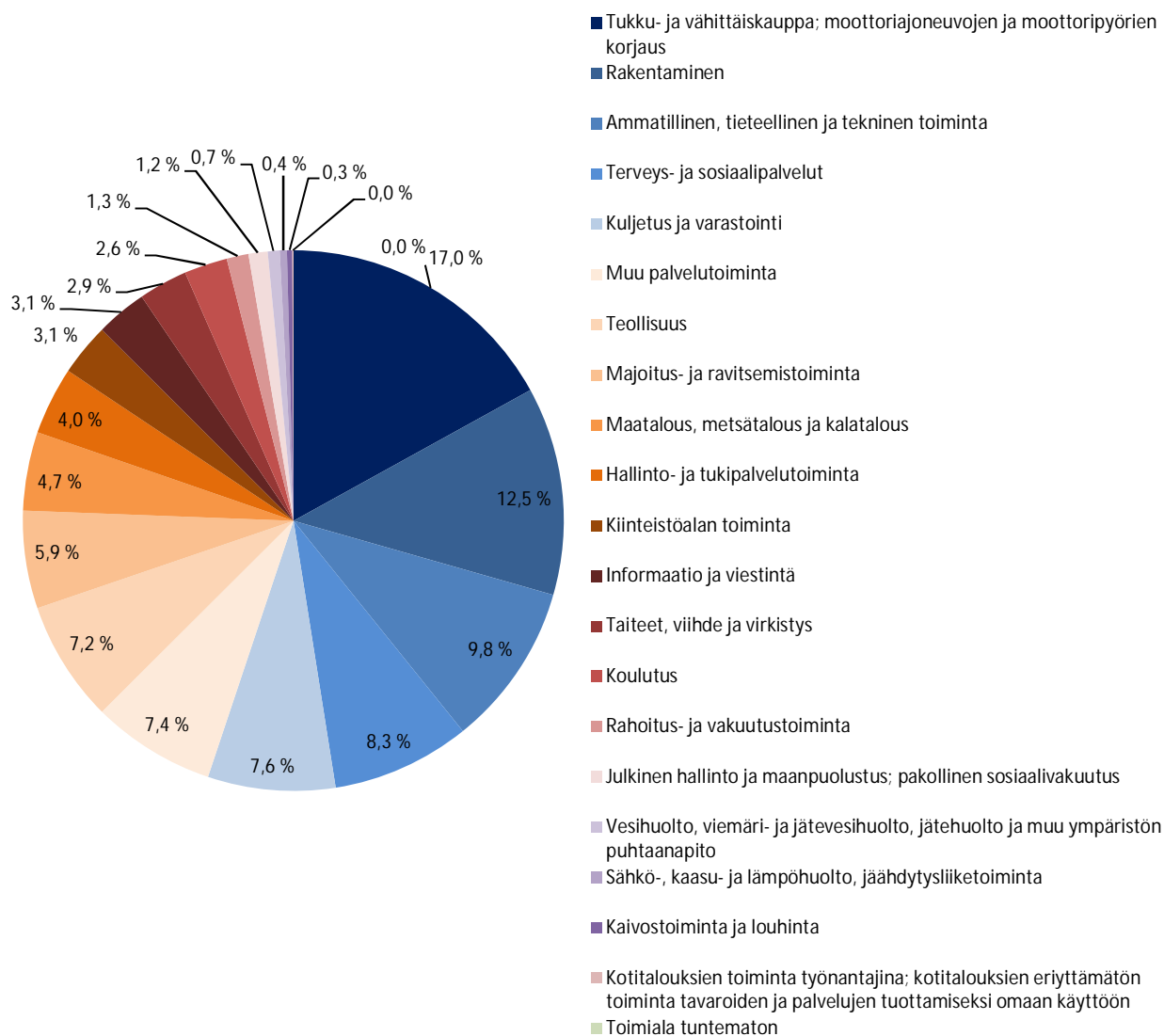
Kartalla on kuvattu väestön tiheyttä 250x250m ruutuaineistossa.

Väestörakennetta on avattu tarkemmin liitteenä olevassa raportissa (Liite 15).

Mikkelin kaupunkiseudun rakennemallityössä todettiin lievää hajaantumista, jossa asuminen keskustassa on vähentynyt ja kasvua tapahtunut taajamien liepeillä. Savisillan, Tupalan ja Visulahden alueiden asuntokannan lisääntyminen tukee tällaista kehityspäätelmää. Uuden asutuksen todettiin hakeutuvan haja-asutusalueelle, vesistöjen rannoille ja taajamien liepeille. Mikkelin asuntorakenne on pientalopainotteista, mikä selittää vahvasti uusien alueiden syntymistä olemassa olevan rakenteen reunoille. Toisaalta keskusta-asumisen suosio on näkynyt muun muassa pienten kerrostaloasuntojen kysynnässä ja tämä on ruokkinut täydennysrakentamista erityisesti kävelymatkan päässä palveluista.

4.2.3 Elinkeinot

Mikkelin elinkeinorakenne on palvelukeskeinen. Palvelualojen työpaikkojen osuus oli 74,8 % vuoden 2012 lopussa (Tilastokeskus). Mikkelin on vahva hallintokaupunki ja suurin työllisten ryhmä on julkisen hallinnon ja henkilökohtaisten palveluiden aloilla toimivat työntekijät. Lisäksi muut palvelualat ja kauppa työllistävät merkittävän määrän. Jalostuksen osuus oli noin 20,5 % ja alkutuotannon osuus 4 %. Teollisuudessa työskentelevien määrä on kasvussa, kun taas maa- ja metsätaloudesta työllistyvien määrä on lähes puoliintunut. Seudun vahvimmat osaamisalueet ovat materiaali- ja ympäristötekniikka, sähköinen asiointi, digitointi ja arkistointi, puutuote- ja metsäteknologia sekä matkailuun ja vapaa-ajan asumiseen liittyvät toiminnot.

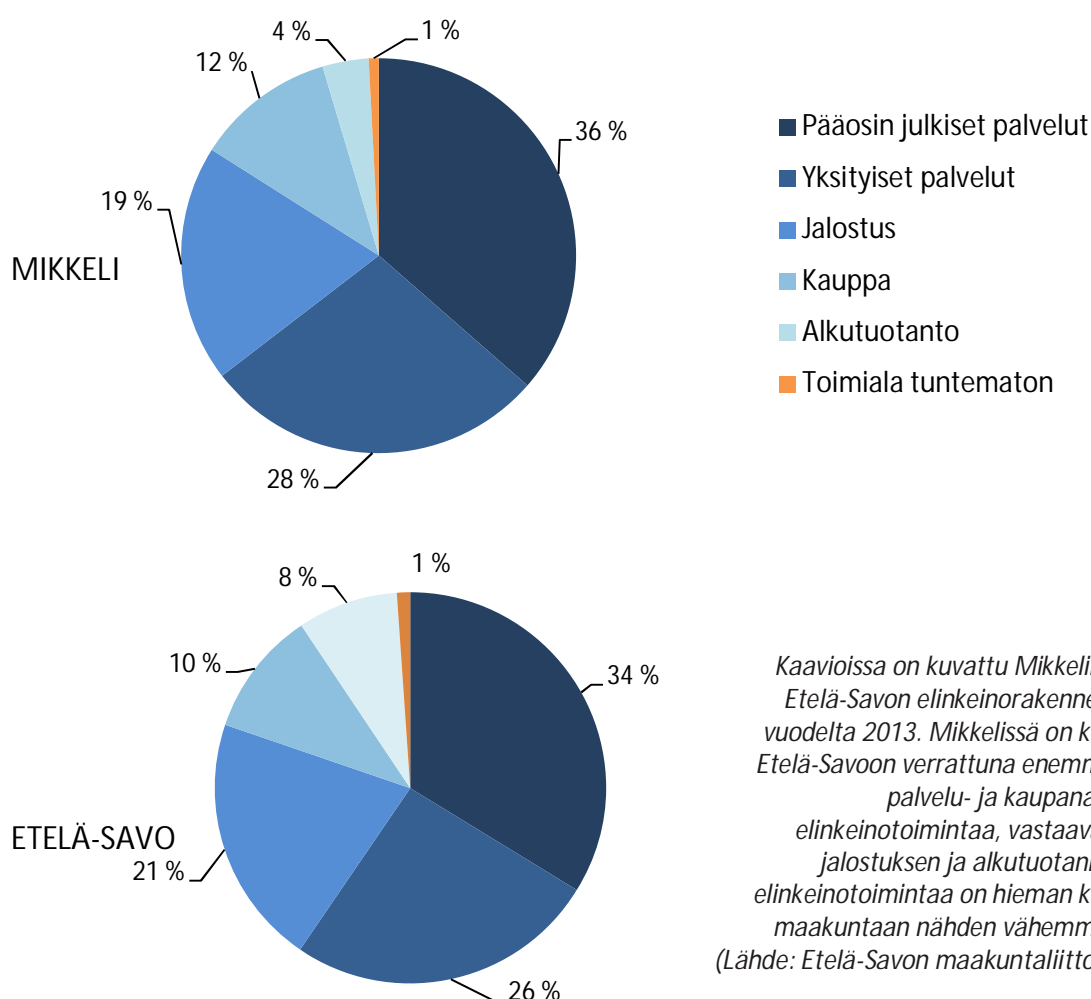

Työvoimaa Mikkelissä oli noin 23 400 henkilön verran. Työttömyysaste oli vuoden 2012 lopussa 12,1 %, siinä oli nousua edelliseen vuoteen verrattuna noin prosentin verran. Pidemmällä tarkastelujaksolla työpaikkojen lukumäärä on kuitenkin ollut selvässä kasvussa Mikkelin alueella. Mikkelin seudun monipuolinen elinkeinorakenne on säästynyt aluetta voimakkailla muutoksilla. Suhdanteiden vaikutuksesta ilmenevät heilahtelut, muun muassa teollisuuden taantumien vaikutukset, eivät ole näkyneet seudun kokonaiskuvassa.

Mikkelin seudun elinkeinot ja palvelut ovat sijoittuneet Mikkelin kaupunkiin. Kaupunkiseudun työpaikoista Mikkelissä on 3/4, kun väestöstä vastaavasti vain 2/3. Mikkelin seudun suurimmat

teolliset työpaikat ovat lähes kaikki Mikkelin kaupungissa, lukuun ottamatta Pelloksen puunjalostustehdasta Ristiinassa sekä Mikkelin Tikkalassa sijaitsevaa Järvi-Suomen Portin tehdasta. Suuria yrityksiä Mikkelin kaupungissa ovat muun muassa Ahlstrom Glassfibre Oy, Savcor, Rejlers, Helprint Oy, Mölnlycke Health Care ja Casemet Oy. Valtaosa seudun yrityksistä on suhteellisen pieniä alle 20 henkilöä työllistäviä yrityksiä, jotka eivät muodosta merkittäviä työpaikkakeskittymiä. Alueen vanhimmat teollisuusalueet Pursiala, Oravinmäki ja Tusku ovat lähes rakentuneet, mutta niissäkin on jäljellä täydennysrakentamismahdollisuuksia. Uusia tärkeitä teollisuus-/yritysalueita ovat EcoSairila, Tikkala sekä uuden Vt 5 linajuksen muodostama liikenteensolmukohta.

Eniten Mikkeliiin suuntautuu työmatkaliikennettä Juvalta ja Ristiinasta, joista jälkimmäiseen on myös vastavuoroista työmatkaliikennettä liki sama määrä. Melko tasavahvaa työmatkaliikennettä on myös Mäntyharjun, Puumalan, Pertunmaan, Hirvensalmen ja Kangasniemen suuntaan. Mikkelistä kuljetaan töihin myös pääkaupunkiseudun suuntaan.

4.2.4 Kaupalliset toiminnot

Mikkelillä on noin 36 % osuus maakunnan päivittäistavaramyynnistä. Luku vastaa Mikkelin osuutta maakunnan väestöstä. Erikoistavarakaupan myynnin prosenttiosuus maakuntatasolla on 43 %.

Kantakaupungin alueen historiaa ja erityisesti rakennetun ympäristön kehitysvaiheita on käsitelty Rakennetun ympäristön kehitys -selvityksessä (Liite 7).

Rakennetun ympäristön kehitystä kuvaavassa selvityksessä on käyty läpi Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava-alueen rakennetun ympäristön historiaa. Erityinen paino on annettu ajalle kaupungin perustamisesta nykypäivään saakka. Eri aikakausilta on tunnistettu niiden ominaispiirteet ja suunnitteluideologiat sekä aikakautta kuvastavat esimerkit. Näin selvitys rakentaa kokonaiskuvaa eri ajallisten kerrosten näkymisestä nykypäivässä sekä valottaa niihin liittyviä kulttuurihistoriallisia arvoja. Tämän lisäksi on nostettu esiin muutama Mikkelille ominainen teema: päämajakaupunki historia, kaupunkikuvaan merkittävästi vaikuttaneet kaupungin arkkitehdit ja yhdyskuntateknisen rakentamisen perintö. Selvitystä ovat taustoittaneet vahvasti Mikkelin alueella laadittu modernin rakennuskannan inventointi (2012) sekä aiemmin alueelle laaditut rakennushistoriaselvitykset, inventoinnit, kulttuuriympäristöselvitykset sekä historiikit. Selvityksen tausta-aineistoksi käytiin läpi myös alueen asema- ja yleiskaavahistoria sekä kaavarunkotyöt ja muut keskeisimmät aluesuunnitelmat.

Raportin loppuun koottiin tiedot alueen nykyisestä suojelutilanteesta sekä tiedot inventoiduista kohteista ja alueista. Kaavatyön yhteydessä suoritettiin inventointeja sekä luonnos- että ehdotusvaiheessa. Inventointikohteet ja -alueet valittiin lähdemateriaalin (vanhat kartat, arkistolähteet ja lähdekirjallisuus), alustavien maastokäyntien sekä rakennuskannan ikää koskevan rekisteritiedon perusteella. Osa inventointitarpeista oli tunnistettu muiden kaavatöiden yhteydessä. Aiemmin sekä kaavatyön yhteydessä inventoitujen kohteiden ja alueiden pohjalta laadittiin pohjaesitys kaavassa suojeltavaksi esitettäväksi kohteiksi ja alueiksi. Pohjaesitys käytiin läpi työtä ohjanneen työryhmän kanssa. Selvityksen laatimista, inventointikohteiden merkittävyyden arviointia sekä kaavaratkaisua ohjasi työryhmä, jossa oli edustus kaupungin museotoimesta, kaupunkisuunnittelusta, maakuntamuseosta, maakuntaliitosta, ELY-keskuksesta sekä Museovirastosta.

4.2.6 Luonto

Kantakaupungin luontoa on käsitelty ekosysteemipalveluiden ja viherrakenteen kannalta Mikkelin kantakaupungin ekosysteemipalvelut ja viherrakenne -selvityksessä (Liite 5).

Ekosysteemipalvelut ja viherrakenne -selvitystä sekä viherrakenne-kartan laatimista ohjasi Mikkelin kaupungin kaupunkisuunnittelusta ja ympäristöpalveluista sekä ELY-keskuksen asiantuntijoista koostuva työryhmä. Selvityksen lähtötiedoiksi koottiin mm. kaikki vuonna 2005 ja sen jälkeen alueelta laaditut luontoselvitykset sekä alueen ympäristöohjelmia ja -strategioita. Selvityksessä luotiin kattava, luonteeltaan strategiselle yleiskaavatyölle sopiva kokonaiskuvaus alueen viherrakenteesta ja ekosysteemipalveluista. Pääpaino sekä selvityksessä että sen pohjalta laaditussa kaavaratkaisussa on ollut laajan kokonaisuuden tarkastelussa, mistä syystä yksittäiset luontoarvot ja -kohteet eivät nouse materiaalista esiin kuten tarkemmissa kaavatöissä. Selvityksen laatimisessa on huomioitu kaavan ohjausvaikutus sekä tavoitevuosi 2040. Ekosysteemipalvelut ja viherrakenne -selvitys toimii laajaa aluetta kuvaavana lähtötietona ja se ohjaa ekosysteemipalveluiden huomioimista tarkemmassa maankäytön suunnittelussa.

Selvitys on kokonaisuudessaan kaavan liitteenä: Ekosysteemipalvelut ja viherrakenne selvitys (Liite 5).

4.2.7 Maisema

Kantakaupungin alueen maisemaa on käsitelty Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 Maisemat ja miljööt -selvityksessä (Liite 8).

4.2.8 Liikenne

Kantakaupungin liikennettä on käsitelty Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 liikenne -selvityksessä (Liite 4).

4.2.9 Yhdyskuntatekniikka ja ympäristön häiriötekijät

Mikkelin kantakaupungin alueella merkittävimmät meluhaittojen aiheuttajat ovat valtatiet, rautatie sekä Kyrönpellon ampumarata-alue.

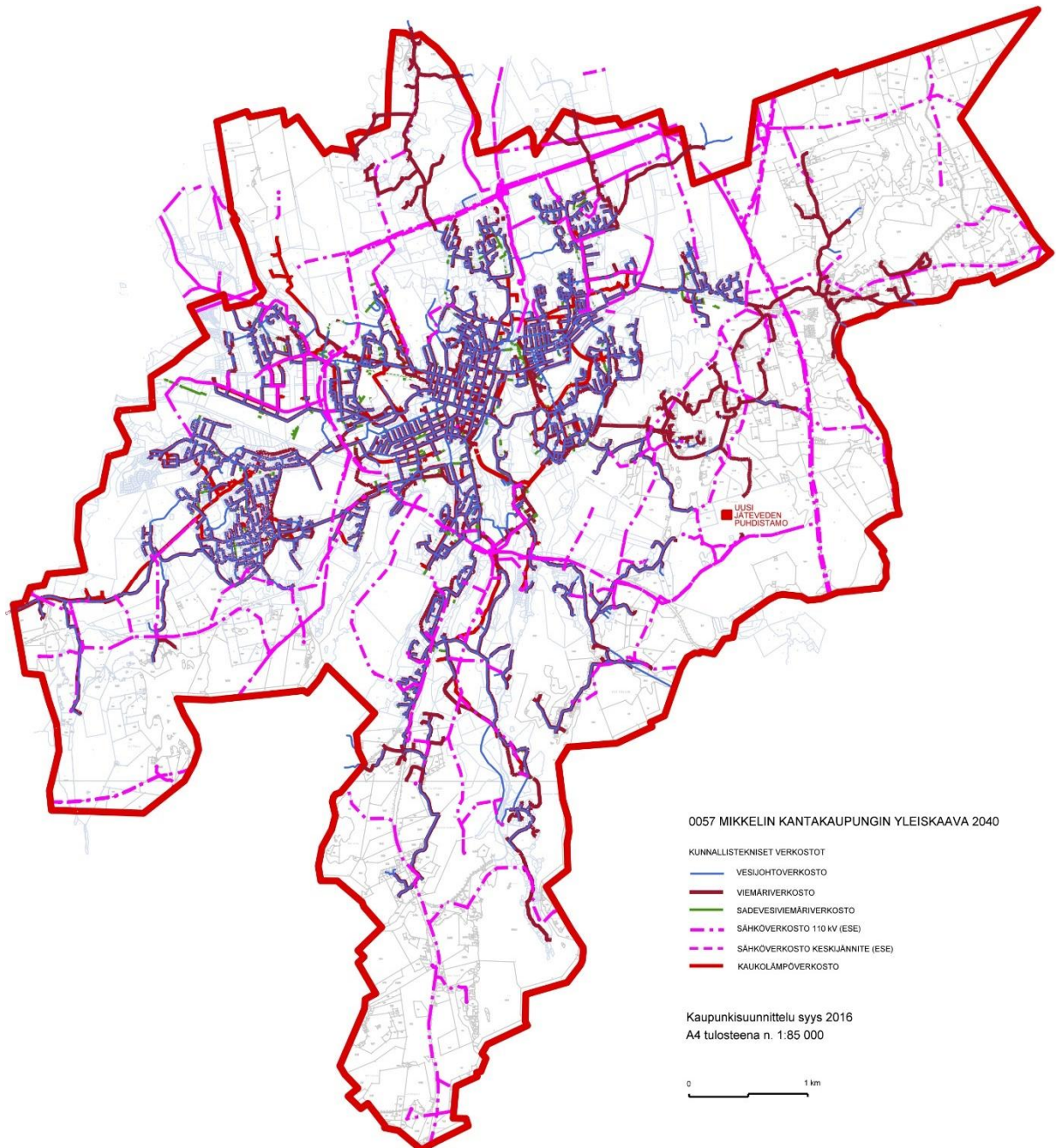
Melutarkastelussa hyödynnetyt selvitykset:

- Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040, Liikenneselvitys, Ramboll, 2016
- Kyrönpellon ampuradan melualueet, Ympäristömeluselvitys, Ramboll, 2008 (osana Karkialammen osayleiskaavatyötä)
- Valtatien 5 parantaminen välillä Tuppurala-Nuutilanmäki, Yleissuunnitelma, Kaakkois-Suomen tiepiiri, 2008
- Valtatie 5 Hietanen – Pitkäjärvi, yleissuunnitelma: Tie- ja raideliikenteen meluvaikutukset, Sito, 2014
- VT 5 Tiesuunnitelma Pitkäjärvi – Asema, Meluraportti, FCG, 2009
- Mikkelin lentoasema, lentotoiminnan ympäristömeluselvitys, Ramboll, 2016
- Mikkelin keskusta-alueen meluselvitys, Sito, 2008
- VT 15 Meluselvitys, Sweco, 2017

Mikkelin kantakaupungin alueella yksi keskeisimmistä haasteista on hulevesien käsittelyn järjestäminen ja pohjavesialueiden suojeleminen. Erityisesti tiiviisti rakennetulla keskusta-alueella tulisi hulevesien johtaminen ja käsittely järjestää niin, että hulevesikuorman kasvu taittuu ja vesistöjen toipuminen alkaa. Pohjavesialueilla sijaitsee tehokasta maankäyttöä ja muun muassa teollisuustoimintaa, tämä lisää pohjavesien pilaantumiskäskyä. Vesistöjen tilaa on käsitelty tarkemmin Ekosysteemipalvelut ja viherrakenne selvityksessä (Liite 5). Ehdotusvaiheessa laadittiin myös paikkatietomuotoinen hulevesijärjestelmän kuvaus, joka toimi pohjana Vesitalous-kartan laatimiselle.

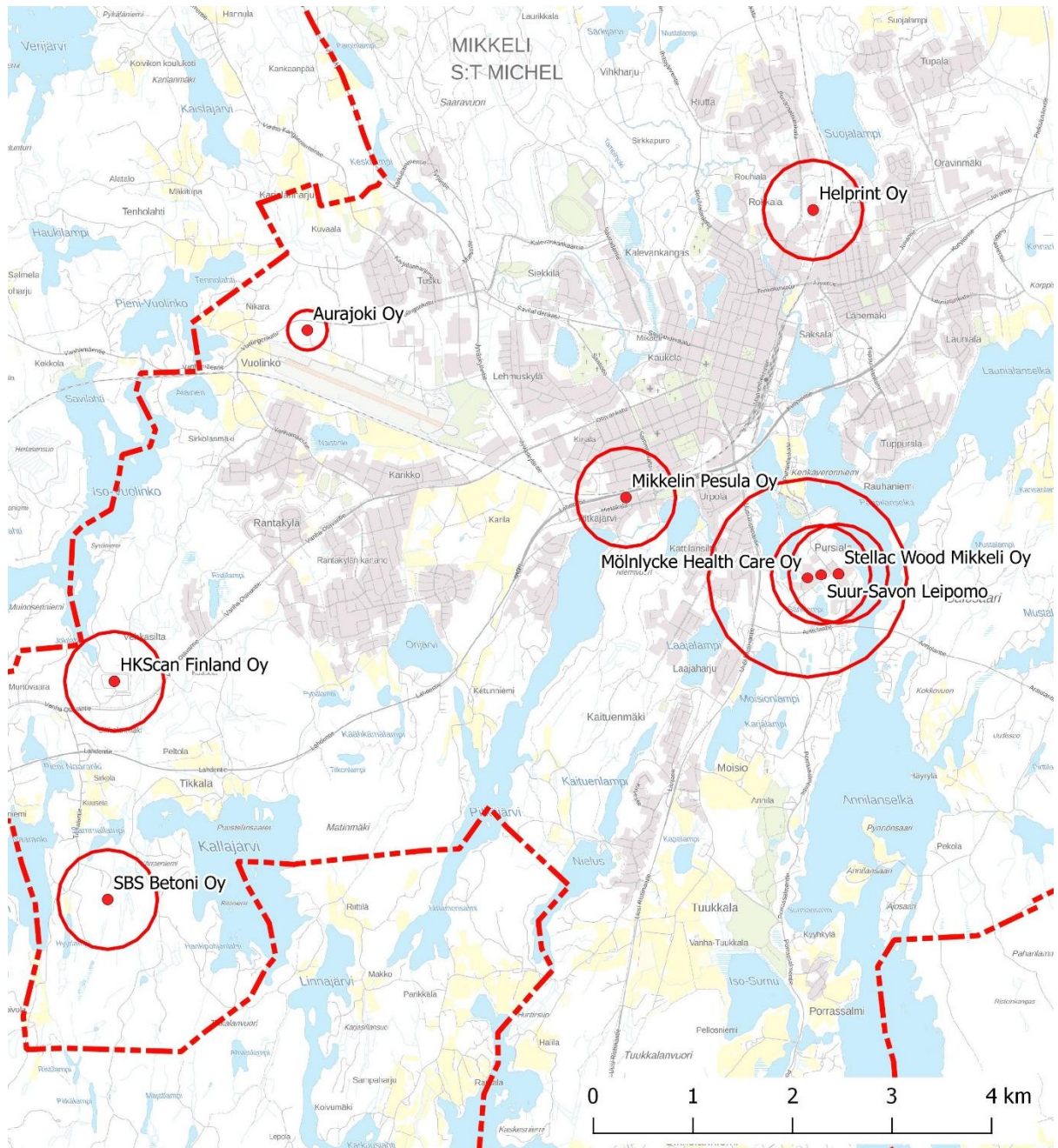
4.3 Pohjakartta

Osayleiskaavakarttojen pohjakarttana on käytetty maanmittauslaitoksen laatimaa rasterimuotoista peruskartta-aineistoa.

Kartalla on esitetty Mikkelin yhdyskuntatekninen verkosto ja sen ulottuvuudet.

Mikkelin kantakaupungin alueella sijaitsee kahdeksan vaarallisia kemikaaleja ja räjähteitä käsittelevää laitosta. Laitoksien toimintaa valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES. Kaikille Tukesin valvomille kemikaalikohteille on määritetty konsultointivyöhyke. Konsultointivyöhykkeillä on kiinnitettävä erityistä huomiota riskeihin ja suuronnettomuusvaaran torjuntaan. Nämä ns. suojavyöhykkeet on muodostettu laitosten riskeistä yleisesti tiedossa olevien arvioiden perusteella, joten niitä ei voi suoraan käyttää suojaetäisyyksinä tuotantolaitosten ja herkkien toimintojen välillä. Kaavoituksen yhteydessä Tukes:ilta pyydetään lausunto kyseisistä kohteista osallistumis- ja arviointisuunnitelman, kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen kuulemisen yhteydessä.

Kartalla on esitetty Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava-alueella sijaitsevat SEVESO-kohteet konsultointivyohtyöhykkeineen.

5 OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1 Osayleiskaavaan tarve

Osayleiskaavan laatiminen on tullut ajankohtaiseksi Mikkelin yleiskaavan saavutettua tavoitevuotensa 2010. Vuonna 1990 hyväksytty osayleiskaava oli oikeusvaikutukseton, joten sillä ei ole oikeusvaikutuksia esimerkiksi laadittaessa asemakaavaa tai päätettäessä poikkeamista, vaan alueella on voimassa ylemmän tason kaava eli seutukaava tai maakuntakaava. Etelä-Savon seutukaava oli laatimisajalleen tyypillisesti aluevarauskaava, jota pystyttiin käyttämään jatkosuunnittelun perustana. Vuonna 2010 vahvistettu maakuntakaava on luonteeltaan strateginen, ja sen ohjausvaikutus suuntautuu enemmänkin kuntakeskusten ulkopuoliselle alueelle. Näin ollen tulee kaupunkikeskustan uudistumiskyvyn ja elinvoimaisten taajamien kehittymisen takeeksi ratkaista alueen maankäyttö yleiskaavalla. Osayleiskaavatyön tavoitteena on ohjata kantakaupungin maankäytön periaateratkaisuja vuoteen 2040 saakka. Kaava jatkaa ja täydentää Mikkelin kaupungin strategiaa sekä Mikkelin kaupunkiseudun rakennemallityötä.

5.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kaavan laadinnan aloittamisesta päätettiin kaupunginhallituksessa 18.6.2012. Kaupunginvaltuusto kokoontui kahteen osayleiskaavatyötä koskevaan tavoiteseminaariin (7.10.2013 ja 2.12.2013) pohtimaan osayleiskaavatyön tavoitteita.

Hankkeella on kaupunginhallituksen osoittama ohjausryhmä, johon kuuluvat seuraavat henkilöt:

- Tekninen johtaja Jouni Riihelä
- Kaupungeingeodeetti Hannu Peltomaa
- Kaavoituspäällikkö Ilkka Tarkkanen
- Kaupunginjohtaja Kimmo Mikander
- Kehitysjohtaja Soile Kuitunen
- Ympäristöpäällikkö Hanna Pasonen
- Yhdyskuntatekniikan päällikkö Maini Väisänen
- Toimitusjohtaja Kyösti Ylijoki, Miset Oy
- Johtava rakennustarkastaja Heikki Pöyry
- Sivistystoimenjohtaja Heikki Hirvonen
- Kaupunginhallituksen edustaja Pertti Oksa

Kaupunginhallitus nimesi ohjausryhmän kokoonpanon uudelleen 17.8.2015 henkilöstövaihdoista johtuen. Ohjausryhmän kokoonpano oli päätöksen jälkeen seuraavanlainen:

- Timo Halonen, kaupunginjohtaja, Mikkelin kaupunki
- Seija Kuikka, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Mikkelin kaupunki
- Olli Nepponen, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Mikkelin kaupunki
- Arto Seppälä, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Mikkelin kaupunki
- Virpi Siekkinen, sivistystoimenjohtaja, Mikkelin kaupunki
- Kari Paukkeri, toimitusjohtaja, Miksei Oy
- Maini Väisänen, yhdyskuntatekniikan päällikkö, Mikkelin kaupunki
- Hanna Pasonen, ympäristöpäällikkö, Mikkelin kaupunki
- Sari Valjakka, johtava rakennustarkastaja, Mikkelin kaupunki
- Jouni Riihelä, tekninen johtaja, Mikkelin kaupunki
- Hannu Peltomaa, kaupungin geodeetti, Mikkelin kaupunki
- Ilkka Tarkkanen, kaavoituspäällikkö, Mikkelin kaupunki

- Eveliina Könttä, yleiskaavoittaja, Mikkelin kaupunki

Kaupungilla kaavaa on laatinut yleiskaavoittaja Eveliina Könttä. Kaavan laadintaan ovat osallistuneet kaavoituspäällikkö Ilkka Tarkkanen, asemakaava-arkkitehti Tuija Mustonen, kaavoitusinsinööri Jari Ahonen, kaavoitusinsinööri Kalle Ränä, suunnitteluavustajat Juha Kokkonen ja Lea Torn sekä toimistosihteeri Kirsi Avelin. Ehdotusvaiheessa työtä on laadittu Ramboll Finland Oy:ssä, siellä työn laatimiseen ovat osallistuneet kaavoitusarkkitehti Eveliina Könttä, maankäyttöinsinööri Markus Hytönen sekä suunnittelijat Jenny Hölttä ja Henna Leppänen.

5.3 Osallistuminen ja yhteistyö

Kaavaprosessiin liittyvästä vuorovaikutuksesta on kerrottu yksityiskohtaisemmin liitteessä 2 Vuorovaikutus Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040.

5.3.1 Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Keskeisinä osallisina voidaan pitää kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueiden maanomistajia sekä kaava-alueen ja sen vaikutusalueen asukkaita sekä loma-asukkaita. Osallisia ovat myös kaupunginosayhdistykset ja kylätoimikunnat sekä alueella toimivat muut yhdistykset ja järjestöt.

Lisäksi osallisia ovat eri viranomaistahot: Etelä- ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Etelä-Savon maakuntaliitto, Museovirasto, Maakuntamuseo, Etelä-Savon pelastuslaitos ja naapuruskunnat. Viranomaistahoista osallisia ovat myös rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut, vesilaitos ja Miset Oy. Muita osallisia ovat Naistinki Oy, VR-yhtymä, Liikennevirasto, TUKES, Itella Oyj, Metsä-Sairila Oy, Etelä-Savon Energia, Suur-Savon Sähkö ja teleoperaattorit. Luonnosvaiheessa saadun palautteen pohjalta lausunnot pyydetään myös Mikkelin-seuralta, Suomen luonnonsuojeluliiton Suur-Savon yhdistykseltä, Nuorisovaltuustolta, MTK:lta, Metsäkeskukselta, Puolustusvoimilta, Metsähallitukselta ja Fingridiltä. Lisäksi kaavahankkeen osallisia ovat kaikki, jotka täyttävät edellä olevan osallisuudenmäärittelyn.

5.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Osayleiskaavan tavoitteiden asettamiseksi kaupunginvaltuusto kokoontui kahteen tavoiteseminaariin (7.10.2013 ja 2.12.2013). Seminaarien sekä kaupungin strategian pohjalta muotoutuneet tavoitteet on esitetty luvuissa 6.2 ja 6.3.

Kuulutus Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan vireilletulosta annettiin maaliskuussa 2014. Samaan aikaan asetettiin nähtävillä osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Osallistuminen ja vuorovaikutus järjestetään osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä. Osallisten luetteloa voidaan työn edetessä täydentää (katso edellinen kohta Osalliset).

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin julkisesti nähtävillä 3.7 – 29.8.2014 (Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, liite 1). Tämän jälkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut luettavissa Mikkelin kaupungin nettisivuilla.

5.3.3 Viranomaisyhteistyö

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) pidettiin 27.5.2014.

5.3.4 Osallistumisen johdosta tehdyt muutokset

5.3.4.1 *Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta*

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute on esitetty liitteessä 2 Vuorovaikutus Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040.

Saatujen lausuntojen ja palautteiden pohjalta on kaavaprosessia kehitetty seuraavasti:

- Hulevesien hallinta otettiin yhdeksi tärkeäksi teemaksi laadittaessa Ekosysteemipalvelut ja viherrakenne selvitys; Vesitaloudesta muodostettiin oma kaavakarttansa
- Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausunnossaan esittämät suunnittelualueelle sijoittuvat vaarallisia kemikaaleja käsittelevät ja varastoivat kohteet on huomioitu kaavatyössä suunniteltaessa maankäytön sijoittumista; Kahden kohteen konsultointivyöhykkeen osalta pyydettiin lausunnot mahdollisesti muuttuvaa maankäyttöä koskien. Lausunto pyydetään uudestaan luonnosvaiheessa
- Kävely- ja pyöräilyverkostoihin kiinnitettiin erityistä huomiota; Pyöräilyn pää- ja alueretit esitetään kaavakartalla, reitit palvelevat myös jalankulkuliikennettä
- Nuorisovaltuustolta ja Mikkelin-seuralta pyydetään myös lausunnot kaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta

5.3.4.2 *Luonnosvaiheen palautteen pohjalta tehdyt tarkastukset*

Alla on tiivistetysti esitetty mitä tarkastuksia kaavakartoille tehtiin luonnosvaiheen palautteen pohjalta:

Yhdyskuntarakenteen ohjaus

- Kirjalan tilaa vaativien työpaikkojen alueet osoitettiin tilaa vaativien työpaikkojen vaihtumisalueena sekä kaupan alueina
- Ecosairilan tilaa vaativien työpaikkojen alueiden rajauksia tarkastettiin vahvistuneen Ecosairilan osayleiskaavan mukaiseksi
- Suunnittelualueen eteläosassa kyläalueen rajausta tarkastettiin
- Erityisalueena merkittiin yhdyskuntateknisen huollon alueita, kuten sähkö/muunto- ja jakeluasemia
- Sairaalan pysäköintitalon katolla sijaitseva helikopterikenttä huomioitiin lentoliikennevyöhyke-merkinnällä
- Visulahden paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan kehittämisalueen rajauksia tarkastettiin
- Suunnittelumääräystä koskien Karilan ja Visulahden kaupan kerrosneliömetrimääriä tarkastettiin
- Ranta-alueiden mitoitusperiaatteita tarkastettiin
- Kaihun alueella korttelin 43 merkittiin kehittyvän taajaman alueeksi, kaupunginhallitus ohjeisti alueen jatkosuunnittelua siten, että alueella voidaan mahdollistaa nykyistä tehokkaampi rakentaminen tavalla, joka säilyttää kantakaupunginosayleiskaavassa esitetyt arvot

Liikenne

- Pohjoisen kehätien linjausta tarkastettiin
- Melualueiden rajauksia tarkastettiin meluselvitysten pohjalta

- Voimalinja-merkinnällä osoitettiin rengasverkko
- Pysäköintinormia tarkastettiin
- Valtatie 5 merkintätapaa tarkastettiin uuden linjauksen osalta

Viherrakenne

- Pohjoisen kehäväylän yli merkittiin viheryhteistarve
- Kartan esitystekniikkaa on selkeytetty
- Hanhilammen luonnonsuojelualue on osoitettu Natura 2000 alueena
- Tornimäen rinnelehdon luonnonsuojelualue on merkitty kaavakartalle
- Kalevankankaan luonnonsuojelualueen rajaus on tarkistettu siten, että siinä on huomioitu osana Metsähallituksen Metso-pakettia suojeltu 11 hehtaarin alue
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alueena osoitettua kohdetta 105. Siekkilä on tarkastettu rajauksen osalta
- Alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja -merkinnän kaavamääräyksestä poistettiin maisematyölupavelvoite (MRL 128 §)

Vesitalous

- Hulevesien hallinnan tarve tutkittiin hulevesijärjestelmää kuvaavalla paikkatietomallilla, jonka myötä tarkastettiin valuma-alueittain niitä alueita, joilla hulevesien käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota
- Erityistä huomiota vaativille alueilla osoitettiin myös hulevesien valumasuunta
- Painealue merkintää tarkastettiin ja kohdemerkinnät muutettiin aluemuotoisiksi

Kulttuuriympäristö

- Ehdotusvaiheessa laadittujen rakennetun ympäristön lisäinventointien pohjalta päivitettiin kulttuuriympäristökartan kaavaratkaisua
- Säilyttämisen arvoiset alueet osoitettiin kaupunkikuvallisesti arvokkaina alueina ja niiden rajauksia tarkastettiin laadittujen inventointien pohjalta
- Kaikki yksittäisiä rakennuksia tai rakennusryhmiä koskevat suojelumerkinnät osoitettiin rakennussuojelukohde-merkinnällä, kohteiden arvot ja ominaispiirteet luetteloiitiin osaksi kaavaselostusta

Maisema

- Merkittävä maastonmuoto -kaavamerkintää tarkastettiin kaavamääräyksen osalta
- Muinaismuistoalueet ja -kohteet siirrettiin kokonaisuudessaan esitettäväksi maisemakartalla, muinaismuistokohteisiin tuli lisäyksiä arkeologisen inventoinnin myötä

Voimaan jäävät osayleiskaavat

- Kaavakartalle päivitettiin ajantasainen osayleiskaavatilanne

5.3.4.3 Ehdotusvaiheen palautteen pohjalta tehdyt tarkastukset

Alla on tiivistetysti esitetty mitä tarkastuksia kaavakartoille tehtiin ehdotusvaiheen palautteen pohjalta:

Yhdyskuntarakenteen ohjaus

- Kaihun alue osoitettiin kokonaisuudessaan kaupunkivihreän alueena.

- Ratinlammen alue osoitettiin selvitysalueena, jonka maankäyttö ratkaistaan tarkemmalla osayleiskaavalla.
- Ranta-alueiden maankäytön ohjausta koskevasta kaavamääräyksestä poistettiin mitoitusluvut. Kaupunki aikoo tutkia nykyiset ranta-alueiden mitoitukset sekä mahdollisuudet mitoituksen tehostamiseen erillisenä prosessina.
- Virkistys- ja asuinalueen kaavamerkintää täsmennettiin siten, että alueen suunnittelun tulee perustua *tarkempan* osayleiskaavoitukseen.
- Kiiskinmäen puistoalueella laajennettiin hieman kaupunkivihreän aluetta.

Liikenne

- Pysäköintinormin kaavamääräystä tarkennettiin. Normin mitoitusta ei muutettu.
- Karkialammen vanhan varuskunta-alueen läpi kulkeva yhteystarve merkintä poistettiin.

Viherrakenne

- Arvokkaana luontoalueena osoitettiin Kommelin luolien luonnonsuojelualue. Alue merkittiin luonnonsuojelualue tai luonnonsuojelualueeksi esitettävä alue - kaavamerkinnällä.
- Kaihun alue osoitettiin kokonaisuudessaan kaupunkivihreän alueena.
- Virkistys- ja asuinalueen kaavamerkintää täsmennettiin siten, että alueen suunnittelun tulee perustua *tarkempan* osayleiskaavoitukseen.
- Säynätjärven osoitettiin kaupunkivihreä-merkinnällä. Maakuntakaavassa alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltainen alueena, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta.

Vesitalous

- Pohjavesialueen rajauksia ja kaavamääräystä tarkastettiin.

Kulttuuriympäristö

- RKY-alueiden ja kaupunkikuvallisesti arvokkaiden alueiden sekä rakennussuojelukohteiden kaavamääräyksiä tarkastettiin.
- Rakennussuojelukohteisiin lisättiin maakunnallisesti arvokas Mikkelin vapaaseurakunnan rakennus.

Maisema

- Perinnebiotooppien arvot ja aluerajaukset lisättiin kaavaselostukseen. Pikku-Surnun rantaniityn nimi päivitettiin inventoinnin mukaisesti Leniuksen laitumiksi.

Voimaan jäävät osayleiskaavat

-

Näiden lisäksi selostukseen tehtiin seuraavat täydennykset:

- Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevat tiedot päivitettiin.
- Väestöä ja mitoitusta koskevat tiedot päivitettiin.
- Kulttuuriympäristö osuuteen liittyen täydennettiin tietoja inventoitujen kohteiden valinnasta sekä kaavamerkintöjen periaatteista.
- Rakennussuojelukohteena osoitetun Olkkolan koulun arvo tarkastettiin valtakunnallisesti arvokkaaksi.
- Vaikutusten arviointia täydennettiin arvioimalla kaavan suhdetta laadittuun rakennemalliin.

5.3.4.4 Hyväksymiskäsittely

Hyväksymiskäsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti osoittaa Ratinlammen alueen kaupunkivihreän alueena.

6 TAVOITTEET

6.1 Lakien ja ylempien kaavatasojen tuomat tavoitteet

Tässä luvussa on esitetty laajasti erilaisia tavoitteita kaavatyölle. Siitä, kuinka tavoitteet on huomioitu osana kaavatyötä, kerrotaan luvussa 8 Vaikutusten arviointi.

6.1.1 Maankäyttö- ja rakennuslaki

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 laaditaan oikeusvaikutteisena Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Maankäyttö- ja rakennuslaki ohjaa yleiskaavan sisältövaatimuksia seuraavasti:

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- Yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- Asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- Mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla
- Mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- Kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- Ympäristöhaittojen vähentäminen
- Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Edellä mainitut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

6.1.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavaa koskevat seuraavat kohdat:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

6.1.3 Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa. Maakuntakaavassa on osoitettu nykyinen taajamarakenne, virkistysalueet, suojelukohteet ja erityispiirteet ja liikenteelliset ratkaisut sekä kulttuuriympäristön kehittämisen tavoitteet. Alueelta laaditut selvitykset ja suunnitelmat mahdollistavat tavoitteiden yksityiskohtaisemman huomioimisen.

Maakuntakaavan tavoitteiden keskeisinä lähtökohtina ovat olleet taustaselvitysaineisto (Maakuntakaavan taustaselvitys) ja maakuntahallituksen hyväksymät maakuntakaavan tavoitteet (Maakuntakaavan tavoitteet). Lisäksi on huomioitu Suomen aluerakenteen ja alueiden käytön kehityskuvaselvitys ja Itä-Suomen aluerakenteen kehitystä, ominaispiirteitä ja suuntaviivoja koskeva selvitys. Maakuntakaavaa ohjaavat myös Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Tarkemmat teemakohtaiset maakuntakaavan tavoitteet on esitetty erillisessä maakuntakaavaa koskevassa tavoiteraportissa.

Maakuntakaavan tavoitteina on vastata erilaisiin maankäyttö- ja investointitarpeisiin koko maakunnan alueella. Erityistä huomiota saavat valtakunnallisen kehityksen päävirrat ja kilpailuasetelman vaikutukset maakunnan oloihin sekä haasteellisen väestökehityksen myötä elinkeinoelämän, palvelujen ja asumisen edellytysten ja kehittymismahdollisuuksien (kaavapotentiaalin) strateginen turvaaminen.

Maakuntakaava kytkee maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman sekä maakunnan strategiatyön tarkistuksen (Uusiutuva Etelä-Savo) mukaiset strategiset linjaukset ja kehittämistoimenpiteet tarpeellisilta osin myös aluesuunnitteluun ja kartalle. Maakuntakaavassa suunnataan maakunnallisesti merkittävän yksityiskohtaisemman suunnittelun pitkän aikavälin painopistettä olemassa olevan palvelu- ja yhdyskuntarakenteen laadulliseen ja toiminnalliseen kehittämiseen, matkailun ja vapaa-ajan asumisen kytkemiseen muuhun aluerakenteeseen sekä ainutlaatuisen järviluonnon hyödyntämiseen.

6.2 Kaupungin tavoitteet, ohjelmat ja suunnitelmat

Kantakaupungin osayleiskaavatyön tavoitteet tukeutuvat Mikkelin kaupungin strategiaan, Mikkelin kaupunkiseudun rakennemallissa esitettyihin tavoitteisiin sekä muihin alueen kehittämiseksi tavoitteita asettaviin suunnitelmiin, kuten Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Lisäksi kaavatyön tavoitteita varten kaupunginvaltuusto on kokoontunut kaksi kertaa osayleiskaavatyötä koskeviin tavoiteseminaareihin. Tavoiteseminaarien sisältö ja täsmennyneet tavoitteet on esitetty seuraavassa luvussa (6.3).

6.2.1 Mikkelin kaupungin strategia

Mikkelin kaupunginvaltuusto hyväksyi Mikkelin kaupunkistrategian vuosille 2018-2021 kokouksessaan 11.12.2017. Mikkelin kaupungin strategiset päämäärät ja painopisteet ovat:

Hyvän elämän Mikkelä

- Yhteisöllisyys
- Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki

- Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin

Korkean osaamisen ja yrittäjyyden Mikkelä

- Osaaminen ja TKI-toiminta
- Asiakaslähtöiset yrityspalvelut
- Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuotanto

Kestävän kasvun Mikkelä

- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimaisuus
- Kaupungistuminen

Strategiaa toteutetaan toimintaohjelmien kautta. Toimintaohjelmat ovat Hyvän elämän ohjelma, Kestävän kasvun ohjelma sekä Elinvoimaohjelma. Lisätietoa kaupungin strategiasta saa kaupungin nettisivuilta, osoitteesta: <https://www.mikkeli.fi/sisalto/tietoja-mikkelista/hyvinvointi-strategia-ja-talous/strategia>

6.2.2 Mikkelin kaupunkiseudun rakennemalli

Mikkelin kaupunkiseudun rakennemallin tavoitteet ovat seuraavat:

- keskuksissa uusi rakentaminen tukee palveluita ja joukkoliikennettä
- kylien ja keskusten vetovoimaisuus ja ympäristön laatu kehittyvät
- monipuolisten asumis- ja loma-asumismahdollisuuksien turvaaminen kestäväällä tavalla
- hajarakentaminen kestävästi ja hallitusti
- paikallinen joukkoliikenne paranee valituilla joukko-liikennekäytävillä
- muualla kutsuliikenne ja kevyen liikenteen väylät kehittyvät autottomien liikkumisen turvaamiseksi

6.2.3 Saimaan sivu ja Satamalahden arkkitehtuurikilpailu

Saimaan sivu -kokonaisuuden alle on koottu Mikkelin rantamaisemiin sijoittuvat uudet asuinalueet. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 alueelle sijoittuvat Saimaan sivuun kuuluvat Satamalahden, Kirkonvarkauden, Annilanrannan, Launialan sekä Salosaaren kohteet. Satamalahden suunnittelua on lisäksi viitoittanut alueelle järjestetty arkkitehtuurikilpailu. Lisätietoa on tarjolla osoitteessa: <http://saimaansivu.fi/>

6.2.4 Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa luotiin tavoitteet kolmelle osa-alueelle, josta edelleen johdettiin toimintaa ohjaavat linjaukset:

Turvalliset ja sujuvat arjen matkat

- Seudun ulkoista saavutettavuutta parannetaan erityisesti Savonradan junaliikennettä sekä valtatietä 5 kehittämällä
- Seudun sisäisessä liikkumisessa, työpaikkojen ja palvelujen saavutettavuutta parannettaessa painotetaan kestävien kulkutapojen käytön edistämistä
- Haja-asutusalueen julkinen liikenne turvataan seudullista yhteistyötä ja toiminnan tehokkuutta lisäämällä

- Liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä parannetaan tiukan priorisoidusti, uusien toimintatavoin ja asenteisiin vaikuttamista lisäten
- Mikkelin keskustan saavutettavuus on koko seudun kannalta tärkeää
- Kunnossapidossa keskitytään päivittäisen liikennöitävyyden turvaamiseen
- Tieto- ja älyliikenteen keinot otetaan seudulla tehokkaasti käyttöön

Elinkeinoelämän kilpailukyky

- Kuljetusten kustannustehokkuutta parannetaan erityisesti rataverkolla ja eri kuljetusmuotojen solmupisteissä
- Vesiliikenteen kilpailukykyä kehitetään osana koko Itä-Suomessa tehtävää kehittämistyötä, mutta ympärivuotisen vesiliikenteen edistämisestä luovutaan
- Aluelogistiikkaa kehitetään logistisia toimintoja keskittämällä sekä logistiikkaosaamista ja -yhteistyötä lisäämällä
- Vähäliikenteinen tiesto pidetään liikennöitävänä elinkeinoelämän täsmähoitokohteisiin panostamalla
- Helsingin ja Pietarin yhteyksien sujuvuutta kehitetään pitkäjänteisesti yhdessä muun Itä-Suomen kanssa – erityisesti Savonrata, vt 5 sekä yhteydet Helsinki-Pietari-liikenteeseen
- Työmatkaliikkumisen sujuvuus otetaan huomioon joukkoliikennettä sekä kävelyä ja pyöräilyä kehitettäessä

Yhteistyö ja toimintamallit

- Seudulla käynnistetään suunnitelmallinen liikennejärjestelmäyhteistyö
- Liikennettä ja maankäyttöä käsittelevien seutu- ja kuntatason työryhmien toimintaa kehitetään ja päällekkäisyyttä karsitaan
- Seudulla vaikutetaan liikennejärjestelmän rahoitukseen ja alueellisen päätösvallan lisäämiseen
- Päätöksentekijät sitoutetaan suunnitelmassa esitettäviin linjauksiin
- Aiesopimuksella sovitaan maankäytön, asumisen ja liikenteen hankkeiden yhteensovittamisesta

6.3 Kaavatyön aikana täsmentyneet tavoitteet

Aloitustaihe

Osayleiskaavatyön aloitustaiheessa kaupunginvaltuusto kokoontui kahteen tavoiteseminaariin, joissa luotiin kaupungin strategian kanssa yhteneväiset tavoitteet kantakaupungin osayleiskaavalle. Tavoitteet muotoutuivat viidelle osa-alueelle seuraavasti:

Väestö ja asuminen

- Yleiskaavan ratkaisuilla parannetaan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.
- Yleiskaava mitoitetaan vastaamaan kaupungin väestötavoitetta ja kasvavaa asumisväljyyttä; Väestökasvun osalta tavoitellaan noin 100 uutta asukasta vuodessa ja asumisväljyyden osalta 10 % kasvua, mikä tarkoittaisi nykyisen asumisväljyyden (m²/asukas) kasvamista noin 5m²
- Kaupunkirakennetta tiivistetään keskustassa ja hyödynnetään Saimaata osoittamalla ranta-alueille uutta maankäyttöä siten, että se tukeutuu mahdollisimman paljon olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen; Rakentamalla pyritään turvaamaan monipuolinen asuntotarjonta niin, että jo tehdyt infran ja palveluverkon investoinnit käytetään tehokkaasti hyväksi, muun muassa sijoittamalla kohteet kaukolämpöverkon alueelle

Elinkeinoelämä

- Yleiskaavan ratkaisuilla edistetään elinkeinojen hyvinvointia ja kaupungin elinvoimaa.

- Työpaikkojen määrään vaikutetaan kehittämällä tonttitarjontaa elinkeinoelämän tarpeet huomioiden ja pyrkien varautumaan elinkeinorakenteen ennalta arvaamattomiin muutostarpeisiin
- Mahdollistetaan toimialoihin keskittyneiden klustereiden toimintaedellytykset
- Mahdollistetaan sekä pienten yritysten että tilaa vaativan yritystoiminnan tonttitarjonta kysyntää vastaten
- Valtatie 5 huomioidaan yritystonttien tarjonnassa ja niiden saavutettavuutta parannetaan liittymäalueiden ja ohjattavuuden kehittämällä; Valtateiden läheisyyteen varataan riittävät logistiikka-alueet
- Tilaa vaativa kauppa keskitetään harkitusti ja helposti saavutettavasti
- Aluevarauksilla tuetaan kärkialueiden liike- ja kehittämistoimintojen kasvua

Liikenne

- Yleiskaavan ratkaisulla edistetään ekologisia ja ekotehokkaita liikkumatapoja
- Parannetaan liikenteen toimivuutta ja turvallisuutta mahdollistaen sujuvat liikenneyhteydet ohitusteiltä kaupunkiin, ohitustiellä ja kaupungin sisällä
- Keskusta-alueella edistetään keskitettyä paikoitusta
- Parannetaan kevyen liikenteen verkostoa ja yhdistetään ne kantakaupungin alueella
- Vesireititöt huomioidaan osana liikenneverkkoa

Viherverkostot ja luonnonympäristö

- Yleiskaavan ratkaisulla edistetään luonnon ja ympäristön hyvinvointia
- Asukkaille turvataan mahdollisuudet virkistäytymiseen kohtuullisella etäisyydellä asunnoista myös keskustassa
- Aluevarauksin varmistetaan yhtenäisten viherreittien säilyminen kaupungin halki ja riittävien julkisten rantojen sekä virkistysalueiden määrä
- Retkeilyreittien ja luontopolkujen reitistön kehittämistä edistetään
- Olevat puistoalueet hyödynnetään aluevarauksissa; Viheralueiden hoitoastetta pienennetään reuna-alueita kohden
- Luodaan hyvää kaupunkiympäristöä säilyttäen ekologisesti ja maisemallisesti arvokasta luonnonympäristöä sekä rakennettua kaupunkiympäristöä
- Edistetään pohjavedenmuodostumien kunnon paranemista, kasvuhuonekaasupäästöjen alenemista ja ekologisen jalanjäljen pienenemistä

Matkailu

- Yleiskaavan ratkaisulla edistetään Mikkelin vetovoiman, liiketoimintaympäristön ja aluetalouden kehittämistä
- Huomioidaan vapaa-ajan asumisen ja matkailun tarpeet aluevarauksissa
- Edistetään luonto- ja talvimatkailun kehittämisen mahdollisuuksia
- Monipuolisen ja puhtaan luonnon vetovoimaisuuden säilyminen turvataan ja edistetään sen hyödyntämistä matkailussa
- Edistetään kulttuuriperinnön hyödyntämisen mahdollisuuksia matkailussa

Kansallinen kaupunkipuisto

Osayleiskaavatyön yhteydessä on päätetty myös tutkia edellytyksiä kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Mikkelin. Kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta päättää ympäristöministeriö. Puisto voidaan perustaa kunnan hakemuksesta. Osayleiskaavatyön yhteydessä pyritään kartoittamaan maankäytölliset edellytykset kaupunkipuiston suunnittelulle.

Kansallisessa kaupunkipuistossa hoidetaan ja vaalitaan kulttuuri- tai luonnonmaiseman kauneutta, luonnon monimuotoisuutta, historiallisia ominaispiirteitä tai siihen liittyviä

kaupunkikuvallisia, sosiaalisia, virkistyksellisiä tai muita erityisiä arvoja kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvalla alueella.

Lisäksi kaavatyötä ohjaa ohjausryhmä, johon kuuluu kaupungin henkilökuntaa eri asiantuntija-aloja edustaen.

7 OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 sisältää seitsemän (7) oikeusvaikutteista karttaa, jotka päällekkäin tarkasteltuna muodostavat kaavaratkaisun. Lisäksi on laadittu strateginen kehityskuva, jossa on tiivistetysti esitetty kehittämisen painopisteet suunnittelualueella. Strateginen kehityskuva on kaavan liitteenä.

Yleiskaavakartat n:o 1-7 ovat lähtökohtana laadittaessa ja muutettaessa voimaan jääviä tarkempia osayleiskaavoja, asemakaavaa tai ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42§). Yleiskaavaa tulkittaessa tulee huomioida kaavatasolle ominainen esittämistarkkuus: aluerajaukset, kohdemerkinnät sekä merkintöjen sisältö täsmentyvät tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Oikeusvaikutteiset yleiskaavakartat:

1. Yhdyskuntarakenteen ohjaus
2. Liikenne ja verkostot
3. Viherrakenne
4. Vesitalous
5. Kulttuuriympäristö
6. Maisema
7. Voimassa olevat osayleiskaavat

Yleiskaavakarttoihin liittyy tämä kaavaselostus, jossa on esitetty kaavan lähtökohdat ja tavoitteet, kaavaratkaisun perustelut ja arvio yleiskaavan vaikutuksista.

7.1 Yleinen perustelu

Osayleiskaavalla tarkennetaan rakennemallityössä ja kaupungin strategiassa määriteltyjä tavoitteita. Osayleiskaavalla osoitetaan Mikkelin kantakaupungin alueen maankäytön kehittämisperiaatteet. Osayleiskaavan tavoitteena on osoittaa maankäytön periaatteet tavoitevuoteen 2040 saakka.

Kaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti eli kaavaa varten on riittävässä määrin selvitetty alueen erityisarvot (luonto, maisema, kulttuurihistoria, virkistys) ja yhteensovitettu ne yhdyskuntarakenteellisiin ja -taloudellisiin sekä vetovoimallisiin seikkoihin.

7.2 Mitoitus ja sen perustelut

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa edellytetään, että edistetään verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Lisäksi tulee luoda edellytykset väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Koko Mikkelin alueelle asui vuoden 2018 lopussa 53 843 asukasta (Mikkelin kaupunki, joulukuu 2018). Kantakaupungin osayleiskaavan alueella asuu kaavan laatimisen aikaan noin 38 119 henkilöä. Tilastokeskuksen väestöennusteessa Mikkelin väestö vähenee vuoteen 2040 mennessä noin 10 % verran. Lähivuosina väestömäärä on kuitenkin kasvanut erityisesti kantakaupungin alueella, jopa 500 hlö vuosivauhtia. Ottaen huomioon kuitenkin pitkään jatkuneen kaupungistumiskehityksen ja sen todennäköisen jatkumisen, väestön hakeutumisen palvelujen äärelle sekä kaupungin sisäisen muuttoliikkeen ja asumisväljyyden kasvun, on Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 mitoitus päätetty perustaa väestömäärän kasvuun.

Väestökasvun osalta on osayleiskaavan tavoitevaiheessa päätetty tavoitella noin 500 uutta asukasta vuodessa ja asumisväljyyden osalta 10 % kasvua, mikä tarkoittaisi nykyisen asumisväljyyden (m²/asukas) kasvamista noin 5m². Tämä tarkoittaisi yli 10 000 uutta asukasta kantakaupungin alueelle vuoteen 2040 mennessä. Uudet asukkaat sekä asumisväljyyden kasvu tuottavat noin 450 000 m² asuinrakentamisen tarpeen. Lisäksi Mikkelin kantakaupungin uskotaan tulevaisuudessakin houkuttelevan asukkaita kunnan sisältä.

Mikkelillä on kantakaupungin alueella asemakaavoitettuna noin 80 000 k-m² käyttämätöntä rakennusoikeutta pientaloalueilla ja noin 30 000 k-m² käyttämätöntä rakennusoikeutta kerrostalotonteilla keskustan läheisyydessä. Lisäksi jo rakennetuilla alueilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta. Osa asemakaavoitetusta pientaloalueesta on asemakaavoiltaan vanhentunutta. Alueet ovat jääneet rakentumatta heikkojen liikenneyhteyksien, rakentamiseen soveltumattoman maaston tai muun asumisviihtyvyyteen vaikuttavan seikan vuoksi. Tästä syystä on asemakaavoitetun pientaloalueen määrä todellisuudessa laskennallista tulosta pienempi, noin 65 000 k-m². Yhteensä nämä tuottavat noin 100 000 k-m² asemakaavoitettua asuinrakennusoikeutta. Asemakaavoitetun alueen lisäksi rakennuspaikkoja on osoitettu osayleiskaavoissa. Osayleiskaavoissa osoitetut rakennuspaikat ovat pääosin rakentuneet.

Huomioin arvoista on myös, että olemassa olevilla asuinalueilla tapahtuu sukupolvenvaihdoksia. Mikkelin väestö- ja muuttotarkastelussa todettiin, että kantakaupungin alueella noin 1 000 omakotitalossa on odotettavissa sukupolvenvaihdos seuraavan 10 vuoden aikana. Omakotitaloalueiden väestön ikärakenne ja sen seurauksena odotettavissa oleva sukupolvenvaihdos on huomioitu mitoituskaskelmassa.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 on osoitettu pääsääntöisesti jo rakentuneiden, kehittyvien taajama-alueiden ohella kasvavan taajaman alueita. Mikäli kasvavan taajaman alueet toteutuisivat jo rakentuneita alueita vastaavalla aluetehokkuudella, saataisiin mitoitukselliseksi tulokseksi uutta asuinalueita noin 8 500 henkilölle. Huomioiden asumisväljyyden kasvun (erityisesti pientalorakentamisessa) on mitoituksellinen tulos noin 7 500 henkilöä. Keskustatoimintojen alueille rakentaminen on uuden Satamalahden kaupunginosan lisäksi täydennysrakentamista, laskennallisesti näiden on arvioitu tuottavan noin 3000 uutta asukasta kaikille keskustatoimintojen alueelle yhteensä. Kyläalueilla asukasmäärän kasvu perustuu täydennysrakentamiseen ja pääasiassa olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 sisältää runsaasti kapasiteettia erityisesti asuinrakentamisen suhteen. Mitoitusratkaisu mahdollistaa joustavuuden, jolle voi olla tarvetta muun muassa kysynnän muutoksista, asuntotuotannon monipuolisuuden tarpeesta sekä tonttitarjonnan alueellisesta kattavuudesta johtuen. Alueiden toteuttamiseen vaikuttavat myös maanomistusolosuhteet, kaupungin elinkeinoelämän kehitys, yhdyskuntateknisten kustannusten tarkka selvittäminen sekä palveluverkon kehittyminen. Asukasmäärän oletetaan lisääntyvän eniten keskustatoimintojen alueella sekä palvelujen läheisyydessä, mikä tukee valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti palvelujen saavutettavuutta.

Kaavan mitoitusta sekä erityisesti asuinalueiden asemakaavoituksen vaiheistamisen tueksi on laadittu selostuksen liitteenä oleva Mikkelin väestö- ja muuttotarkastelu. Se antaa eväät ohjata asemakaavojen laatimista siten, että vaikutukset muun muassa kuntatalouteen, palveluverkkoon ja infrarakentamiseen pysyvät hallittuina. Kaavan vaiheistuksen avulla pystytään joustavasti reagoimaan väestökehityksen muutoksiin. Mikkelissä on kaavan ehdotusvaiheessa tekeillä myös Mikkelin maapolitiinen ohjelma, joka antaa myös tukea yhdyskuntarakenteen hallittuun ja tasapainoiseen kehittämiseen.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 alueella rakentumatonta teollisuuden rakennusoikeutta on noin 20 000 m². Teollisuus- ja työpaikka-alueiden osalta laajennetaan olemassa olevia alueita muun muassa Tikkalassa ja Tuskussa sekä tuetaan uuden keskittymän

syntymistä Eco-Sairilan alueelle. Riittävä teollisuus- ja työpaikka-aluevaranto mahdollistaa joustavan reagoimisen kysynnän vaihteluun ja tukee tulevana vuosikymmeninä pohjavesialueella sijaitsevan Pursialan teollisuusalueen maankäytön muuttamista ekologisesti kestävämmälle pohjalle. Ympäristöä häiritsemättömän toimitilarakentamisen tarvetta on haastavaa ennustaa, ja sen tarve voi vaihdella suurestikin. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 toimistorakentamisen on ajateltu sijoittuvan pääsääntöisesti keskustatoimintojen alueelle ja kehittyvän taajaman alueelle, olemassa olevan taajamarakenteen yhteyteen.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 kaupallista mitoitus on avattu Kaupallisen selvityksen päivityksessä (2013, Santasalo). Keskustatoimintojen alue säilyy kaupan tärkeimpänä alueena, tämän lisäksi osoitetaan kaksi isompaa kaupan aluetta (Karila ja Visulahti), jotka palvelevat ensisijaisesti tilaa vaativaa kauppaa. Mitoitus perustuu Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan antamiin kaupan kokonaisrakennusoikeutta ohjaaviin reunaehtoihin.

Alla olevassa taulukossa on esitetty maankäytön mitoitus pinta-alan mukaan yhdyskuntarakenteen ohjaus kartan osalta.

Koko kaavan pinta-ala on 153 673 280 m² eli 15 367 ha.

Maankäyttö	ha
Keskustatoimintojen alue	231,9
Seudullisesti merkittävä kaupan palvelualue	135,8
Paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan kehittämisalue	65,3
Kehittyvä taajama	2000,7
Kasvava taajama	548,4
Kyläalue	709,3
Virkistys- ja asuinalue	283,9
Palvelujen alue	122,7
Matkailun kärkialue	100,9
Tilaa vaativien työpaikkojen alue	740,6
Tilaa vaativien työpaikkojen selvitysalue	34,2
Tilaa vaativien työpaikkojen vaihettumisalue	65
Puolustusvoimien alue	333,1
Erytysalueet	118,7
Lentokenttä	79,5
Maa- ja metsätalousvaltainen alue	5958,4
Kaupunkivihreä	1234,6
Arvokas luontoalue	483,8

7.3 Kaavamerkinnät ja -määräykset

Kaavamerkinnät ja -määräykset on esitetty kaavakartoilla. Merkinnät noudattavat pääosin ympäristöministeriön ohjeita.

Maankäyttö- ja rakennuslain (5.2.1999/132) 206 §:n 2. momentissa todetaan, että asianomainen ministeriö voi antaa säännöksiä kaavoissa käytettävistä merkinnöistä. Ympäristöministeriön asetuksessa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä (31.3.2000) kerrotaan, että maakunta-, yleis- ja asemakaavoissa käytetään ao. asetuksen liitteen mukaisia merkintöjä. Asetuksen 1 §:ssä todetaan kuitenkin, että kaavoissa voidaan tarvittaessa käyttää muitakin merkintöjä.

Yleismääräykset

Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee selvittää alueella mahdollisesti sijaitsevat SEVESO III direktiivin mukaiset laitokset ja nestekaasulaitokset sekä niiden konsultointivyöhykkeet. Vaarallisia kemikaaleja käyttävää tai varastoivaa laitosta ympäröivän konsultointivyöhykkeen yksityiskohtaiseen suunnitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen kuten asuinalueiden, vilkkaiden liikenneväylien, yleisölle tarkoitettujen kokoontumistilojen ja sairaaloiden sijoittamista vyöhykkeen sisälle on kaavaa laadittaessa pyydettävä kunnan palo ja pelastusviranomaisen ja TUKES:n lausunto. Tarkemman suunnittelun yhteydessä on selvitettävä ja huomioitava mahdolliset pilaantuneet maa-alueet. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee selvittää rakennusten perustamisolosuhteet sekä alueen tulvauhka. Alimmat suositellut rakennuskorkeudet on esitetty Mikkelin kaupungin rakennusjärjestyksessä. Vesialueilla, joilla maankäyttö voi muuttaa vesistön pohjaa, tulee asemakaavoituksen yhteydessä kuulla Museovirastoa ja arvioida vedenalaisen arkeologisen perinnön selvitystarve.

7.3.1 Yhdyskuntarakenteen ohjaus

Yhdyskuntarakenteen ohjaus on esitetty kartalla 1.

Keskustatoimintojen alueet (C-alkuiset merkinnät) on esitetty kartalla punaisella värillä. Keskustatoimintojen alueet on jaettu neljään eriluonteiseen osaan:

- Keskusta-asuminen (C-1). Keskustatoimintojen alue, jolla kaupallisen rakentamisen, palveluiden ja asuinrakentamisen yhteensovittaminen tulee olla korkealuokkaista. Alueelle ei voida sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä. Alueen suunnittelussa tulee huomioida kulttuurihistorialliset ja virkistyselliset arvot sekä kaupunkikuvallinen laatu. Täydennysrakentamisen tulee olla ympäröivään kaupunkirakenteeseen sopeutuvaa materiaalin, korkeuden sekä julkisivujäsentelyn osalta. Alueen tarkemmat määräykset koskien rakentamistapaa, -laatua ja määrää osoitetaan asemakaavassa. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.
- Ydinkeskusta (C-2). Keskustatoimintojen alue, jolle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköjä. Aluetta suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota sen toimivuuteen, kuten jalankulku-, pysäköinti-, huolto- ja julkisen liikenteen järjestelyjen tarkoituksenmukaisuuteen ja häiriöttömyyteen. Alueen suunnittelussa on huomioitava alueen kulttuurihistorialliset arvot sekä kaupunkikuvallinen laatu. Täydennysrakentamisen tulee olla ympäröivään kaupunkirakenteeseen sopeutuvaa materiaalin, korkeuden sekä julkisivujäsentelyn osalta. Alueen tarkemmat määräykset koskien rakentamistapaa, -laatua ja määrää osoitetaan asemakaavassa. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.
- Strateginen keskustatoimintojen alue (C-3). Monitoiminnallinen tiivistyvä keskustatoimintojen alue. Suunnittelussa tulee edistää viihtyisiä ja turvallisia oleskelu-, kävely-, pyöräily- ja joukkoliikenneympäristöjä. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Alueen täydennysrakentamisessa tulee huomioida kulttuuriympäristön arvot, keskustan maisemallinen merkitys sekä kaupunkikuvan korkea laatu. Alueen tarkemmat määräykset koskien rakentamistapaa, -laatua ja määrää osoitetaan asemakaavassa. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.
- Keskustan kaupallinen alue (C-4). Keskustatoimintojen alue, joka on varattu ensisijaisesti kaupallisille toiminnoille. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköjä. Alueen

tarkemmat määräykset koskien rakentamistapaa, -laatua ja määrää osoitetaan asemakaavassa. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Rantakylään on osoitettu keskustatoimintojen alakeskus (ca) kohdemerkintä. Kaupunginosan tiivis erilaisia toimintoja sisältävä keskusta-alue, jolle voidaan sijoittaa paikallisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen merkitys ympäröivän kaupunginosan palvelujen keskuksena. Alueella tulee tavoitella viihtyisiä oleskelu- ja liikkumisympäristöjä erityisesti kävelijöiden ja pyöräilijöiden näkökulmasta.

Merkittävimmät kaupan alueet on osoitettu oranssilla värillä. Merkinnällä on osoitettu vain alueita ja kohteita, joissa sijaitsee tai jonne voi sijoittua kaupan suuryksiköitä (yli 4000 m²). Pienempien liiketilojen sijoittuminen ratkaistaan tarkemman suunnittelun yhteydessä. Merkittäviä kaupan alueita ja kohteita on osoitettu seuraavasti:

Seudullisesti merkittävä kaupan palvelualue on osoitettu Karilaan, valtatie 13 risteuksen ympärille. Alueelle saa asemakaavoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä kohdekohtaiset kaupan laatu -rajaukset huomioon ottaen sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta työpaikkatoimintaa. Asemakaavoituksen tulee perustua osayleiskaavoitukseen tai erilliseen, MRL 39 § mukaisen yleiskaavan sisältövaatimukset täyttäviin selvityksiin. Alueelle voidaan osoittaa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan ja tilaa vaativan erikoiskaupan suuryksiköitä. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee huolehtia oleellisten liikennejärjestelyjen toteutumisesta yhtä aikaa korttelialueiden rakentamisen kanssa. Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksiin ja polkupyöräilyn olosuhteisiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee lisäksi huomioida muodostuvien hulevesien käsittely ja alueelta pois johtaminen. Vähittäiskaupan suuryksiköiden sekä paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan yhteenlaskettu koko voi olla enintään 100 000 m². Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan kehittämisaalue on osoitettu Visulahteen, uuden valtatie 5 linjauksen varrelle. Alueelle voidaan osoittaa seudullisesti merkittäviä tilaa vaativan erikoistavarakaupan suuryksiköitä sekä työpaikkatoimintaa, josta ei aiheudu ympäristöhäiriötä. Kaupan suuryksiköitä sijoitettaessa on varmistettava, että ne eivät merkittävästi haittaa keskustatoimintojen (C) kaupan kehittämistä. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee kiinnittää huomiota alueen sitomiseen ympäröivään taajamarakenteeseen sekä liikennejärjestelmiin. Lisäksi tulee huomioida muodostuvien hulevesien käsittely ja alueelta pois johtaminen. Alueen yhteenlaskettu paljon tilaa vaativan kaupan koko voi olla enintään 85 000 m². Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Kaupan paikallisia palvelukeskuksia on osoitettu Rökkalaan, Urpolaan ja Tuskuun. Merkinnällä on osoitettu olemassa olevia kaupan paikallisia palvelukeskuksia, joille voidaan asemakaavoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta työpaikkatoimintaa. Alueilla voi sijaita sellaisia vähittäiskaupan suuryksiköitä, jotka kaupan laadun huomioon ottaen ja ympäröivien alueiden kehityksen huomioiden voivat perustelluista syistä sijoittua keskusta-alueiden ulkopuolelle. Kaupallisten palvelujen alue ei voi kasvaa seudullisesti merkittäväksi. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee kiinnittää huomiota alueen sitomiseen ympäröivään taajamarakenteeseen sekä liikennejärjestelmiin. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Erillisellä suunnittelumääräyksellä on ohjattu kaupan paikallisten palvelukeskuksien mitoitusta:

- Rokkalan alueella vähittäiskaupan suuryksiköiden sekä erikoistavarakaupan yhteenlaskettu koko voi olla enintään 4 000 m² ja tilaa vaativan erikoistavarakaupan osalta 3 000 m²
- Urpolan alueella vähittäiskaupan suuryksiköiden sekä erikoistavarakaupan yhteenlaskettu koko voi olla enintään 7 000 m² tai tilaa vaativan erikoistavarakaupan osalta 10 000 m²
- Tuskun alueella vähittäiskaupan suuryksiköiden sekä erikoistavarakaupan yhteenlaskettu koko voi olla enintään 4 000 m² ja tilaa vaativan erikoistavarakaupan osalta 3 000 m²

Pääosin asumista painottavat alueet on jaettu kolmeen eriluonteiseen alueeseen:

Kehittyvä taajama -merkinnällä on osoitettu tiivistyviä, toiminnoiltaan monipuolisia taajamarakenteen alueita, jolla maankäytön muutosten ja tehostamisen tulee perustua asemakaavoitukseen. Uusien rakennuspaikkojen muodostaminen vaatii pohjakseen asemakaavan. Alueilla voi sijaita monipuolisesti erilaisia talotyyppejä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon lähivirkistykseen tarpeet sekä paikallisten viheryhteyksien jatkuminen. Alueilla tulee kiinnittää huomiota joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn olosuhteisiin. Alueille saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai niihin verrattavia ympäristöhaittoja. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Kasvava taajama -merkinnällä on osoitettu taajama-alueen laajenemisaueet, jotka toteutunevat pääosin uusina asuinalueina. Kasvavan taajaman alueet ovat toiminnoiltaan monipuolisia ja niiden maankäytön muutosten tulee perustua asemakaavoitukseen. Asemakaavoituksen tulee perustua osayleiskaavoitukseen tai erilliseen, MRL 39 § mukaisen yleiskaavan sisältövaatimukset täyttäviin selvityksiin. Uusien rakennuspaikkojen muodostaminen vaatii pohjakseen asemakaavan. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon lähivirkistykseen tarpeet sekä paikallisten viheryhteyksien jatkuminen. Alueilla tulee kiinnittää huomiota joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn olosuhteisiin. Alueille saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta työpaikkatoimintaa. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Salosaaren alueelle on lisäksi osoitettu erityinen suunnittelumääräys: alueen kehittäminen edellyttää kävely- ja pyöräily-yhteyden toteuttamista Anttolantiellä ja Kirkonvarkauden sillan yhteydessä.

Kyläalue-merkinnällä on osoitettu maaseutuasumiselle ja elinkeinoille soveltuvat alueet. Alueille tulee laatia tarkempi osayleiskaava. Alueilla tulee huolehtia siitä, että vesihuollon toiminta-alue on tulevaa yhdyskuntakehitystä ja maankäytön mitoitusta vastaava. Osayleiskaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Pitkäjärven itärannalla sijaitseva Urpolan ulkoilualueelle on osoitettu myös asumisen toimintoja. Virkistysarvojen turvaamiseksi on alue osoitettu virkistys- ja asuinalueena. Alueella tulee yhdistää virkistys- ja asuintoiminnot. Vähintään 50 % alueen pinta-alasta tulee varata virkistysalueeksi. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota maiseman ominaispiirteiden vaalimiseen. Asemakaavoituksen tulee perustua tarkempaan osayleiskaavoitukseen. Uusien rakennuspaikkojen muodostaminen vaatii pohjakseen asemakaavan. Ennen asemakaavoitusta alueella voidaan sallia ympäristön ominaispiirteisiin soveltuva, myöhempää kaavoitusta haittaamaton olemassa olevien rakennuspaikkojen korjaus- ja täydennysrakentaminen.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa on osoitettu viher- ja metsäalueiden erityispiirteet kartalla 3. Viherrakenne. Yhdyskuntarakenteen ohjaus kartalla kaikki viher- ja metsäalueet on osoitettu samalla värillä.

Kaavassa ei ole esitetty ranta-alueiden maankäyttöä. Kaavamerkinnöissä on kuitenkin selostettu ranta-alueiden maankäytön ohjauksen yleiset periaatteet:

Sellaisen alueen, jolla ei ole voimassa asemakaavaa, ranta-asemakaavaa tai sellaista yleiskaavaa, joka voi toimia suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena, rantarakentamisoikeus käsitellään ottaen muun ohella huomioon maanomistajien yhdenvertainen kohtelu. Tämä tapahtuu emätilaperiaatteen (1.7.1959) ja yhtenäisten mitoitusperiaatteiden mukaisesti.

Pysyvän asumisen osoittamisen rannalle asemakaava-alueen ulkopuolelle tulee perustua oikeusvaikutteiseen osayleiskaavaan tai siihen, että tässä yleiskaavassa rantarakentamiselle asetettujen edellytysten ohella myös maaseutuasumiselle kaavassa asetetut muut edellytykset täyttyvät. Rakennettaessa asemakaavan tai oikeusvaikutteisen osayleiskaavan ulkopuolelle rantarakentamista säätelee myös kaupungin rakennusjärjestys. Rakentaminen asemakaavan tai oikeusvaikutteisen osayleiskaavan ulkopuolelle vaatii pohjakseen myös MRL 171 § mukaisen poikkeamisluvan.

Palveluiden alueita on osoitettu Kalevankankaalle, Nuijamieheen, Paukkulaan ja Rantakylään. Merkinnällä on osoitettu monimuotoisia palveluiden alueita, joilla tulee kiinnittää huomiota joukkoliikenne- sekä kävely- ja pyöräily-ympäristöjen toimivuuteen. Uusien rakennuspaikkojen muodostaminen vaatii pohjakseen asemakaavan.

Matkailun kärkialueina on osoitettu alueina Kenkäveron, Visulahden ja Tertin kartanon ympäristöt ja kohteina Moison Sairaalan ympäristö sekä Kyyhkylä. Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät matkailupalvelujen alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota joukkoliikennenympäristöjen toimivuuteen. Alueiden kehittämisen tulee olla maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvoja säilyttävää. Uusien rakennuspaikkojen muodostaminen vaatii pohjakseen asemakaavan. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Kenkävero	maakunnallisesti merkittävä
Visulahti	maakunnallisesti merkittävä
Tertin kartano	seudullisesti merkittävä
Moison sairaalan ympäristö	seudullisesti merkittävä
Kyyhkylä	seudullisesti merkittävä

Tilaa vaativien työpaikkojen alueita on osoitettu Tikkalaan, Tuskuun, Kirjalaan, Karkialammelle, Rokkalaan, Oravinmäkeen ja Visulahden, valtatie 5 uuden linjauksen ympäristöön. Merkinnällä on osoitettu työpaikka-alueet, joille voidaan tärkeitä pohjavesialueita lukuun ottamatta asemakaavoittaa ympäristöhäiriöitä tuottavaa tuotantotoimintaa ja muuta tilaa vaativaa työpaikkatoimintaa. Alueille voidaan muun työpaikkarakentamisen ohella sijoittaa tuotannolliseen pääkäyttötarkoitukseen liittyviä myymälätiloja. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon virkistys- ja viheryhteyksien jatkuminen sekä kiinnittää erityistä huomiota muodostuvien hulevesien käsittelyyn ja alueelta pois johtamiseen. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Tilaa vaativien työpaikkojen selvitysalueita on osoitettu Metsä-Sairilaan ja Savisiltaan. Alueilla asemakaavoituksen tulee perustua osayleiskaavoitukseen tai erilliseen, MRL 39 § mukaisen yleiskaavan sisältövaatimukset täyttävään selvitykseen. Uusien rakennuspaikkojen muodostaminen vaatii pohjakseen asemakaavan. Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Tilaa vaativien työpaikkojen vaihtumisalueena on osoitettu Pursialan teollisuusalue. Merkinnällä on osoitettu työpaikka-alue, jolla sijaitsee ympäristöhäiriötä tuottavaa tuotantotoimintaa ja muuta tilaa vaativaa työpaikkatoimintaa. Alueelle voidaan muun työpaikkarakentamisen ohella sijoittaa tuotannolliseen pääkäyttötarkoitukseen liittyviä myymälätiloja. Aluetta kehitetään vähitellen pohjaveden kannalta vähemmän riskialttiina kehittyvänä taajama-alueena.

Karkialammelle on osoitettu Puolustusvoimien alue sekä osa-aluemerkinnällä puolustusvoimien toiminta-alue.

Osa-aluemerkinnällä on osoitettu puolustusvoimien alueen suojavyöhyke. Suojavyöhyke rajoittaa alueen asuinrakentamista ja sisältää korkeusrajoituksia rakenteille.

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on huomioitava puolustusvoimien toiminnasta johtuvat rajoitteet asuinrakentamiselle ja rakennusten ja rakennelmien korkeudelle. Alueelle suunnitelluista rakennuksista tai rakennelmista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan alueelle sijoittuu myös erilaisia erityisalueita. Merkinnällä on osoitettu seuraavat kohteet sekä suunnittelumääräykset:

Jätteenkäsittelyalue: Metsä-Sairila

Suunnittelumääräys: Alueen maankäytön tulee perustua asemakaavoitukseen, jonka pohjaksi on laadittu tarkempi osayleiskaava.

Yhdyskuntateknisen huollon alueet: Metsä-Sairila, Pursiala, Suojalampi, Siekkilä, Kirjala, Tuppurala, Harmaistensuo, Riutta ja Kiteenkylän pohjoispuoli.

Suunnittelumääräys: Metsä-Sairilan, Suojalammen, Siekkilän, Kirjalan, Tuppuralan, Harmaistensuon, Pursialan ja Riutan yhdyskuntateknisen huollon alueiden maankäytön tulee perustua asemakaavoitukseen. Kiteenkylän pohjoispuolella sijaitsevan yhdyskuntateknisen huollon alueen maankäytön tulee perustua tarkempaan osayleiskaavaan.

Asemakaavoituksessa tulee noudattaa karttojen 2-7 merkintöjä ja määräyksiä.

Punaisella rajauksella on osoitettu lentokenttä sekä siihen liittyen osa-aluemerkinnällä laajempi lentokentän suoja-alue. Suoja-alueelle ei tule sijoittaa meluherkkiä toimintoja tai esterajoituksia aiheuttavia korkeita rakennelmia.

Lisäksi on osoitettu sinisellä värillä vesialueet.

Kartan luettavuuden parantamiseksi yhdyskuntarakenteen ohjaus -kartalla on esitetty joitakin liikenteeseen liittyviä merkintöjä, kuten valtatie ja rautatie. Näiden ja muiden liikenteeseen liittyvien merkintöjen sisältö on käsitelty seuraavassa kappaleessa Liikenne.

7.3.2 Liikenne

Liikenneverkot on kuvattu kaavan kartalla 2. Liikenne. Liikenneverkkoja käsittelevällä kartalla on kuvattu moottoriajoneuvoliikenne, raideliikenne, kävely- ja pyöräilyliikenne sekä joukkoliikenne ja vesireitit. Lisäksi kartalla on kuvattu merkittävimmät voimalinjat. Tiehierarkiassa merkittävimmät väylät on osoitettu paksuimmalla viivalla. Olemassa olevat tiet ja kadut on esitetty mustalla värillä. Yhteystarpeet on osoitettu katkoviivalla.

Valtatie- ja kantatieyhteydet on osoitettu samanlaisella merkinnällä. Valtateistä kaava-alueella kulkevat valtatie numero 5, 13 ja 15. Näistä vilkkaimmin on liikennöity ns. vitostie. Kaavassa on myös osoitettu valtatie 5:n uusi linjaus Launialasta kohti Juvaa omalla merkinnällään. Kantateistä kaava-alueelle sijoittuvat Pieksämäentie (72) ja Anttolantie (62). Valtatie 5 nykyinen linjaus Visulahdesta Juvan suuntaan jää rinnakkaistieksi uuden valtatielinjauksen rakentamisen myötä.

Eritasoliittymä-merkinnällä on esitetty olemassa olevat liittymät valtatie 5 varrella Tikkanan, Pitkäjärven, keskustan (2 kpl), Graanin ja Oravinmäen kohdalla sekä valtatie 13 varrella Tuskun kohdalla. Eritasoliittymämerkinnällä on osoitettu myös valtatie 5 uuden linjauksen varrella Huusharjun kohdalle sijoittuvat eritasoliittymät.

Valtateiden jälkeen merkitykseltään toiseksi tärkeimmät yleiset liikenneväylät on osoitettu yleiskaavaan merkinnällä seututie/pääkatu. Myös näistä olemassa olevat jo rakennetut kohteet on merkitty kaavaan mustalla värillä. Seututie tai pääkatu -merkinnässä kyse on liikenteen välityskyvyn kannalta keskeisestä tieyhteydestä tai asemakaavoitetusta pääkadusta, joilla risteävä liikenne sekä suorat liittymät pyritään sujuvuuden vuoksi minimoimaan. Merkinnällä on osoitettu Vuolingokatu, Savilahdenkatu, Pohjoisväylä, Otavankatu, Vanha Otavantie, Pursialankatu, Kirkonvarkaudenkatu, Salosaarentie, Launialankatu, Tuppurialankatu, Juvantie, Porrassalmenkatu, Mannerheimintie sekä osia ruutukaava-alueen kaduista.

Pienimmät osayleiskaavassa osoitetut liikenneväylät ovat yhdystie/kokoojakatu -merkinnällä. Nämä ovat kaupunginosan tai asuinalueen sisäisen liikenteen kannalta tärkeitä väyliä, jotka kokoavat tonttikaduilta tulevan liikenteen ja välittävät sen pääkaduille.

Alueen maantieverkkoa kuvaava luettelo (Liikennevirasto, Digiroad, 2018.), jossa on esitettyä alueen maantieverkon osat (valtatie, pääkadut, kokoojakadut ja yhdystiet):

Tienimi	Toiminnallinen luokka	Tiennumero
Vanha Otavantie	Yhdystie tai kokoojakatu	15105
Rämäläntie	Yhdystie tai kokoojakatu	4601
Kuvaalantie	Yhdystie tai kokoojakatu	15216
Vanhamäentie	Yhdystie tai kokoojakatu	15208
Porrassalmentie	Yhdystie tai kokoojakatu / liityntäkatu tai tärkeä yksityistie	15131
Vatilantie	Yhdystie tai kokoojakatu	15116
Jyväskyläntie	Valtatie tai seudullinen pääkatu	13
Vuolingonkatu	Yhdystie tai kokoojakatu	15208
Parkkilantie	Yhdystie tai kokoojakatu	15142
Lahdentie	Valtatie tai seudullinen pääkatu	5
Vanha Kangasniementie	Yhdystie tai kokoojakatu	15209
Sattilantie	Yhdystie tai kokoojakatu	15115
Porrassalmenkatu	Yhdystie tai kokoojakatu	15212
Tikkalantie	Yhdystie tai kokoojakatu	15108
Uusi Ristiinantie	Valtatie tai seudullinen pääkatu	13
Kuopiontie	Valtatie tai seudullinen pääkatu	5
Pieksämäentie	Kantatie tai seudullinen pääkatu	72
Anttolantie	Kantatie tai seudullinen pääkatu	62
Rahulantie	Yhdystie tai kokoojakatu	15215
Suonsaarentie	Yhdystie tai kokoojakatu	15214
Salosaarentie	Yhdystie tai kokoojakatu	72

Maanteiden toiminnalliset luokat ovat pääosin Liikenneviraston tieluokituksen (valta-, kanta-, seutu- ja yhdystiet) mukaiset. Katujen toiminnallinen luokitus on kunnan määrättävissä. Luokituksen lähtökohdaksi on yleiskaavassa käytettävä luokitus. Osa ylläolevan taulukon teistä voi olla esimerkiksi tasoristeyksen osia, jotka kuuluvat osaksi maantieverkkoa.

Kaavakartalle on katkoviivalla osoitettu yhteystarve-merkintöjä, joilla on esitetty yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta tärkeitä uusia väylätarpeita. Merkinnällä on

osoitettu Pohjoisväylän jatkuminen kantakaupungin pohjoispuolella, Huusharjun alueen ja Salosaaren läpi kulkevat yhteydet, Metsä-Sairilantie sekä Moision alueella Kirkonvarkaudenkadun jatkaminen Lappeenrannantien suuntaan. Aivan keskustassa on osoitettu yhteystarve Laiturikadulta Saksalaan.

Ruutukaava-alueelle on musta-oranssilla keskustakehä-merkinnällä osoitettu ajoneuvoliikenteen pääreitti keskustan alueella. Keskustakehän sisäpuoli on hidasta kaupunkialuetta, jossa tulee erityisesti suosia jalankulkua.

Koko keskustatoimintojen alueelle on osoitettu seuraavanlainen pysäköintinormi. Pysäköintinormin tavoite on helpottaa maltillista täydennysrakentamista keskustatoimintojen alueella pysäköintipaikkoja koskevan rakentamisveloitteen osalta. Pysäköintinormi on ohjeellinen ja edellyttää aina tapauskohtaista harkintaa. Hotellien, elokuvateattereiden ja vastaavien, toiminnoiltaan erityispiirteisten kohteiden osalta pysäköintitarve tarkastellaan aina tapauskohtaisesti tarkemman suunnittelun yhteydessä. Vähintään 50 % kiinteistön pysäköintipaikoista tulee sijaita kiinteistöllä tai sen välittömässä läheisyydessä (enintään 50 m etäisyydellä). Kaikkien pysäköintipaikkojen tulee olla vähintään 300 m etäisyydellä kiinteistöstä.

C-1, C-2 ja C-3 alueiden suunnittelussa tulee noudattaa seuraavaa pysäköintinormia:

	Toteutus pihapysäköintinä	Toteutus maanalaisena pysäköintitilana tai erillisenä pysäköintilaitoksena
Asunnot	1 ap / 130 k-m ²	1 ap / 150 k-m ²
Palveluasunnot	1 ap / 300 k-m ²	1 ap / 300 k-m ²
Liikehuoneistot	1 ap / 50 k-m ²	1 ap / 65 k-m ²
Toimisto, ravintola ja kokoustilat	1 ap / 70 k-m ²	1 ap / 85 k-m ²

Savonrata lähestyy Mikkelin keskustaa lännestä, Otavan suunnasta ja jatkaa keskustassa sijaitsevan matkakakeskuksen jälkeen pohjoiseen, kohti Pieksämäkeä. Rata on osoitettu kaavassa mustavalkealla rautatie-merkinnällä. Lisäksi on esitetty keltaisella reunuksella ne väylät, joiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota joukkoliikenteeseen. Tällä tarkoitetaan pääsääntöisesti linja-autoliikenteen huomioimista.

Kaavakartalla on osoitettu melualueita, joilla tulee huomioida auto-, rata- ja/tai lentokoneliikenteestä sekä ampumaratatoiminnasta aiheutuvat meluhaitat. Mikäli alueelle suunnitellaan sijoitettavaksi uusia melulle herkkiä toimintoja, on asemakaavoituksessa ja rakennussuunnittelussa otettava huomioon melun torjunta siten, että valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutaso-ohjeet eivät ylitä sisätiloissa eikä oleskeluun tarkoitetuilla ulkoalueilla.

Kaavakartalla on osoitettu pyöräilyn pää- ja aluereitit vihreällä värillä. Pääreitit ovat hierarkiassa tärkeämpiä, ja ne on osoitettu paksumpina. Pyöräilyn yhteystarpeet on osoitettu ohjeellisinä, katkoviivalla. Kävelyn pää- ja aluereittejä ei ole osoitettu erikseen, vaan ne ovat käytännössä samoja pyöräilyn reittien kanssa.

Kaavaan on merkitty sinisellä katkoviivalla ohjeellinen rantareitti. Merkinnällä on osoitettu Saimaan rantoja seuraileva virkistysreitti, joka kokoaa yhteen ranta-alueiden kaupunki- ja asuin ympäristöt sekä viheralueet. Merkintään liittyy seuraavanlainen suunnitteluohje: *Rantareitti on osa Mikkelin imagoa Saimaan rantakaupunkina. Rantareittiä tulee kehittää korkealaatuisena rakennettua kaupunki- ja asuin ympäristöä sekä maisemallisesti herkkää rannan viheraluetta yhdistävänä elämysreitteinä. Rantareitin varrella suositaan taidetta osana reitin kehittämistä. Rantareittiä kehitetään etelässä Mikkelin kantakaupunkia ja Ristiinan keskustaa yhdistävänä virkistysreitteinä.*

Vesiliikenteen osalta on esitetty satama-kohdemerkinnällä Mikkelin Roope-satama, joka on Saimaalla 2,4 m laivaväylän päässä sekä 8,5 m alikulkusillan takana (merikorttilehti 207). Etelään johtava laivaväylä on osoitettu sinisellä palloviivalla. Mikkelin satamasta Visulahteen on osoitettu veneväylä sinivalkealla palloviivalla. Porrassalmen veneväylä on myös osoitettu veneväylä-merkinnällä. Visulahdesta Salosaaren itäpuolelta kohti laivareittiiä on osoitettu ohjeellinen, kehitettävä veneväylä.

Lisäksi kaavakartalla on osoitettu z-merkinnällä varustetulla, mustalla viivalla olemassa olevat tai suunnitellut 400 kv tai 110 kv voimalinjat.

7.3.3 Viherrakenne

Viherrakenne on esitetty kaavakartalla 3. Kartalla on esitetty pohjakartan lisäksi yhdyskuntarakenteen ohjaus kartallakin esitetyt maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, kaupunkivihreän alueet sekä virkistys- ja asuinalueena osoitettu Urpolan alue. Alueet näkyvät yleiskaavakartalla vastaavilla vihreillä aluemerkinnoilla. Alueet luovat perustan Mikkelin kantakaupungin viherrakenteelle.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Alue on varattu ensisijaisesti maa- ja metsätaloudelle sekä muulle elinkeinotoiminnalle, joka kokonsa ja ympäristövaikutustensa suhteen sopii maaseudulle. Alueelle voi sijoittua myös elinkeinoin liittyvää asumista, vähäisessä määrin olemassa olevia kyliä täydentävää asumista sekä vapaa-ajanasumista.

Kaupunkivihreä

Kaupunkirakenteeseen kytkeytyvä viheralue, jolla voi sijaita puistoja, kaupunkimetsiä, suojaavia viheralueita sekä rakennettuja viheralueita, kuten hautausmaita. Alueen suunnittelussa tulee pyrkiä yhtenäisten virkistysreittien aikaansaamiseen sekä kiinnittää erityistä huomiota ympäristön ja taajamakuvan edustavuuteen. Virkistysalueiden ja -reittien sijoittelussa ja hoidossa tulee huomioida kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet sekä ekologiset viheryhteydet. Alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen ehdoton rakentamisrajoitus. Alueelle voi sijoittaa kuitenkin tämän estämättä liikuntaa ja virkistystä palvelevia rakennuksia ja rakennelmia sekä ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia rakennuksia ja laitteita. Myös maanlajitystoiminta on mahdollista, mikäli tämä perustuu asianmukaiseen hyväksytyyn suunnitelmaan ja toimet eivät aiheuta pysyvää haittaa alueen virkistyskäytölle tai ympäristön erityisarvoille.

Arvokas luontoalue

Arvokkaat luontoalueet on esitetty viherrakenne kartalla tarkemmin. Arvokkailla luontoalueilla tarkoitetaan luonnonsuojelualueita tai muita luonnonarvoiltaan merkittäviä alueita. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Arvokkaat luontoalueet on jaoteltu seuraavasti:

Luonnonsuojelualue tai luonnonsuojelualueeksi esitettävä alue

Maaperä, puusto ja muu kasvillisuus tulee säilyttää luonnontilassa. Alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen ehdoton rakentamisrajoitus sekä MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Suojelualueet toteutetaan luonnonsuojelulainsäädännön mukaisesti. Luonnonsuojelualue rajaukset perustuvat jo perustettuihin luonnonsuojelualueisiin, lukuun ottamatta Urpolan jokilaakson itäistä aluetta, jossa kaupunki harkitsee luonnonsuojelualueen laajentamista omistamallaan maa-alueella.

- a. Raviradan säästömetsä
- b. Tuppurala

- c. Sairila, Myllyjoki
- d. Konijärvi
- e. Rantalan puronvarsilehto
- f. Tornimäen rinnelehto
- g. Pohjoissuo, Suonsaari
- h. Kosteikko, Pohjois-Tupala
- i. Konnunsuo, Porrassalmi
- j. Siikasalmi
- k. Urpolan luonnonsuojelualue, länsi
- l. Urpolan luonnonsuojelualue, itä
- m. Harmaistensuo
- n. Naistinki
- o. Pursialan lehto
- p. Kyyhkylä
- q. Kommelin luolien luonnonsuojelualue

Natura 2000 -alue

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue. Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:ssä.

- r. Hanhilammen luonnonsuojelualue
- s. Pahalamminvuori

Alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja

Alueella on sallittua maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen, muilta osin alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Maa- ja metsätaloutta on suoritettava alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten että maisemalliset ja ympäristölliset arvot säilyvät.

- t. Lampila
- u. Kapalampi
- v. Matinmäki, Kommelinluolat
- w. Holminoja
- x. Oravinmäki, VT 5 varsi

Punaisella rajauksella on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet, jotka käsittävät sekä rakennettuja ja rakentamattomia alueita, joilla kaavan laatimisvaiheessa on havaittu luontoarvoja. Tarkemman suunnittelun yhteydessä alueen arvot tulee selvittää ja huomioida. Alueen rakentaminen ja muokkaaminen tulee tapahtua luonnonarvoja heikentämättä. Aluerajaukset on numeroitu ja numeroinnilla viitataan seuraavaan kohdeluetteloon:

Nro.	Nimi	Tyyppi	Kuvaus luontoarvoista	Lähde / Luontoselvitys
1	Annila	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Ojanvarsilehto, liito-oravan elinalue	Moision-Kyyhkylän alueen luontoselvitys, 2013 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016

2	Emola	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Maakunnallisesti ja paikallisesti arvokas luontoalue / Metsäluhta, lepakko, liito- oravan elinalue	Mikkelin Rokkalan alueen luontoselvitys, 2010 ja Liito- oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
3	Emola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kalevankankaan koulun alueen luontoselvitys, 2012 ja Liito- oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
4	Herttuainen	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Valtatie 5 Tuppurala-Vehmaa tiedustelun luontoselvitys, 2012 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
5	Herttuainen	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Valtatie 5 Tuppurala-Vehmaa tiedustelun luontoselvitys, 2012 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
6	Hietalahti, länsiranta	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
7	Hietalahti, länsiranta	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
8	Huusharju	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
9	Huusharju	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kapakanojan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravan elinalue Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
10	Huusharju	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kapakanojan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravan elinalue Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
11	Huusharju	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
12	Huusharju	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
13	Häyrylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Häyrylän itäosan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
14	Häyrylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Häyrylän itäosan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
15	Häyrylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Häyrylän itäosan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja

				elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
16	Häyrylä	Arvokas luontokohde	Liito-oravan elinalue, Kuivalahden suo	Häyrylän itäosan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
17	Häyrylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Häyrylän itäosan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
18	Kaihu	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
19	Kalevankangas	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
20	Kalevankangas	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kalevankankaan koulun alueen luontoselvitys, 2012 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
21	Karila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Länissillan asemakaava-alueen luontoselvitys, 2006 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
22	Karkialampi	Arvokas luontokohde	Metsälakikohde, vähäpuustoinen suo	Karkialammen alue, luontoselvitys, 2005
23	Karkialampi	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Karkialammen alue, luontoselvitys, 2005 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
24	Karkialampi	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Metsälakikohde: luhta/puronvarsi ja liito-oravan elinalue	Karkialammen alue, luontoselvitys, 2005 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
25	Karkialampi	Arvokas luontokohde	Linnusto, pikkusiepon reviiri	Karkialammen linnustoseelvitys, 2007
26	Karkialampi	Arvokas luontokohde	Rantaluhta	Karkialammen alue, luontoselvitys, 2005
27	Karkialampi	Arvokas luontokohde	Vesilakikohde, kausipuro	Karkialammen alue, luontoselvitys, 2005
28	Karkialampi	Arvokas luontokohde	Vesilakikohde, lampi	Karkialammen alue, luontoselvitys, 2005
29	Ketunniemi	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
30	Kiiskinmäki	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
31	Kirjala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kirjalan ja Lehmyskylän länsiosan liito-oravat, 2007 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016

32	Kirjala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kirjalan ja Lehmuskylän länsiosan liito-oravat, 2007 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
33	Kirkonvarkaus	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
34	Kirkonvarkaus	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Arvokas luontokohde, suppa ja liito-oravan elinalue	Moisio-Tuukkalan alueen luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
35	Kirkonvarkaus	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Arvokas luontokohde, ranta-alue ja liito-oravan elinalue	Moisio-Tuukkalan alueen luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
36	Kirkonvarkaus	Arvokas luontokohde	Arvokas luontokohde, Kirkonvarkauden suo	Moisio-Tuukkalan alueen luontoselvitys, 2009
37	Kirkonvarkaus	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Moisio-Tuukkalan alueen luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
38	Kirkonvarkaus	Arvokas luontokohde	Karjalammen rantasuot	Moisio-Tuukkalan alueen luontoselvitys, 2009
39	Kirkonvarkaus	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Karjalammen rantasuot ja liito-oravan elinalue	Moisio-Tuukkalan alueen luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
40	Kyyhkylä	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Luonnonsuojelualueeksi ehdotettu lisäalue, harjun reuna-alue ja liito-oravan elinalue	Kyyhkylän alueen luontoselvitys, 2010 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
41	Kyyhkylä	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Luonnonsuojelualueeksi ehdotettu lisäalue, harjun reuna-alue ja liito-oravan elinalue	Kyyhkylän alueen luontoselvitys, 2010 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
42	Kyyhkylä	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Luonnonsuojelualueeksi ehdotettu lisäalue, Kyyhkylän rantametsä ja liito-oravan elinalue	Kyyhkylän alueen luontoselvitys, 2010 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
43	Kyyhkylä	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Luonnonsuojelualueeksi ehdotettu lisäalue, Surmansalmen niemi ja liito-oravan elinalue	Kyyhkylän alueen luontoselvitys, 2010 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
44	Lamposaari	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Arvokas luontokohde, Lamposaari sekä liito-oravan, lepakon, sirittäjän ja harmaapäätikan elinalue	Salosaaren länsiosan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
45	Launiala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016

46	Launiala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
47	Launiala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Visulahden osayleiskaava-alueen luontoselvitys, 2007 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
48	Lehmuskylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kirjalan ja Lehmuskylän länsiosan liito-oravat, 2007 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
49	Lehmuskylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
50	Lähemäki	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Ratinlammen asemakaavan liito-oravaselvitys, 2014 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
51	Metsä-Sairila	Arvokas luontokohde	Arvokas luontokohde, Kärmevallion suo	Häyrylän itäosan luontoselvitys, 2009
52	Metsä-Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
53	Metsä-Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
54	Metsä-Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin jäteveden puhdistamon sijoituspaikkojen luontoselvitys, 2008 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
55	Metsä-Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
56	Metsä-Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kantatien 62 parantaminen P-M-S toimenpideselvityksen luontoselvitys, 2012 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
57	Metsä-Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kantatien 62 parantaminen P-M-S toimenpideselvityksen luontoselvitys, 2012 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
58	Metsä-Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin jäteveden puhdistamon sijoituspaikkojen luontoselvitys, 2008 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
59	Metsä-Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin jäteveden puhdistamon sijoituspaikkojen luontoselvitys, 2008 ja Liito-oravien esiintymisen ja

				elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
60	Metsä-Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin jäteveden puhdistamon sijoituspaikkojen luontoselvitys, 2008 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
61	Moisio	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Moisio-Tuukkalan alueen luontoselvitys, 2009, Moisio-Kyyhkylän osayleiskaavan luontoselvitys, 2014 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
62	Mustalahti itäranta	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
63	Mustalahti itäranta	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
64	Mustalahti länsiranta	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
65	Nielus, itäranta	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
66	Nielus, itäranta	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
67	Nielus, länsiranta	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Pitkäjärven osayleiskaavan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
68	Norola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
69	Norola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
70	Norola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
71	Norola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
72	Norola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
73	Nuijamies	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin vanhan kasarmialueen luontoselvitys, 2012 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016

74	Peitsari	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Savisillan asemakaava-alueen luontoselvitys, 2006 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
75	Pitkäjärven itäosa	Liito-oravalle sovelias elinalue	Liito-oravalle sovelias elinalue	Mikkelin Pitkäjärven osayleiskaavan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
76	Pitkäjärven itäosa	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Pitkäjärven osayleiskaavan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
77	Pitkäjärven itäosa	Liito-oravalle sovelias elinalue	Liito-oravalle sovelias elinalue	Mikkelin Pitkäjärven osayleiskaavan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
78	Pitkäjärven itäosa	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Pitkäjärven osayleiskaavan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
79	Pitkäjärven itäosa	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Pitkäjärven osayleiskaavan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
80	Pitkäjärvi	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Pitkäjärven liito-oravat, 2006, Pitkäjärven liito-oravaselvitys, 2007 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
81	Pursiala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
82	Rantakylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
83	Rantakylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
84	Rantakylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
85	Rantakylä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
86	Ratinlampi	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Ratinlammen asemakaavan liito-oravaselvitys, 2014 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016

87	Riutta	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Liito-oravan elinalue ja siirtolohkare tai lohkarekasa	Riutan pohjoisosan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
88	Riutta	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Liito-oravan elinalue ja siirtolohkare tai lohkarekasa	Riutan pohjoisosan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
89	Riutta	Arvokas luontokohde	Arvokas luontokohde, siirtolohkare tai lohkarekasa	Riutan pohjoisosan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
90	Riuttalan leirikeskus	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
91	Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
92	Sairila	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
93	Salosaari	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kantatien 62 parantaminen P-M-S toimenpideselvityksen luontoselvitys, 2012, Mikkelin Varsavuoren alueen luontoselvitykset, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
94	Salosaari	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kantatien 62 parantaminen P-M-S toimenpideselvityksen luontoselvitys, 2012, Mikkelin Varsavuoren alueen luontoselvitykset, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
95	Salosaari	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Metsälakikohde ja liito-oravan elinalue	Kantatien 62 parantaminen P-M-S toimenpideselvityksen luontoselvitys, 2012, Mikkelin Varsavuoren alueen luontoselvitykset, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
96	Salosaari	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Liito-oravan, lepakon ja pyyn elinalue	Mikkelin Varsavuoren alueen luontoselvitykset, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
97	Salosaari	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Arvokas luontokohde, noro ja lehto sekä liito-oravan, lepakon ja pyyn elinalue	Salosaaren länsiosan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016

98	Salosaari	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Arvokas luontokohde, rantalehto sekä liito-oravan, rantasipin, sirittäjän ja pikkusiepon elinalue	Salosaaren länsiosan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
99	Salosaari	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
100	Salosaari	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Liito-oravan, lepakon ja pyyn elinalue	Salosaaren länsiosan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
101	Salosaari	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
102	Salosaari	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
103	Savilahti	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Lepakon ja leppälinnun elinalue	Mikkelin Rokkalan alueen luontoselvitys, 2010 ja Satamalahden alueen luontoselvitys, 2015
104	Savilahti	Arvokas luontokohde	Lepakon elinalue	Mikkelin Rokkalan alueen luontoselvitys, 2010
105	Savilahti	Arvokas luontokohde	Tukkasotkan, käenpiian ja punavarpusen elinalue	Graanin ja Paukkulanrannan liitoravaselvitys, 2006 ja Satamalahden alue, luontoselvitys, 2015
106	Savilahti	Arvokas luontokohde	Punavarpusen, haapanan ja telkän elinalue	Kenkäveron puhdistamon ja veturitallin luontoselvitys, 2015 ja Satamalahden alue, luontoselvitys, 2015
107	Savilahti	Arvokas luontokohde	Haapanan ja valkoselkätikan elinalue	Kenkäveron puhdistamon ja veturitallin luontoselvitys, 2015 ja Satamalahden alue, luontoselvitys, 2015
108	Savilahti	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Arvokas luontokohde, lokkiluhta sekä haapanan, telkän ja naurulokin elinalue	Kenkäveron puhdistamon ja veturitallin luontoselvitys, 2015 ja Satamalahden alue, luontoselvitys, 2015
109	Savilahti	Arvokas luontokohde	Kivitaskun elinalue	Kenkäveron puhdistamon ja veturitallin luontoselvitys, 2015 ja Satamalahden alue, luontoselvitys, 2015
110	Siekkilä	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Arvokas luontoalue, vanha metsä sekä liito-oravan, pikkusiepon ja pohjantikan elinalue	Karkialammen linnustoselvitys, 2007, Liito-orava- ja paahdeympäristöselvitys Kalevankankaan länsiosan asemakaava ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
111	Siekkilä	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Paikallisesti arvokas luontokohde, luhta-alue ja liito-oravan elinalue	Raviradan eteläpuolisen alueen ja Siekkilänjoen luontoselvitys, 2008, Liito-orava- ja paahdeympäristöselvitys Kalevankankaan länsiosan asemakaava, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja

				elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
112	Siekkilä	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-orava- ja paahdeympäristöselvitys Kalevankankaan länsiosan asemakaava, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
113	Siekkilä	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Paahdeympäristö, etelänhoikkaängelma ja kangasvuokko sekä liito-oravan elinalue	Liito-orava- ja paahdeympäristöselvitys Kalevankankaan länsiosan asemakaava, 2011, Kalevankankaan Etelänhoikkaängelmat, 2012 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
114	Tikkala	Arvokas luontokohde	Arvokas luontokohde, lähde	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009
115	Tikkala	Arvokas luontokohde	Arvokas luontokohde, pieni lampi	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009
116	Tikkala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
117	Tikkala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
118	Tikkala	Arvokas luontokohde	Arvokas luontokohde, Muurainlampi	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009
119	Tikkala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
120	Tikkala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
121	Tikkala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
122	Tikkala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009, Mikkelin Tikkalan vanhan kaatopaikan alueen liito-oravaselvitys, 2008 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
123	Tikkala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
124	Tikkala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja

				elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
125	Tikkala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Tikkalan osayleiskaavan luontoselvitys, 2009 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
126	Tupala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Tupalan - Visulahden luontoselvitys, 2006, Visulahden osayleiskaava-alueen luontoselvitys, 2007 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
127	Tupala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Tupalan - Visulahden luontoselvitys, 2006, Visulahden osayleiskaava-alueen luontoselvitys, 2007 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
128	Tuppurala	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Graanin ranta luontoselvitys ja luontovaikutukset, 2014 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
129	Tusku	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
130	Tusku	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Tuskun asemakaava-alueen luontoselvitys, 2005 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
131	Tusku	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Tuskun asemakaava-alueen luontoselvitys, 2005 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
132	Tusku	Arvokas luontokohde, monia eri arvoja	Arvokas luontokohde, Tuskun puro sekä liito-oravan elinalue	Mikkelin Tuskun asemakaava-alueen luontoselvitys, 2005, Mikkelin Tuskun asemakaava-alueen liito-oravaselvitys, 2012 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
133	Tusku	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Vanha-Kurvilan asemakaava-alueen luontoselvitys, 2006 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
134	Tusku	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Vanha-Kurvilan asemakaava-alueen luontoselvitys, 2006 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
135	Tusku	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016

136	Tuukkala	Arvokas luontokohde	Arvokas luontokohde, Tuukkalan kalmisto	Moisio-Tuukkana alueen luontoselvitys, 2009, Mikkelin, Moisio - Kyyhkylän osayleiskaavan luontoselvitys, 2014 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
137	Tuukkala	Arvokas luontokohde	Arvokas luontokohde, Kapalampi	Moisio-Tuukkana alueen luontoselvitys, 2009, Mikkelin, Moisio - Kyyhkylän osayleiskaavan luontoselvitys, 2014 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
138	Urpola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Pitkäjärven osayleiskaavan luontoselvitys, 2011 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
139	Urpola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Urpolanjoen luonnonsuojelu-alueiden linnusto ja kasvillisuus, 2006 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
140	Urpola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Urpolanjoen luonnonsuojelu-alueiden linnusto ja kasvillisuus, 2006 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
141	Urpola	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Kattilanlahti liito-oravaselvitys, 2014 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
142	Vuolinko	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Mikkelin Tuukkasen asemakaavan luontoselvitys, 2008 ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016
143	Vuolinko	Liito-oravan elinalue	Liito-oravan elinalue	Vanhamäen maantien 15208 parantamiseen liittyvä luontoselvitys ja Liito-oravien esiintymisen ja elinympäristöjen kokonaistarkastelu, 2016

Kaavakartalle on merkitty vihreällä rasterilla Sinivihreä sydän -alue. Merkinnällä on osoitettu ekosysteemipalvelut ja viherrakenneselvityksessä tutkittu kaupunki- ja maisemarakenteen osa, johon sisältyy ekologian, vesitalouden ja virkistykseen kannalta tärkeitä viher- ja vesiympäristöjä. Alue tulee säilyttää rakenteeltaan katkeamattomana ja mahdollisimman leveänä luontoarvoiltaan monimuotoisena viher- ja vesialueverkkona. Maankäytön suunnittelussa tulee huomioida pohjavesien imeytyminen, pinta- ja pohjavesien hyvä laatu sekä hulevesien määrällinen ja laadullinen hallinta. Alueen virkistyksellisiä, maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja tulee

vaalia sekä kehittää korkealaatuisiksi viherympäristöksi. Alueen ulottuvuudet täsmentyvät tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Sinivihreä sydän muodostaa kantakaupungin viherrakenteen "selkärangan". Sinivihreä sydän ulottuu Mikkelin urbaaneillekin alueille, se tulee ymmärtää monipuolisesti erilaisina viher- ja vesialueiden sarjana, joka tarjoaa sekä ekologisia käytäviä että virkistysyhteyksiä. Sinivihreä sydän luo yhteyksiä taajamarakenteen sisään ja taajaman ulkopuolisille laajemmille, yhtenäisille viheralueille. Yleiskaavan tärkein merkitys yksityiskohtaisemman suunnittelun pohjana tässä tapauksessa on, että nyt tarkasteltavia olemassa olevia yhteyksiä ei epähuomiossa katkottaisi asemakaavoituksen tai muun yksityiskohtaisen jatkosuunnittelun tiimellyksessä. Sinivihreä sydän -alueelle voidaan sijoittaa myös hulevesien käsittelyyn liittyviä rakenteita. Tarkemman suunnittelun yhteydessä on kuitenkin huomioitava, ettei niistä aiheudu haittaa luontoarvoille tai viherrakenteen toimivuudelle.

Kaavakartalle on osoitettu ohjeellinen viheryhteystarve, jonka sijainti tulee selvittää ja osoittaa tarkemman suunnittelun yhteydessä. Yhteyden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sen katkeamattomuuteen ja riittävyteen ekologisenä käytävänä. Tarvittaessa heikentynyttä yhteyttä tulee vahvistaa istutuksin. Yhteystarpeita on osoitettu sellaisille alueille, joihin kohdistuu maankäyttöpaineita ja tarkkaa sijaintia ei voida vielä määrittellä (esm. Karilan alue).

7.3.4 Vesitalous

Vesitalous on esitetty kaavakartalla 4. Kartalla on esitetty vesitalouden kokonaishallinnan kannalta keskeisiä huomioitavia seikkoja ja tarkempaa suunnittelua ohjaavia merkintöjä.

Pohjavesialue merkinnällä on osoitettu Hanhikankaan, Pursialan ja Porrassalmen pohjavesialueet, jotka ovat vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita (luokka 1) tai muita vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita (luokka 2). Alueella on kielletty sellaiset toimenpiteet (mm. jätevesien imeyttäminen), joista voi olla ympäristönsuojelulain 17 §:ssä esitetyn pohjaveden pilaamiskiellon vastaisia seurauksia (527/2014). Alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä rajoittaa vesilaisissa esitetty vesitaloushankkeiden yleinen luvanvaraisuus (587/2001). Tarkemman suunnittelun yhteydessä on huomioitava paikallisissa pohjavesien suojelusuunnitelmissa esitetyt periaatteet.

Hulevesien sääntelyalueina on osoitettu alueita, jotka ovat sopivia hulevesien käsittelyyn tai jotka jo kaavan laatimishetkellä toimivat positiivisesti hulevesiä säatelevinä alueina. Alueiden lisäksi on osoitettu vesitalouden kannalta tärkeät joet tai purot. Merkinnällä on osoitettu virtaavat joet tai purot, joidenka puhtaudesta huolehtiminen on tärkeää laajemman vesitalouden sekä ekologisen kestävyyskannalta. Hulevesien pääsemistä jokeen tai puroon tulee välttää. Merkinnöillä on osoitettu Naistinki, Laihalampi, Lokkiluhta sekä Urpolaan, Karilaan, Hanhilammelle, Keskustaan, Ratinlammelle, Rokkalaan, Tupalaan ja Visulahteen sijoittuvat pienet lammet tai kosteikot. Joista ja puroista merkinnällä on osoitettu lentokentän eteläreunan uoma sekä seitsemän niminen joki.

Informatiivisella merkinnällä on osoitettu hulevesien painealueita, joilla hulevedet voivat lisätä riskiä vesistöjen pilaantumiseen. Merkinnällä on osoitettu Pitkäjärvi, Urpolanlampi, Kattilan- ja Pursialanlahdet, Savilahti, visulahti sekä Hanhilampi. Merkintä kertoo, missä on havaittu riskiä vesistöjen pilaantumiseen sekä mihin vesistöihin epätoivotut vaikutukset kohdistuvat, mikäli hulevesien hallinta ei ole riittävää.

Valuma-alueittain on esitetty alueet, joilla hulevesien käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota. Merkinnällä on kuvattu se valuma-alueen osa, jolla tulee asemakaavoituksen yhteydessä tarkastella hulevesien hallinnan tarve. Merkinnällä on osoitettu alueita, joilla hulevesijärjestelmää kuvaavassa paikkatietomallissa on arvioitu olevan tarvetta hulevesien

hallinnan tarkempaan suunnitteluun. Lisäksi alueille on osoitettu hulevesien valumasuunta. Merkintä kuvaa sitä, mihin suuntaan hulevedet valuvat kyseisellä valuma-alueella.

7.3.5 Kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristöä käsittelevät kaavamerkinnot on esitetty kaavakartalla 5.

Punaisella rajauksella on esitetty valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Merkinillä osoitettuja alueita koskevien suunnitelmien ja toimenpiteiden tulee olla kokonaisuuden säilymistä turvaavia ja edistäviä. Mahdollisen korjaus- ja täydennysrakentamisen sekä alueeseen kohdistuvien toimenpiteiden on sopeuduttava kulttuuriympäristön ominaisuuteen ja erityispiirteisiin. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka vähentävät merkittävän aluekokonaisuuden arvoa. Aluetta asemakaavoitettaessa ja asemakaavaa muutettaessa on varmistettava maisemallisten, kulttuurihistoriallisten ja rakennushistoriallisten arvojen säilyminen. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) kanssa. Suojelumääräys on osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain 41.2 § nojalla.

RKY-alueena on osoitettu seuraavat alueet:

Luettelo nro.	Nimi	Arvo
RKY 1	Kenkäveronniemen pappila	Valtakunnallisesti arvokas
RKY 2	Mikkelin tarkka-ampujakasarmi	Valtakunnallisesti arvokas
RKY 3	Mikkelin vankila	Valtakunnallisesti arvokas
RKY 4	Mikkelin maaseurakunnan kirkko ja hautausmaat	Valtakunnallisesti arvokas
RKY 5	Mikkelin hallitustori ympäristöineen	Valtakunnallisesti arvokas
RKY 6	Mikkelin rautatieasema	Valtakunnallisesti arvokas
RKY 7	Emolan esikaupunkialue	Valtakunnallisesti arvokas
RKY 8	Porrassalmen historiallinen maisema	Valtakunnallisesti arvokas

Sinisellä rajauksella on esitetty kaupunkikuvallisesti tai maisemallisesti arvokkaat alueet. Merkinillä osoitetuilla alueilla on maakunnallisesti tai paikallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Aluetta tai alueen kohteita koskevissa toimenpiteissä, alueen tarkemmassa suunnittelussa tai aluetta asemakaavoitettaessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti sekä kuultava museoviranomaista ja Mikkelin kaupunkisuunnittelua. Aluerajaus on ohjeellinen. Suojelumääräys on osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain 41.2 § nojalla.

Kaupunkikuvallisesti arvokaina alueina on osoitettu seuraavat alueet:

Luettelo nro.	Nimi	Arvo
sk 1	Vanha kasarmialue	Maakunnallisesti arvokas
sk 2	Nuijamies-Kirjala	Maakunnallisesti arvokas
sk 3	Seuralan alue, Lähemäki	Maakunnallisesti arvokas
sk 4	Urpolan pientaloalue	Maakunnallisesti arvokas
sk 5	Annilanselän pohjoisrannan huvilat	Paikallisesti arvokas
sk 6	Annilanselän itäranta	Paikallisesti arvokas
sk 7	Paukkulantien ympäristö	Paikallisesti arvokas
sk 8	Metsolankatu, Mielikintie ympäristö	Paikallisesti arvokas

sk 9	Pohjankaari	Paikallisesti arvokas
sk 10	Lehmuskylä: Lehmuskatu, Poppelitie	Paikallisesti arvokas
sk 11	Porrassalmenkadun korkea katujulkisivu	Paikallisesti arvokas
sk 12	Naisvuoren ympäristön kerroksellinen kaupunkikuva	Paikallisesti arvokas
sk 13	Jokikadun kerroksellinen kaupunkikuva	Paikallisesti arvokas
sk 14	Saksalan kompaktikaupunki	Paikallisesti arvokas
sk 15	Siekkilän metsälähiö	Paikallisesti arvokas
sk 16	Orijärven moderni puutaloalue	Paikallisesti arvokas
sk 17	Karkialammen varuskunta-alue	Paikallisesti arvokas
sk 18	Siikasalmen loma-asutus ja salmiyhdyskunta	Paikallisesti arvokas
sk 19	Entisen Sokkalan kartanon tammikuja	Paikallisesti arvokas

Rakennussuojelukohteina on osoitettu valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita rakennuksia tai rakennusryhmiä. Merkinnällä on osoitettu rakennussuojelukohteet, joiden arvokas rakennuskanta ja lähiympäristö tulee säilyttää. Suoritettavissa muutos-, korjaus- ja laajennustoimenpiteissä on säilytettävä kohteen kulttuuri- ja rakennushistorialliset arvot. Kohteiden arvo ja ominaispiirteet on esitetty alla olevassa taulukossa. Suojelumääräys on osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain 41.2 § nojalla.

Merkintään liittyy seuraava suunnittelumääräys: *Arvokkaita kohteita koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen ja Mikkelin kaupunkisuunnittelun kanssa.*

Merkinnällä on osoitettu seuraavat kohteet:

Luettelo	Nimi	Suojeluperuste	Arvo	Kuvaus
sr 1	Vuolingon tila	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Vuolingon päärakennus 1800-luvulta ja navetta 1910-luvulta viljelymaisemassa</i>
sr 2	Vuolingon asema	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>1900-luvun alkupuolella rakennettu Savon radan asema</i>
sr 3	Kuusikko	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>1900-luvun alun huvila</i>
sr 4	Nikara	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vanha ratsutila viljelymaisemassa, rakennukset 1900-luvun alusta</i>
sr 5	Päämajan lentokonehalli	MRL § 41	Maakunnallisesti arvokas	<i>Maakunnassa harvinainen lentoliikenteen historiaan ja toiseen maailmansotaan liittyvä rakennus</i>
sr 6	Karkialammen rivitalot	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Karkialammen metsäkasarmin rakennuskantaa</i>
sr 7	Karkialammen rivitalot	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Karkialammen metsäkasarmin rakennuskantaa</i>
sr 8	Karkialammen rivitalot	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Karkialammen metsäkasarmin rakennuskantaa</i>

sr 9	Karkialam- men sairaala	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Karkialammen metsäkasarmin rakennuskantaa</i>
sr 10	Karkialam- men ruokala	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Karkialammen metsäkasarmin rakennuskantaa</i>
sr 11	Karkialam- men kasarmin kappeli	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Karkialammen metsäkasarmin rakennuskantaa</i>
sr 12	Karkialam- men kasarmi 3	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Karkialammen metsäkasarmin rakennuskantaa</i>
sr 13	Karkialam- men kuntotalo	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Karkialammen metsäkasarmin rakennuskantaa</i>
sr 14	Kyröpellon ampumarat arakennus	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Kyröpellon ampumaratarakennus 1900-luvun alkupuolelta on rakennettu Siekkilän ampuradan alueelle jo puukasarmin aikana</i>
sr 15	Hanhikan- kaan vesilaitok- sen vanha osa	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Alkuperäisenä säilynyt, edustava esimerkki kunnallistekniikan rakentamisen ajalta</i>
sr 16	Rouhialan kartano	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Vanha tila, jonka ympärille Rouhialan kaupunginosa on syntynyt</i>
sr 17	Heikkala	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Maatilan pihapiiri, jonka päärakennus 1800-luvulta</i>
sr 18	Lampila	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Lampilan kartanon päärakennus 1700-luvulta, pelloilta on löydetty muinaisjäännöksiä</i>
sr 19	Tertti	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Tertin kartanon päärakennus on 1800-luvulta</i>
sr 20	Päivärinteen navetta	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Pitäjän vanhimpiin kuuluva kivinavetta</i>
sr 21	Rahulan Seudun Maamiesseu- rantalo	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vuonna 1952 seurantaloksi valmistunut rakennus</i>
sr 22	Visulahden tsasouna	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vuonna 1986 rakennettu hirsirunkoinen, maalaamaton tsasouna on esimerkki ortodoksisesta kirkollisesta rakentamisesta</i>
sr 23	Sairilan koulukoti	Asetus 460/85	Maakunnallisesti arvokas	<i>Sairilan tila on vanha kuninkaankartano, joka perustettiin 1556</i>

sr 24	Kinnari, Oravinmäki	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Entinen ratsutila, jonka klassistinen päärakennus on ollut käräjätalona ja pitäjätupana</i>
sr 25	Metsäkoulu ntie 18-20	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Vanha huvila 1800-luvun lopulta, laajennus osa vuodelta 1985</i>
sr 26	Lamposaa- ren paviljonki	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Esimerkki kaupungin virkistysalueesta 1900-luvun alusta, luonnonkauniilla kalliosaarella sijaitseva paviljonkirakennus on siirretty Mikkelin Naisvuorelta nykyiselle paikalleen</i>
sr 27	Entisen kivilouhi- mon rakennukset	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Vanha kivilouhimo 1920-luvulta liittyy Mikkelin teolliseen historiaan</i>
sr 28	Pekola (Puustelli)	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vanha ratsutila, päärakennus 1700-luvulta</i>
sr 29	Siikaniemi	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vanha huvila ja rantasauna Siikasalmessa</i>
sr 30	Kotila	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Maatilan pihapiiri, joka on toiminut ennen majatalona, jäljellä on majatalon majoitustupa</i>
sr 31	Lenjus	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Vanha ratsutila, jonka rakennukset muodostavat yhtenäisen, vakiintunutta talonpoikaista rakentamista edustavan ryhmän.</i>
sr 32	Lenjus (lato)	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Vanhan rungon ja mahdollisesti myös vuoliaisten osalta Savon vanhin puurakennus, osa Lenjuksen vanhempaa rakennuskantaa</i>
sr 33	Olkkolan- niemen koulu	MRL § 41	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Valtakunnallisesti arvokkaaseen Porrassalmen maisemaan kuuluva 1900-luvun alun tyyppillinen kansakoulurakennus</i>
sr 34	Hietalahden pihapiiri ja talousraken- nukset	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>1990-luvulla palaneen Hietalahden kestikievarin paikka, jonka päärakennuksesta on jäänteet jäljellä, tilaan liittyy väentupa</i>
sr 35	Pellosniemi	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Vanha säterikartano, Porrassalmen kulttuurimaiseman keskeisiä pihapiirejä, johon liittyy paljon historiallisia tapahtumia</i>
sr 36	Porrassalme- n huvila	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Edustava esimerkki vuosisadan alun huvilarakennuksesta, jonka</i>

				<i>on suunnitellut arkkitehti Armas Rankka</i>
sr 37	Porrassalmen taistelupaikka	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Suomen historiassa merkittävä taistelupaikka ja maisema, muistomerkin on suunnitellut arkkitehti Armas Lindgren</i>
sr 38	Kyyhkylä	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Vanha ratsutila 1500-luvulta, johon liittyy paljon historiallisia tapahtumia</i>
sr 39	Vappula	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Porrassalmen kulttuurimaiseman rakennuskantaa.</i>
sr 40	Tuukkalan talo	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Tuukkala on palaneen maatalon paikalle 1900-luvun alussa rakennettu uusrenessanssityylinen huvila 1900-luvun alusta</i>
sr 41	Nuutila	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Porrassalmen kulttuurimaiseman keskeisiä rakennusryhmiä, maalaistalon päärakennus on 1850-luvulta</i>
sr 42	Simola	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Porrassalmen alueelle tyypillinen maatalon pihapiiri, jossa on rakennuskantaa jo 1760-luvulta lähtien</i>
sr 43	Tuukkalan kasarmi	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Osa yhtenäisestä 1800-luvun lopun kasarmialueesta, jolla on keskeinen sija valtakunnallisesti arvokkaassa Porrassalmen kulttuurimaisemassa. Alueella sijaitsee Tuukkalan esihistoriallinen kalmisto</i>
sr 44	Kotirannan huvila	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Kotiranta edustaa 1900-luvun alun huvilarakentamista</i>
sr 45	Puuppola	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Puuppolan rakennushistoriallisilta piirteiltään eheä ja hyvin säilynyt huvilarakennus edustaa 1900-luvun alun herrasväen huvilarakentamista</i>
sr 46	Männistö	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Männistön rakennushistoriallisilta piirteiltään eheä ja hyvin säilynyt huvilarakennus edustaa 1900-luvun alun herrasväen huvilarakentamista</i>
sr 47	Annala	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Porrassalmen merkittävimpiä maatiloja, entinen ratsutila ja runoilija Karl August Tawaststjernan (1860-1898) syntymäkotina</i>
sr 48	Annilan puimala	RKY 2010	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Annilaan tilaan liittyvä vanha puimala.</i>

sr 49	Silvasti	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Tiiviin asuntorakentamisen keskellä, osittain säilynyt, komea maatilan pihapiiri 1800-luvun lopulta</i>
sr 50	Päivärannan talo	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Päivärannan talo edustaa vaatimattomalla tavalla funktionalismin henkeä ja rakennustekniikaltaan viime sotien jälkeistä pula-ajan rakentamista</i>
sr 51	Ritvalan puuhuvila	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ritvalan huvilarakennus edustaa 1900-luvun alun herrasväen huvilarakentamista</i>
sr 52	Moision sairaalan ympäristö / Moision hautausmaa ja ruumiskellarin sokkeli	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ainutlaatuinen, yhtenäisenä säilynyt sairaala-alue 1920-luvulta, jonka suunnittelijana oli arkkitehti Axel Mörne. Sairaalalla on sosiaalihistoriallista merkittävyyttä yhtenä 1920-30-luvun piirimielisairaaloista, joita kuntainliitot rakennuttivat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Alueella asutushistoriallista merkittävyyttä</i>
sr 53	Moision sairaalan ympäristö / Kerrostalo	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ainutlaatuinen, yhtenäisenä säilynyt sairaala-alue 1920-luvulta, jonka suunnittelijana oli arkkitehti Axel Mörne. Sairaalalla on sosiaalihistoriallista merkittävyyttä yhtenä 1920-30-luvun piirimielisairaaloista, joita kuntainliitot rakennuttivat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Alueella asutushistoriallista merkittävyyttä</i>
sr 54	Moision sairaalan ympäristö / Pistetalo	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ainutlaatuinen, yhtenäisenä säilynyt sairaala-alue 1920-luvulta, jonka suunnittelijana oli arkkitehti Axel Mörne. Sairaalalla on sosiaalihistoriallista merkittävyyttä yhtenä 1920-30-luvun piirimielisairaaloista, joita kuntainliitot rakennuttivat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Alueella asutushistoriallista merkittävyyttä</i>

sr 55	Moision sairaalan ympäristö / Kankaan talot	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ainutlaatuinen, yhtenäisenä säilynyt sairaala-alue 1920-luvulta, jonka suunnittelijana oli arkkitehti Axel Mörne. Sairaalalla on sosiaalihistoriallista merkittävyyttä yhtenä 1920-30-luvun piirimielisairaaloista, joita kuntainliitot rakennuttivat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Alueella asutushistoriallista merkittävyyttä</i>
sr 56	Moision sairaalan ympäristö / Jaatila	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ainutlaatuinen, yhtenäisenä säilynyt sairaala-alue 1920-luvulta, jonka suunnittelijana oli arkkitehti Axel Mörne. Sairaalalla on sosiaalihistoriallista merkittävyyttä yhtenä 1920-30-luvun piirimielisairaaloista, joita kuntainliitot rakennuttivat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Alueella asutushistoriallista merkittävyyttä</i>
sr 57	Moision sairaalan ympäristö / Sairaalan navetta	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ainutlaatuinen, yhtenäisenä säilynyt sairaala-alue 1920-luvulta, jonka suunnittelijana oli arkkitehti Axel Mörne. Sairaalalla on sosiaalihistoriallista merkittävyyttä yhtenä 1920-30-luvun piirimielisairaaloista, joita kuntainliitot rakennuttivat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Alueella asutushistoriallista merkittävyyttä</i>
sr 58	Moision sairaalan ympäristö / Virkatalon maakellari	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ainutlaatuinen, yhtenäisenä säilynyt sairaala-alue 1920-luvulta, jonka suunnittelijana oli arkkitehti Axel Mörne. Sairaalalla on sosiaalihistoriallista merkittävyyttä yhtenä 1920-30-luvun piirimielisairaaloista, joita kuntainliitot rakennuttivat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Alueella asutushistoriallista merkittävyyttä</i>
sr 59	Moision sairaalan ympäristö / Sairaalan päärakennus,	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ainutlaatuinen, yhtenäisenä säilynyt sairaala-alue 1920-luvulta, jonka suunnittelijana oli arkkitehti Axel Mörne. Sairaalalla on sosiaalihistoriallista merkittävyyttä yhtenä 1920-30-</i>

	lämpökeskus ja pesula			<i>luvun piirimielisairaaloista, joita kuntainliitot rakennuttivat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Alueella asutushistoriallista merkittävyyttä</i>
sr 60	Moision sairaalan ympäristö / Entinen os. lääkärin talo	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Ainutlaatuinen, yhtenäisenä säilynyt sairaala-alue 1920-luvulta, jonka suunnittelijana oli arkkitehti Axel Mörne. Sairaalalla on sosiaalihistoriallista merkittävyyttä yhtenä 1920-30-luvun piirimielisairaaloista, joita kuntainliitot rakennuttivat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Alueella asutushistoriallista merkittävyyttä</i>
sr 61	Moision sairaalan ympäristö / ent. yllilääkärin talon sauna	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Moision sairaalakokonaisuuteen liittyvä yllilääkärin talon rantasauna liittyy herrasväen huvilakulttuuriin</i>
sr 62	Moision sairaalan ympäristö / ent. yllilääkärin talo	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Klassistinen asuinrakennus 1930-luvulta, joka liittyy kiinteästi Moision sairaalakokonaisuuteen</i>
sr 63	Saunakallio	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Huvilarakennus edustaa hahmoltaan 1900-luvun alkupuolen jyrkkäkattoisia, isoin verannoit varustettuja kesähuviloita</i>
sr 64	Petäjikkö	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Huvilarakennus edustaa hahmoltaan ennen sotia rakennettuja viikonloppumajoja, huvila ilmentää 1900-luvun alkupuolen kesähuvilakulttuuria kaupungin lähiympäristössä</i>
sr 65	Vallila	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Huvilarakennus edustaa hahmoltaan 1900-luvun alkupuolen jyrkkäkattoisia, isoin verannoit varustettuja kesähuviloita. Ilmentää 1900-luvun alkupuolen kesähuvilakulttuuria kaupungin lähiympäristössä.</i>
sr 66	Kihlin tila	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Orijärven alueen kantatila, jonka ympäristössä on ollut asutusta jo rautakaudelta lähtien. Alueelle</i>

				<i>tyypillinen maatalan pihapiiri 1800-luvun lopulta.</i>
sr 67	Karila	Asetus 480/85	Maakunnallisesti arvokas	<i>Vanha rykmenttipastorin virkatalo. Etelä-Savon tutkimusasema perustettiin 1919 Otavan kasvinviljelyskoeasemana Otavan koulutilalle, mistä se 1926 siirrettiin Rantakylään Karilan tilalle.</i>
sr 68	Rantakylän seurakuntakoti	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Rantakylän seurakuntatalo ja päiväkotitoiminta valmistuivat vuonna 1976, rationalistista modernismia edustava rakennus on säilyttänyt tyylipiirteensä hyvin</i>
sr 69	Rantakylän kartano	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Esimerkki vauraasta talonpoikaisesta rakentamisesta 1800-luvulta. Entinen säteritila, joka toimi kauppapuutarhana 1800-luvulla ja viestikeskuksena 1940-luvulla. Pihapiiri rakennuksineen ja kuusiaitoineen hallitsee Otavaan johtavaa tienvarsia maisemaa.</i>
sr 70	Kirjalan kartano	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Vanhan kartanon pihapiiri perinteisine rakennuksineen. Päärakennus on vuodelta 1982.</i>
sr 71	Kiiskinmäen vesitorni	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vesitorni edustaa 1950-luvun modernia rakennustapaa Mikkelissä.</i>
sr 72	Harjun hautausmaan ruumis-huone	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Pieni, vuoraamaton, hirsinen rakennus 1900-luvun vaihteesta. Katoavaa rakennustyyppiä ja -tekniikkaa edustava rakennus. Harvinainen rakennustyyppi Mikkelin kaupunkialueella.</i>
sr 73	Harjun kappeli	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Yksikerroksinen funktionalistinen siunauskappeli v:lta 1937, joka sijaitsee hautausmaan laidassa kuusikujan päätteessä. Kappelin on suunnitellut arkkitehti Martti Välikangas. Kappeliin liittyy kiviaineksi reunustettu hautausmaa ja muistomerkki.</i>
sr 74	Urpolan kartano	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Hyvin säilynyt kartanomaisen pihapiiri 1900-luvun alusta. Urpolan alueen maamerkki.</i>
sr 75	Urpolan mylly	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Entinen vesimylly ja myllärintupa, jossa toimi kalanviljelyslaitos, edustaa katoavaa perinnettä.</i>

				<i>Alueeseen kuuluu lisäksi vanha sauna.</i>
sr 76	Kaihun uimarannan kioski	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Puinen, 1930-luvun lopun ympyräkioski, joka edustaa sähkötöntä kioskimyyntiä</i>
sr 77	Kansallis-kirjaston digitointi- ja konservointi keskus	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Erkki Huttusen 1940-luvulla suunnittelema rakennus, joka on alunperin ollut tehdasrakennus</i>
sr 78	Pursialan aitat	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Kaupunkialueella harvinaistunut suurehko kaksikerroksinen ulkorakennusten kokonaisuus, jossa hirsi- ja rankorakenteet vuorottelevat</i>
sr 79	Muuntamo, Pursialankatu 7b	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vuonna 1947 rakennettu tiilinen muuntamo edustaa tyyliltään funktionalismia. Muuntoaseman suunnitteli kaupunginarkkitehti Eero Jokilehto.</i>
sr 80	Kenkäveronien pappila	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Päärakennus on maamme ensimmäinen uusrenessanssipappila ja arkkitehtuurin historian kannalta merkittävä. Se on myös tyylinsä tyyppillinen edustaja ja rakenteeltaan harvinainen. Kenkäveronniemi on vakiintunut pappilan paikka, johon liittyy seudun historiassa merkittäviä tapahtumia ja henkilöitä.</i>
sr 81	Rauhanien huvila	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Saimaan rantamaisemassa sijaitseva entinen huvila 1800-luvun lopulta</i>
sr 82	Etelätien huvila	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Etelä-Savon alueella harvinainen puurenessanssihuvila</i>
sr 83	Paukkula	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Rakennuskokonaisuus, jossa erityistä arvoa on Paukkulan tilan jäljellä olevilla rakennuksilla. Arkkitehti Martti Välikankaan suunnittelemana "Paukkulinnalla" on paikallista merkitystä.</i>
sr 84	Lähemäen seurakuntatalo	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan alaisuuteen kuuluvan Lähemäen seurakuntatalon ja siihen kuuluvan asuinrakennuksen on suunnitellut arkkitehtuuritoimisto A. Eskelinen Ky. vuonna 1979.</i>

sr 85	Saksala, Parraskuja 2	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Entinen kruunuvoudin virkatalo, jonka nykyinen päärakennus on 1800-luvulta. Talo on ollut myös rajatullikamarina ja 1980-luvulta lähtien päiväkotina. Rakennus toimii Saksalan asuinalueen porttina.</i>
sr 86	Lähemäen vanha kansakoulu, Lähemäen- katu 11	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Entinen Lähemäen kansakoulu, joka rakennettiin 1900-luvulla lahjoitustontille. Yksikerroksinen vinkkelitalo edustaa vanhoja maalaiskansakouluja ja vuosisadan rakentamista.</i>
sr 87	Lähemäen lastentalo, Lähemäen- katu 4	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Eero Jokilehdon suunnittelema Lastentalo vuodelta 1949.</i>
sr 88	Rokkalan kartano	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Entinen ratsutila, joka on hyvin säilynyt esimerkki 1830-luvun vauraasta Emolalaisesta pihapiiristä. Pihapiiri talousrakennuksineen hallitsee Rokkalan länsiosaa.</i>
sr 89	Rouhialan alakoulu, Rouhialan- katu 37	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>1920 rakennettu, rakennusmestari A. Oikarisen suunnittelema kansakoulurakennus. Yksikerroksinen, ullakollinen ja harjakattoinen vuorattu hirsirakennus.</i>
sr 90	Rouhialan yläkoulu	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vuonna 1910 rakennettu kansakouluksi.</i>
sr 91	Penttisen kauppa, Rouhialan- katu 4	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>1940-luvulla rakennettu kauppa on valkoiseksi rapattu, pulpettikattoinen funktionalistinen rakennus. Se on rakennettu sodassa tuhoutuneen seurahuoneen tilistä ja sen on suunnitellut arkkitehti Pekka Saaremaa.</i>
sr 92	Hauskankat u 1A pääraken- nus ja kaivo	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Historiallisesti merkittävä rakennelma. Mikkelin Työväen Osuuskauppa perustettiin 1915, se avasi talossa toisen myymälänsä ja leipomom vuonna 1916. Pihalla 1800-luvun lopulla rakennettu kaivo.</i>
sr 93	Hauskan- katu 1b	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Hirsirunkoinen yksikerroksinen, osin kellarillinen, harjakattoinen</i>

				<i>asuinrakennus. Hauskankylän alkuperäistä rakennuskantaa.</i>
sr 94	Myllykatu 1	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Hauskan myllyn vieressä, aivan Rokkalanjoen partaalla sijaitseva vanha asuinrakennus.</i>
sr 95	Hauskan mylly, Myllykatu 1a	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Valtakunnallisesti arvokkaan Emolan esikaupunkialueen mylly.</i>
sr 96	Hauskan- katu 17	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vanha Postimestari Godenhjelmintalo sijatsee Hauskankylässä, aivan Emolanjoen (Rokkalanjoen) rantatörmällä.</i>
sr 97	Kivisakasti, Porrassalmenkatu 32a	Kirkkolaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Porrassalmen katukuvan kiintopiste, jolla on kaupungille symboliarvoa. Rakennushistoriallisesti mielenkiintoinen esimerkki 1900-luvun alun restaurointiperiaatteiden toteutuksesta.</i>
sr 98	Mikkelin lyseon koulu	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Lyseon koulun tontilla on toiminut koulu 1870-luvulta lähtien. Nykyisen koulun suunnitteli rakennushallituksen yliarkkitehti Martti Välikangas 1940 talvisodan pommituksessa tuhoutuneen kivikoulun tilalle.</i>
sr 99	Pirttiniemen puiston aita, Porrassalmenkatu 37	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Pirttiniemen kylpylaitoksen puistosta on säilynyt vain valu- ja takorautainen korttelimittainen aita vuodelta 1900.</i>
sr 100	Tenholan päiväkot, Maaherrankatu 31	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Edustaa 1920-luvun puutalorakentamista.</i>
sr 101	Maaherrankatu 40	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin kaupungin viimeisin yhtenäinen puutalokortteli 1800-luvun lopulta.</i>
sr 102	Oikkolankatu 19	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vanha Emolan pihapiiri.</i>
sr 103	Päämajankatu 22, entinen kuumesairaala	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Mikkelin kuumesairaalaan liittyvä rakennuskokonaisuus, jonka vanhin rakennus on 1800-luvun lopulta.</i>

sr 104	Elomaan talo	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Lääninarkkitehti A. Loenbomin suunnittelema keskisuuri kaupunkitalo edustaa alueen ensimmäistä rakennuskerrostumaa 1880-luvun alusta. Rakennusryhmä on säilyttänyt hyvin valmistumisajan ominaispiirteensä ja lienee ainut säilynyt yhden tontin muodostama 1800-luvun lopun rakennuskokonaisuus Mikkelin kaupungin alueella.</i>
sr 105	Päämajankatu 18 ja 18 A, entinen Mikkelin viina- ja juomatehdas	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Likolammen rannalla sijaitsevat Mikkelin viina- ja juomatehtaan rakennukset edustavat Mikkelin varhaista teollista historiaa.</i>
sr 106	Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkko	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Arkkitehtitoimisto Erkki Ruususen suunnittelema kirkkorakennus valmistui Päämajankadulle vuonna 1986. Rakennuskokonaisuus erottuu asuinkerrostaloalueen ympäristöstä selkeästi kadunkulmassa olevan tornin avulla.</i>
sr 107	Pirttiniemenkatu 10	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Naisvuoren alueelle tyypillinen kaupunkiasuinrakennus 1900-luvun alusta. Rakennus edustaa 1800-luvun asemakaavanmukaista ruutukaavarakennetta.</i>
sr 108	Kansankatu 2	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Naisvuoren alueelle tyypillinen kaupunkiasuinrakennus 1900-luvun alusta. Rakennus edustaa 1800-luvun asemakaavanmukaista ruutukaavarakennetta.</i>
sr 109	Mikkelin keskussairaala, rakennus vuodelta 1934	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Jussi Paatela Suunnitteli keskelle tonttia jäävän, kuuskerroksisen sairaalarakennuksen, joka valmistui funktionaalista tyyliä edustavana v. 1934.</i>
sr 110	Mikkelin keskussairaalan	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Tyyliltään yhtenäinen ja ulkoasultaan alkuperäisessä asussa säilynyt sairaalarakennusten kortteli.</i>

	vanhat rakennukset			<i>Rakennukset on suunniteltu Carl Ludvig Engelin intendenttikonttorissa.</i>
sr 111	Mikkelin kirkkopuisto ja soittolava	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Puiston keskellä edelleen sijaitseva soittolava on yksi kaupungin asemakaavan kiintopisteitä ja kaupungin symboleista. Nikkarityylinen soittolava on myös rakennustyyppinä harvinaisuus. Kirkkopuisto on osa valtakunnallisesti arvokasta Mikkelin hallitu</i>
sr 112	Naisvuoren puisto ja torni	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Naisvuori on perinteinen näköalapaikka ja korkealle kaupungin yläpuolelle kohoava vesitorni tärkein kaupungin symboleista. Tornin on suunnitellut arkkitehti Selim A. Lindqvist.</i>
sr 113	Mikkelin työväentalo, Mikonkatu 23	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Naisvuoren maisemaan oleellisesti liittyvä rakennus, jolla on merkitystä vanhana työväentalona ja vuosisadan vaihteen rakennustavan edustajana.</i>
sr 114	Kinolinna, Vuorikatu 9	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vuorikadun rinteessä sijaitseva kolmikerroksinen funtionalistinen elokuvateatteri 1930-luvun lopulta.</i>
sr 115	Vuorikatu 13	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin Naisvuoren alueelle tyypillinen kaupunkirakennus 1900-luvun vaihteesta. Rakennus on osa korttelin mittaista hyvin säilynyttä puutalofasadia.</i>
sr 116	Vuorikatu 19 ja 21, Sähkölaitos	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Sähkölaitos kytkeytyy laajempaan yhteiskunnalliseen ilmiöön, joka on yhdyskunnan energiahuollon järjestäminen. Vuonna 1901 perustettuna laitoksena edustaa kaupunkien järjestelmällisen sähkölaitostoiminnan varhaiskautta, joka alkoi 1880-90-luvuilla ja oli vilkkaimmillaan 1900-luvun kahtena ensimmäisenä vuosikymmenenä.</i>
sr 117	Jokikatu 9	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Mikkelissä vaikuttaneen lääninarkkitehti Armas Rankan suunnittelema jugendtyylinen asuinrakennus, joka on säilynyt</i>

				<i>alkuperäisessä asussaan. Rakennus on valmistunut tontille professori Elias August Piponiuksen laatiman asemakaavan (v.1917) mukaisesti.</i>
sr 118	Jokikatu 1	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Mikkelissä vaikuttaneen lääninarkkitehti Armas Rankan suunnittelema kaupunkitalo 1920-luvulta. Rakennus on valmistunut tontille professori Elias August Piponiuksen laatiman asemakaavan (v.1917) mukaisesti.</i>
sr 119	Mikkelin Keskuskansakoulu ja Päämajamuseo, Päämajankatu 1-3	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Vanha ja uudempi koulurakennus muodostavat hyvin säilyneen esimerkin 1900-luvun alun kaupunkikoulukorttelista. Historiallinen arvo liittyy Suomen päämaja- ja toimintaan, jona se on ollut vv. 1939 ja 1941-44.</i>
sr 120	Mikkelin kansalaisopisto, Savilahdenkatu 13	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Kaupungin ensimmäinen kansakoulurakennus. Puinen koulurakennus muodostaa Päämajakoulun kanssa yhtenäisen korttelialueen, joka on hyvin säilynyt esimerkki koulurakentamisesta kaupunkialueella.</i>
sr 121	Mikkelin Teatteri, Savilahdenkatu 11	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Entinen palokunnan talo on seurataloista vanhimpia. Se muodostaa Savilahdenkatu 13 kanssa kaupunkikuvan kannalta merkittävän kokonaisuuden. Nykyään teatterina toimiva rakennus on tyylillinen harvinaisuus kaupungissa.</i>
sr 122	Mikkelin puhelinyhdistys, Mikonkatu 16	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Mikonkadun ja Vuorikadun kulmaan rakennettiin Puhelinyhdistyksen talo arkkitehti Sigismund von Nandelstadin suunnitelmien mukaan vuonna 1903. Rakennusta muutettiin ja laajennettiin vuonna 1936 arkkitehti Martti Välikankaan laatimien piirustuksien mukaisesti.</i>
sr 123	HOP:n talo, Porrassalmenkatu 27	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Axel Loenbomin suunnittelema uusrenesanssityylinen pankkirakennus 1880-luvulta,</i>

				<i>joka oli kaupungin ensimmäinen kivitalo.</i>
sr 124	Askon liiketalo, Vanha Pusa	MRL § 30	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Kaupungissa harvinainen uusrenesanssityylinen kivirakennus, joka on kaupungin ensimmäinen yksityinen kaksikerroksinen rakennus.</i>
sr 125	Mikkelin linja-autoaseman rahtitavara-toimisto	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Vanhan asemakaavan selkärankaan, Kirkkopuistosta Hallitustorille kulkevaan akseliin, kuuluva rakennus. Linja-autoasema on osa valtakunnallisesti arvokasta Mikkelin hallitustorin kulttuuriympäristöä.</i>
sr 126	Säästöpankki, Hallituskatu 3	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Säästöpankin liike- ja asuinrakennus on arkkitehti Välikankaan viimeisiä selkeästi funktionalismia edustavia rakennuksia Mikkelissä. Kohde liittyy olennaisesti Mikkelin keskustan kehitykseen sekä pankkitoiminnan historiaan. Säästöpankintalo mukailee intendentti Engelin suunnitteleman Mikkelin ensimmäisen (1837) asemakaavan valtuustosali-kirkkopuisto akselia.</i>
sr 127	Mikkelin linja-autoaseman porttirakennukset	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Rakennukset muodostavat edelleenkin kaupungin keskustan asemakaavan tärkeimmän rakennustaiteellisen solmukohtan. Porttirakennukset ovat osa valtakunnallisesti arvokasta Mikkelin hallitustorin kulttuuriympäristöä.</i>
sr 128	Osuuskauppa ja Mikkelin Klubi, Hallituskatu 5	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>SOK:n rakennuskonttorissa arkkitehti Arthur Elgin piirtämä funktionalistinen hotelli- ja liiketalo, joka rakennettiin 1939-40. Keskeinen rakennus kauppatori-Tuomiokirkko akselilla. Rakennus on osa valtakunnallisesti arvokasta Mikkelin hallitustorin kulttuuriympäristöä.</i>

sr 129	Jamankulma, Hallituskatu 7	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Jamankulma kuuluu oleellisena osana valtakunnallisesti arvokkaaseen Mikkelin hallitustorin ympäristön historialliseen kaupunkikuvaan ja tuomiokirkko-rautatieasema - akselin katukuvaan. Yhdessä Hallituskatu 5:n kanssa se muodostaa kaupungin merkittävimmän funktionalistisen kokonaisuuden.</i>
sr 130	Laitisenkulman vanha osa, Maaherran- katu 22	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vanhaa liike- ja asuinrakentamista Maaherrankadulla.</i>
sr 131	Pulkkisen- kulma	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Rakennukset muodostavat Mikkelissä jo harvinaisen, lajissaan hyvin edustavan ja aikanaan myös tyypillisen kokonaisuuden. Kohteella on merkitystä talojensa 1840-luvulta 1900-luvun alkuun ulottuvan rakennus- ja käyttöhistorian sekä asemakaava- ja kaupunkihistorian ilmentäjänä.</i>
sr 132	Mikkelin seurakunta- talo, Otto Mannisen- katu 1	MRL § 30	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Seurakuntakeskus sijaitsee kaupunkirakenteellisesti keskeisellä paikalla lähellä tuomiokirkkoa. Vuosien 1951–1989 aikana rakennettu kohde on rakennusmassaltaan monimuotoinen. Arkkitehti Välikankaan suunnittelema korkea rakennusosa (1951) ja siipirakennus (1964) edustavat jälkifunktionalismia. 1980-luvun laajennus on esimerkki 1900-luvun jälkipuolen funktionalistisvaikutteisesta uusmodernistisesta arkkitehtuurityylistä.</i>
sr 133	Mikkelin tuomio- kirkko	RKY 2009, Kirkkolaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Josef Stenbäckin suunnittelema uusgoottilainen kirkko. Kirkko on yksi keskustan kaupunkikuvan hallitsevia tekijöitä ja sillä on symboliarvoa kaupungin tunnuksena. Kirkko on osa valtakunnallisesti arvokasta</i>

				<i>Mikkelin hallitustorin kulttuuriympäristöä.</i>
sr 134	Mikkelin yhteiskoulu, Otto Mannisenkatu 10	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Wivi Lönnin suunnittelema kaupunkimainen koulurakennus 1900-luvun ensimmäiseltä vuosikymmeneltä.</i>
sr 135	Savilahdenkatu 24	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Yhteiskoulun ja huoltoaseman välissä sijaitseva uusrenessanssityyliin vuorattu hirsirakennus on ollut alkujaan asuinrakennus. Nyt tiloissa toimii Mikkelin Kansalaisopisto. Edustaa 1890-luvun kaupunkirakentamista.</i>
sr 136	Pietarinpirtti, Pietarinkatu 9	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Rakennusmestari Johan Edvard Åkerströmin suunnittelema ja Herman Pitkäsen rakennuttama asuintalo 1900-luvun alusta.</i>
sr 137	Puistokatu 1-3	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Rakennukset muodostavat tyyllisesti yhtenäisen kokonaisuuden, joka edustaa 1900-alun julkista rakentamista ja rakennustaitoa.</i>
sr 138	Graniittitalo, Ristimäenkatu 5	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Armas Rankan suunnittelema asuin- ja postitalo vuodelta 1912. Kansallisromanttisvaikutteinen tyyllinen harvinaisuus alueella ja maakunnassa. Marsalkka Mannerheimin on asunut talossa. Tuomiokirkko-rautatieasema - akselin avainrakennuksia.</i>
sr 139	Valtion virastotalo	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Eero Jokilehdon suunnittelema, 1960-luvulla rakennettu valtion virastotalo.</i>
sr 140	Poliisitalo, virastotalokortteli	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Eero Jokilehdon suunnittelema, 1960-luvulla rakennettu vanha postitalo. Rakennuksessa toimii nykyisin poliisi.</i>
sr 141	Lääninhallituksen rakennukset	RKY 2009, Asetus 480/85	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Harvoja puhaspiirteisiä empireajan kaupunkirakennuksia maakunnassa. Mikkelin torinäkömää hallitseva avainrakennus, jonka on suunnitellut arkkitehti C.L. Engel. Lääninhallituksen rakennukset ovat osa valtakunnallisesti arvokasta</i>

				<i>Mikkelin hallitustorin kulttuuriympäristöä.</i>
sr 142	Mannerheimintie 12 ja sirpalesuoja	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Usklassistinen asema-aukion reunarakennus. Sirpalesuoja liittyy läheisesti viereiseen Mannerheimintien nro 12 asemakaavassa suojeltuun VR:n entiseen asuintaloon sekä rautatieliikenteen historiaan Mikkelissä erityisesti toisen maailmansodan aikana.</i>
sr 143	Mikkelin rautatie-asema	RKY 2009, Sopimus valtakunnallisesti merkittävien asema-alueiden suojelusta, DN:o 2/562/96	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Savon radan harvoja alkuperäisiä asemarakennuksia.</i>
sr 144	Tullikamari	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Vuonna 1941 satamatoimistorakennusta laajennettiin ja rakennettiin uusi kivirakennus varastoksi.</i>
sr 145	Satamakioski	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin sataman vanhin, jugendtyylinen, rakennus, joka on säilynyt yleisökäytössä. Kuuluu arkkitehti Selim A. Lindqvistin Mikkeliiin suunnitteleminen rakennusten joukkoon.</i>
sr 146	As Oy Porrastalo, Porrassalmekatu 11	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Eero Jokilehdon vuonna 1949 suunnittelema asuin- ja liikekerrostalo.</i>
sr 147	Mikkelin kaupunginkirjasto, maakuntakirjasto	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Mikkelin kaupungin pääkirjasto suunniteltiin 60-luvun lopulla ja rakennettiin 1970-luvun alussa, jolloin keskustan asemakaavoja uudistettiin professori arkkitehti Olli Kivisen johdolla. Kirjaston suunnitteli arkkitehti Eero Jokilehto.</i>
sr 148	Mikkelin kaupungintalo	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Selim A. Lindqvistin suunnittelema kaupungintalo valmistui vuonna 1912. Valtakunnallisesti arvokkaan Mikkelin hallitustorin keskeisimpiä rakennuksia, joka kuuluu olennaisesti Kirkkopuisto-kaupungintalo akseliin. Se on ollut monien historiallisten</i>

				<i>tapahtumien paikkana, mm. kansalaisodassa Mannerheimin päämajana.</i>
sr 149	Mikonkatu 1, elokuvateatteri ja liike- ja asuinrakennus	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Välikankaan suunnittelema elokuvateatterin sisältävä liike- ja asuinrakennus edustaa sodan aikaista rationaalista modernismia, jossa julkisivut ovat pelkistetyt ja sisätilat ovat funktionaalisesti järjestetty. Kotimaisen elokuvan kultakaudella rakennettu elokuvateatteri on edelleen alkuperäiskäytössä. Kohde on maisemallinen kiintopiste usean kadun risteyksessä.</i>
sr 150	Suomen pankin entinen talo, Päiviönkatu 15	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Suomen Pankin Mikkelin haarakonttori toimi 1887 - 1992. Päiviönkadun toimitalo valmistui 1966 kaupungin vanhan ruutukaava-alueen reunalle. Äärimmäisen pelkistetty geometrinen muotokieli ja kovat pintamateriaalit tekevät pankkitalosta lähes linnakemaisen. Suunnitelmista vastasi arkkitehti, professori Aarne Ehojoki. Pankkitalo on pieni monumentaalirakennus, jonka arkkitehtuuri painottaa muodon eheyttä ja materiaalien korkealaatuisuutta. Historialtaan ja arkkitehtuuriltaan pankkitalo on Mikkelissä ainutlaatuinen.</i>
sr 151	Entinen SOK, Vilhonkatu 10	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Rakennus edustaa 1930-luvun funtionalismia ja se on arkkitehti Martti Välikankaan suunnittelema.</i>
sr 152	Veturitalli	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Rautatiemiljööön historialliseen rakennuskantaan kuuluva rakennus, joka on toinen Etelä-Savon kahdesta veturitalista.</i>
sr 153	Entinen Hankkijan toimitalo, Porrassalmenkatu 1	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>1940-luvun tyypillinen liiketalo, joka on pääosin alkuperäisessä ulkoasussa.</i>
sr 154	Mikkelin lääninvan-	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Indententtikonttorin arkkitehdin, Ernst Lohrmanin suunnittelema vankilarakennus. Vankila oli</i>

	kila, Linnakatu 6			<i>kolmas valtionhallinnon rakennuttama kohde Mikkelissä.</i>
sr 155	Vankilan asuin- rakennus, Linnankatu 8	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Mikkelissä harvinaistuva rakennustyyppi. Kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla sijaitseva rakennus muodostaa reuna-alueen vankilan toiminnalliselle vyöhykkeelle.</i>
sr 156	Hännin- haudan sirpalesuoja	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vankkarakenteinen sirpalesuoja, jonka kivityö on tyypillistä toisen maailmasodan ajalle.</i>
sr 157	Urheilupuis- ton kioski	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Martti Välikankaan suunnittelema valkeaksi rapattu funktionalistinen kioskirakennus valmistui vuonna 1934.</i>
sr 158	Nuijamies- tenkatu 1	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Talo edustaa 1920-luvun klassishenkistä puutaloarkkitehtuuria ja on edelleen perinteisessä asussa.</i>
sr 159	Ristiinan- katu 1-3 (funkis- rakennus)	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Kauppaliikkeiden sodanjälkeisessä rakennustoiminnassa suosittiin selkeää funktionalistista arkkitehtuuria. Mikkelin radan varteen rakennetut Kesko Oy:n, Hankkijan ja SOK:n konttori- ja varastorakennukset edustavat hyvin tätä aikakautta. Kookkaat kivitalot nousevat esille ydinkeskustaa sivuavilta liikenneväyliltä ja luovat mikkeliäistä kaupunkikuvaa erityisesti junaliikenteelle.</i>
sr 160	Linnamäki	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Historiallinen ortodoksikirkon paikka, johon on pystytetty muistomerkki. Muinaisjäänös.</i>
sr 161	Mikkelin tarkk´ampu- japataljoo- nan kasarmialue / Välskärin talo	RKY 2009, Rakennussuojel ulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Välskärin talo, sittemmin Komendantin talo (N:o 29) on Mikkelin tarkk´ampujapataljoonan kasarmialueen vanhin säilynyt rakennus.</i>
sr 162	Mikkelin tarkk´ampu- japataljoo- nan kasarmialue / Aliupseerike rho	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Aliupseeriklubin toimitalo valmistui 1894 sairaalan kaakkoispuolelle Urpolan tilan ja kasarmialueen rajalle uuden Savon rautatien lähelle. Talo vihittiin käyttöön Nikolai II:n häätöjuhliin marraskuussa</i>

				<i>1894. Venäläiskaudella 1903-09 siinä oli tilapäinen rukoushuone, kunnes Pyhälle Yrjälle pyhitetty kirkko valmistui Linnanmäelle.</i>
sr 163	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Entinen aseversta	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Tämän puisen rakennuksen paikalla oli alunperin puisia talousrakennuksia. Ne on purettu ja tilalle on rakennettu tämä versta noin 1900.</i>
sr 164	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Leipomo	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1890-luvulla rakennettu leipomorakennus.</i>
sr 165	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Miehistökasarmi 2	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1880-luvulla rakennettu 2. komppanian miehistökasarmi. Yksikerroksiset kasarmirakennukset on sijoitettu pareittain vastatusten kasarmialueen keskelle.</i>
sr 166	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Miehistökasarmi 1	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1880-luvulla rakennettu 1. komppanian miehistökasarmi. Yksikerroksiset kasarmirakennukset on sijoitettu pareittain vastatusten kasarmialueen keskelle.</i>
sr 167	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Varasto	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Hirsinen varasto, joka on rakennettu purettujen tilalle ennen 1900.</i>
sr 168	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Kellari	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1880-luvulla rakennettu kasarmialueen perunakellari.</i>
sr 169	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1890-luvulla rakennettu varastorakennus. Osin punatiilestä, osin hirrestä rakennettu rakennus on ollut</i>

	kasarmialue / Varasto			<i>käymälä ja ajokaluliiteri. Sen jatkeeksi on rakennettu tiilestä autotalli, mahdollisesti 1920.</i>
sr 170	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Verstaas	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1890-luvulla rakennettu kasarmialueen verstaas. Yksikerroksinen hirsirakennus, alun perin varushuone.</i>
sr 171	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Verstaas ja asuintalo	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1890-luvulla rakennettu verstaas ja asuintalo. Tarkk'ampujapataljoonan räätälin ja suutarin verstaas ja perheellisen alipäälylystön asuntoja sisältänyt puinen yksikerroksinen rakennus oli 1903-17 venäläisen sotaväen aseettomana palvelevien käytössä. Itsenäisyyden aikana se oli Savon Prikaatin esikunta.</i>
sr 172	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Miehistökasarmi 4, Jalkaväkimuseon toimisto	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1880-luvulla rakennettu kasarmialueen Tarkk'ampujapataljoonan 4. komppanian miehistökasarmi. Yksikerroksiset kasarmirakennukset on sijoitettu pareittain vastatusten kasarmialueen keskelle. Ne ovat Jalkaväkimuseon hallinnassa ja käytössä.</i>
sr 173	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Miehistökasarmi 3, Jalkaväkimuseon päärakennus	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1880-luvulla rakennettu kasarmialueen Tarkk'ampujapataljoonan 3. komppanian miehistökasarmi. Yksikerroksiset kasarmirakennukset on sijoitettu pareittain vastatusten kasarmialueen keskelle. Ne ovat Jalkaväkimuseon hallinnassa ja käytössä.</i>
sr 174	Mikkelin tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue / Vartiopakennus,	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>August Bomanin suunnittelema, 1880-luvulla rakennettu entinen päävartio on Jalkaväkimuseon kahvilana.</i>

	Jalkaväki- museon kahvila			
sr 175	Mikkelin tarkk'ampu- japataljoo- nan kasarmialue / Asuin- rakennus	RKY 2009, Rakennussuojel ulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin kasarmialue on hyvin säilynyt kokonaisuus, jossa on kolme selkeää osa-aluetta: 1880-luvun puukasarmialue, venäläinen 1910-luvun tiilikasarmialue sekä 1950-luvulla ja sen jälkeen valmistuneet rakennukset. Vanhin osa, puukasarmialue, on ehjä kokonaisuus, jonka vertailukohteita ovat Oulun ja Vaasan kasarmialueet. Kasarmialueen puinen asuinrakennus.</i>
sr 176	Mikkelin tarkk'ampu- japataljoo- nan kasarmialue / Asuin- rakennus	RKY 2009, Rakennussuojel ulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin kasarmialue on hyvin säilynyt kokonaisuus, jossa on kolme selkeää osa-aluetta: 1880-luvun puukasarmialue, venäläinen 1910-luvun tiilikasarmialue sekä 1950-luvulla ja sen jälkeen valmistuneet rakennukset. Vanhin osa, puukasarmialue, on ehjä kokonaisuus, jonka vertailukohteita ovat Oulun ja Vaasan kasarmialueet. Kasarmialueen puinen asuinrakennus.</i>
sr 177	Mikkelin tarkk'ampu- japataljoo- nan kasarmialue / Asuin- rakennus	RKY 2009, Rakennussuojel ulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin kasarmialue on hyvin säilynyt kokonaisuus, jossa on kolme selkeää osa-aluetta: 1880-luvun puukasarmialue, venäläinen 1910-luvun tiilikasarmialue sekä 1950-luvulla ja sen jälkeen valmistuneet rakennukset. Vanhin osa, puukasarmialue, on ehjä kokonaisuus, jonka vertailukohteita ovat Oulun ja Vaasan kasarmialueet. Kasarmialueen puinen asuinrakennus.</i>
sr 178	Mikkelin tarkk'ampu- japataljoo- nan kasarmialue / Asuin- rakennus	RKY 2009, Rakennussuojel ulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin kasarmialue on hyvin säilynyt kokonaisuus, jossa on kolme selkeää osa-aluetta: 1880-luvun puukasarmialue, venäläinen 1910-luvun tiilikasarmialue sekä 1950-luvulla ja sen jälkeen valmistuneet rakennukset. Vanhin</i>

				<i>osa, puukasarmialue, on ehjä kokonaisuus, jonka vertailukohteita ovat Oulun ja Vaasan kasarmialueet. Kasarmialueen puinen asuinrakennus.</i>
sr 179	Mikkelin tarkk`ampujapataljoonan kasarmialue / Asuinrakennus	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin kasarmialue on hyvin säilynyt kokonaisuus, jossa on kolme selkeää osa-aluetta: 1880-luvun puukasarmialue, venäläinen 1910-luvun tiilikasarmialue sekä 1950-luvulla ja sen jälkeen valmistuneet rakennukset. Vanhin osa, puukasarmialue, on ehjä kokonaisuus, jonka vertailukohteita ovat Oulun ja Vaasan kasarmialueet. Kasarmialueen punatiilinen asuinrakennus.</i>
sr 180	Mikkelin tarkk`ampujapataljoonan kasarmialue / Upseerikerho	RKY 2009, Rakennussuojelulaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin kasarmialue on hyvin säilynyt kokonaisuus, jossa on kolme selkeää osa-aluetta: 1880-luvun puukasarmialue, venäläinen 1910-luvun tiilikasarmialue sekä 1950-luvulla ja sen jälkeen valmistuneet rakennukset. Vanhin osa, puukasarmialue, on ehjä kokonaisuus, jonka vertailukohteita ovat Oulun ja Vaasan kasarmialueet. Kasarmialueen upseerikerho.</i>
sr 181	Mikkelin sotilaskoti, Snellmaninkatu 1	MRL § 30	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Alkuperäinen, rakennusmestari Mosse Räsänen suunnittelema sotilaskoti rakennettiin 1929-30 kasarmin porttia vastapäätä. Rakennusta laajennettiin 1939-40 arkkitehti Martti Välikankaan suunnitelman mukaisesti. Tuolloin se sai nykyisen klassistisen ulkoasunsa.</i>
sr 182	Mikkelin tarkk`ampujapataljoonan kasarmialue / Kasarmi	MRL § 30	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin kasarmialue on hyvin säilynyt kokonaisuus, jossa on kolme selkeää osa-aluetta: 1880-luvun puukasarmialue, venäläinen 1910-luvun tiilikasarmialue sekä 1950-luvulla ja sen jälkeen valmistuneet rakennukset. Vanhin osa, puukasarmialue, on ehjä kokonaisuus, jonka vertailukohteita ovat Oulun ja</i>

				<i>Vaasan kasarmialueet. Kasarmialueen virastotalo.</i>
sr 183	Kasarmin- katu 10	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Arkkitehti Erkki Huttusen suunnittelema funktionalistinen kaupunkirakennus 1940-luvulta.</i>
sr 184	Kasarmin- katu 12	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Entinen suojeluskuntapiirin esikunta. Kivitalo, joka edustaa arkkitehtuuriltaan 1920-luvun klassismia.</i>
sr 185	Mikkelin suojelus- kuntatalo	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Martti Välikankaan suunnittelema entinen suojelukuntatalo, joka oli ensimmäisiä valkoisen funktionalistisen kauden rakennuksia Mikkelissä.</i>
sr 186	Ortodoksi- nen kirkko ja seurakun- tatalo	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Arkkitehtipiirustukset laati helsinkiläinen arkkitehti Ilmari Ahonen. Mikkelin ortodoksikirkko sijoittuu Nuijamiehen asuinalueen lounaiskulmaan pienelle avokallioiselle mäelle. Punatiilinen ortodoksikirkon keskiosassa on saumapellitetty kupoli. Kirkkorakennuksen lisäksi rakennusryhmään kuuluvat matala tiilirakenteinen virkatalo ja sen pohjoispäätyyn sijoittuva 26 metrin korkuinen kellotapuli.</i>
sr 187	Kiiskinmäki, Otavankatu 11	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Valtakunnallisesti arvokkaaseen entisen Mikkelin pitäjän kirkonmäen ympäristökokonaisuuden kuuluva alue. Kiiskinmäen Kaukolanpuoleiseen alueeseen on sijoittunut rakennusryhmä, jonka läheisyydessä sijaitsee vanha tuulimylly rakennuksineen.</i>
sr 188	Mikkelin Suur-Savon museo, Otavankatu 11	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Harmaista kivistä vuonna 1848 muurattu Mikkelin pitäjän lainajvästö eli viljamakasini. Valtakunnallisesti arvokkaaseen entisen Mikkelin pitäjän kirkonmäen ympäristökokonaisuuteen kuuluva rakennus.</i>
sr 189	Mikkelin maaseura- kunnan kirkko ja kellotapuli	RKY 2009, Kirkkolaki	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Carlo Bassin piirustusten mukaan rakennettu, näyttävä itäsuomalainen puukirkko 1800- luvun alusta, joka hallitsee kirkonmäen ympäristöä. Kirkko on osa valtakunnallisesti arvokasta</i>

				<i>Mikkelin pitäjän kirkonmäen kulttuuriympäristöä.</i>
sr 190	Mikkelin maalaiskunnan kunnantalo, Otavankatu 7	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Maaseututaajaman vanhaa rakennuskantaa, joka on osa valtakunnallisesti arvokasta entisen pitäjän kirkonmäen ympäristökokonaisuutta. Esimerkki muuntautuneesta, mutta ulkoasultaan yhtenäisenä säilyneestä kunnallisesta hallintorakennuksesta.</i>
sr 191	Vanhat hautausmaat	RKY 2009	Valtakunnallisesti arvokas	<i>Kaksi hautumaata 1800-luvulta, jotka kuuluvat Mikkelin pitäjän kirkonmäen kokonaisuuteen. Hautuumalla on useiden tunnettujen mikkeliäisten hautoja.</i>
sr 192	Hanhikan-kaankatu 3/3a	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Edustaa vanhinta säilynyttä rakennuskantaa Likolammen länsirannalla. Puutalon ulkoasu ilmentää edelleen käsityövaltaista puurakentamista. Alueen tontit perustuvat Piponiuksen kaavaan (1917).</i>
sr 193	Porrassalmenkatu 23	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Vanhan KOP:n liiketalon kuusikerroksinen siipi on yksi keskustan halki kulkevaa Porrassalmenkatua reunustavista korkeista kerrostaloista. Talon matala siipi katkaisee korkeiden talojen seinämän Hallituskadulla, joka on yksi ydinkeskustan sisääntuloväylyistä. Porrassalmenkatua reunustavat VI-kerroksiset talot ovat vanhan ruutukaavakeskustan keskeisiä kaupunkitila- ja -kuvatekijöitä. Keskustan muista 1950- ja 60-luvun pankkitaloista entinen KOP:n talo erottuu katujulkisivupintojen struktuurilla, joka on toteutettu metallilevyillä.</i>
sr 194	Kirkkokatu 11	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Asunto-osakeyhtiö Yrjönkatu 8:n rapattu asuin- ja liikerakennus sijaitsee keskustasta katsottuna kirkon takana, Yrjönkadun ja Kirkkokadun kulmassa. Arkkitehti Martti Riihelän vuonna 1955 suunnittelema III-kerroksinen kivitilo edustaa aikakauden</i>

				<i>laadukasta, ajatonta arkkitehtuuria, jossa yksinkertaiseen reikäfasadiin on yhdistetty tarkoin harkittuja yksityiskohtia.</i>
sr 195	Mikaeli	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Kaupunkikuvallinen kohokohta rantapuiston yhteydessä; Pankalampi on yksi Mikkelin keskustaajamaa luonnehtivista pienvesistöistä. Arkkitehti Arto Sipisen suunnittelema, vuonna 1988 valmistunut kongressi- ja konserttitalo edustaa Sipisen valkoista kautta.</i>
sr 196	Maaherran- katu 10 A	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Entinen Mikkelin Poliisilaitoksen päätoimipaikka ruutukaavakeskustassa. Suunnittelijana arkkitehti Aarne Ruusuvuori. Nykyään musiikkiopistona toimivan rakennuksen arkkitehtuuri on korkeatasoista 60-luvun pelkistettyä modernismia.</i>
sr 197	Kaupungin virastotalo	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Mikkelin kaupungin virastotalo edustaa nousukauden ja vuoden 1977 kunnallislakiuudistuksen jälkeistä virastotalorakentamista. Vaalea tiilitalo valmistui 1986. Rakennus on yleisilmeeltään rauhallinen, ja asettuu osaksi samankorkuisten kivitalojen katu ympäristöä.</i>
sr 198	Lammin- mäenkatu 5	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Taitekattoinen, valkeaksi rapattu huvilarakennus ja sauna 1900-luvun alusta Likolammen rannalla maisemallisesti tärkeällä paikalla.</i>
sr 199	Vanha Karila	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Vanha Karila on Rantakylän Karila-nimisen kantatalon vanha paikka, virkatalovaiheen talouskeskus, joka myöhemmin, 1920-luvulla, oli vankisiirtolana. Nykyään käyttämättömänä oleva pitkä hirsitalo ja suuri makasiiniaitta ovat 1800-luvulta, ja niistä aitta on säilynyt hyvin rakennushistoriallisilta piirteiltään. Muut rakennukset ovat nuorempia. Vanha talonpaikka sijaitsee korkealla mäellä, vanhojen peltomaiden</i>

				<i>yläpuolella. Pitkä talo ja aitta näkyvät mäeltä uusille asuinalueille.</i>
sr 200	Kinnarin-lammen huvila	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Huolellisesti detaljoitu, yleisilmeeltään romanttinen funkshuvila 1940-luvun lopusta. Pääosin alkuperäisessä asussaan säilyneen kesähuvilan suunnitteli kaupunginarkkitehti Eero Jokilehto.</i>
sr 201	Tähkämäki	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Tähkämäen pihapiirin yhtenäinen ilme perustuu 20-luvulla rakennettuihin talous- ja aittarakennuksiin sekä päärakennukseen, joka valmistui 1930-luvun puolivälissä. Näiltä ajoilta on säilynyt myös vanhoja pihapuita ja alun perin isoa puutarhaa rajannut pensasaita. Klassistisen päärakennuksen on suunnitellut rkm Martti Vihonen.</i>
sr 202	Tuomaala	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Pieksämäelle vievän kantatien maisemia luonnehtivat avoimina viljelymaisemina olevat moreenimuodostumien selänteet, vastaavantyyppiset kuin Tuomaalan kohdalla. Alueen varhaisimmat asutuskeskittymät ja päätilat ovat olleet maiseman keskeisiä alueita jo hyvin pitkään. Talot sekä niiden pellot ovat pääpiirteissään säilyneet samantlaisina isojaosta näihin päiviin asti.</i>
sr 203	Tenholan-katu 16	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Emolan pientaloalueen ja ruutukaava-alueen rajalla sijaitseva klassista tyyliä edustava kivinen asuinkerrostalo 1930-luvulta.</i>
sr 204	Maakunta-arkisto, Pirttiniemenkatu 8	MRL § 30	Maakunnallisesti arvokas	<i>Maakunnallisesti harvinainen arkistorakennus, joka liittyy Naisvuoren puistoalueen julkiseen rakentamiseen. 1950-luvulla rakennettua arkistorakennusta on laajennettu alkuperäiset tyylipiirteet huomioiden.</i>
sr 205	Sataman makasiini	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Sataman vanha makasiinirakennus tullikamarin vieressä.</i>

sr 206	Suur-Savon Sähkö	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Suur-Savon sähkön 1950-luvun alussa rakennettu konttori-korjaamo -rakennus on yksi Otto Mannisen kadun arkkitehtuurikohteista, jotka muodostavat kirkkopuiston länsipuolelle historiallisesti monipuolista ja arkkitehtonisesti edustavaa kaupunkiympäristöä. Energiahuollon rakentaminen näkyy keskustan kaupunkikuvassa funktionalistisena 1940–50-luvun arkkitehtuurina: arkkitehti Eero Jokilehdon suunnittelemat Suur-Savon sähkön hallintorakennus, Vuorikadun sähkölaitos sekä Pursialan ja Kalevankankaan muuntoasemat.</i>
sr 207	Vanha kenkätehdas, Arkistokatu 12	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Edustaa Mikkelin varhaisen teollisuusrakentamisen jäänteitä. Muodostaa Tenholankatu 16:n kanssa ryhdikkään kokonaisuuden 1920- ja 30-luvun kaupunkirakentamisesta Emolan reunalla.</i>
sr 208	Muuntamo, Kenkätehtaan kenttä	MRL § 41	Paikallisesti arvokas	<i>Kenkätehtaan kentällä on Etelä-Savon Energia Oy:n muuntamo, joka on tärkeä kaupungin pohjoisten osien energiahuollon kannalta. Muuntamo kuuluu rapattuna ja tiilirakenteisena rakennustyyppistönsä varhaisvaiheisiin ja kauneimpiin.</i>
sr 209	Viestikeskus Lokki	MRL § 42	Paikallisesti arvokas	<i>Mikkelissä sijainneen päämajan viestikeskus toimi Naisvuoreen louhitussa luolassa jatkosodan aikana 1941–1944.</i>
sr 210	Mikkelin vapaaseurakunta	MRL § 42	Maakunnallisesti arvokas	<i>Martti Riihelän suunnittelema, vuonna 1959 valmistunut vapaaseurakunnan seurakuntatalo ilmentää hyvin rakennusaikansa kirkkorakentamista.</i>

7.3.6 Maisema

Kulttuurimaisema-merkinnällä on osoitettu eheitä alueita, joilla maatalouden harjoittaminen on ollut jatkuvaa vuosikymmeniä ja/tai alueita, jotka yhdessä vesialueen kanssa muodostavat maisemallisesti edustavan kokonaisuuden. Alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaasta

maisemakokonaisuudesta tulee säilyttää tärkeimmät osat maaseutuelinkeinon toimintamahdollisuudet huomioiden. Maisemakokonaisuuden tärkeimpiin osiin kuuluvat viljelyalueen ja yksittäisten rakennusten lisäksi maisemaa jäsentävä historiallinen tiestö, maiseman kannalta tärkeä vanha puusto ja muut kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakenteet. Vanhalla puustolla tarkoitetaan kulttuurimaisema-alueen puuston muodostamia saarekkeita, reunavyöhykkeitä, yksittäisiä maisemapuita ja kujanteita. Merkinnällä tarkoitetaan puustoa, joka on perinteisesti jätetty rakentamisen ja maatalouden ulkopuolelle. Alueelle tapahtuva rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Maatalouselinkeinoa ja siihen liittyvää yritystoimintaa tukevien toimintojen sijoittaminen alueelle on suositeltavaa. Merkinnällä on osoitettu seuraavat kohteet:

KuMa-1	Annilansaari
KuMa-2	Heikkalan ja Lampilan tilojen ympäristö
KuMa-3	Hertunlammen koillisrannan viljely-ympäristö
KuMa-4	Iso-Palvasen pohjoisrannan viljely-ympäristö
KuMa-5	Juoneennurmen ympäristö
KuMa-6	Ketunniemen ympäristö
KuMa-7	Kenkäveron pappilan ympäristö
KuMa-8	Kuivalahden ympäristö
KuMa-9	Moision viljely-ympäristö
KuMa-10	Porrassalmen kulttuurimaisema
KuMa-11	Pynnönsaari
KuMa-12	Sairilan viljely-ympäristö
KuMa-13	Salosaaren pohjoisosa
KuMa -14	Saunaniemen ympäristö
KuMa-15	Tertin kartanon ympäristö
KuMa-16	Tuomaalan tilan ympäristö
KuMa-17	Vuolingon ja Nikaran tilojen ympäristö
KuMa-18	Rantalan ympäristö

Arvokas geologinen alue tai kohde -merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet ja muut merkittävät geologiset kohteet. Alueilla on merkittäviä biologisia, luonto- ja maisema-arvoja. Alueelle toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa on katsottava, ettei aiheuteta haittaa maisemakuvaan tai turmella arvokkaita luonnonmuodostumia. Merkinnällä on osoitettu seuraavat kohteet:

Ge-1	Hiidenkirnu
Ge-2	Kaitoinvuori-Pahalammivuori
Ge-3	Kommelinluolat
Ge-4	Matinmäki kalliomaasto
Ge-5	Naisvuori
Ge-6	Riutan luolat
Ge-7	Tornimäen kalliomaasto
Ge-8	Porrassalmetien varsi

Harjukso merkinnällä on osoitettu geologisesti ja maisemallisesti arvokas harjuketjun osa, jolla rakentaminen sekä maaston ja kasvillisuuden käsitteleminen on rajoitettua. Alueelle voidaan esittää pienimuotoista rakentamista edellyttäen, että hankkeilla ei turmella arvokasta maisemakuvaa. Rakentaminen ja metsänhoidolliset tai maaperän muokkaamiseen liittyvät toiminnot tulee toteuttaa siten, että harjuketjun maisemalliset ominaispiirteet reunavyöhykkeineen säilyvät ehjinä. Suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennetun alueen rajautumiseen avoimessa maisemassa. Merkinnällä on osoitettu seuraavat kohteet:

Ha-1	Hanhikangas
Ha-2	Kaihunharju
Ha-3	Pikku-Punkaharju
Ha-4	Porrassalmi

Maisematie -merkinnällä on osoitettu maisemallisesti arvokas tie, jonka parannushankkeissa sekä lähialueiden suunnittelussa ja rakentamisessa on otettava huomioon tien luonteenomainen geometria, sopeutuminen ympäristöön sekä tieltä avautuvat näkymät. Katkoviivalla on osoitettu kehitettävä maisematien osa-alue, jolla maisematien ominaispiirteet ovat heikentyneet. Merkinnällä on osoitettu Porrassalmentie, Pursialankatu sekä Ihastjärventie.

Arvokas vesistömaisema -merkinnällä on osoitettu maisemallisesti merkittävä vesistön reunavyöhyke tai lampimaisema, jolla rakentaminen sekä maaston ja kasvillisuuden käsitteleminen on rajoitettua. Alueelle voidaan esittää pienimuotoista rakentamista edellyttäen, että hankkeilla ei turmella arvokasta maisemakuvaa. Rakentaminen ja metsänhoidolliset tai maaperän muokkaamiseen liittyvät toiminnot tulee toteuttaa siten, että maiseman ääriviivat ja reunavyöhykkeet säilyvät ehjinä. Merkinnällä on osoitettu seuraavat kohteet:

Ves-1	Hanhilampi
Ves-2	Iso-Vuolinko, länsiranta
Ves-3	Kaatlampi, Koirankulku
Ves-4	Kaihunlahti – Pursialanlahti - Kattilanlahden itäosa
Ves-5	Kaituenlampi
Ves-6	Kallajärvi, itäranta
Ves-7	Laajamalammen itä- ja eteläosa
Ves-8	Moisionlammen itäosa
Ves-9	Nieluslammen luoteisosa
Ves-10	Pitkäjärven itäranta
Ves-11	Urpolanlampi
Ves-12	Saimaa, Kenkäveron ranta
Ves-13	Saimaa, Mustaselän länsiosat
Ves-14	Saimaa, Myllyjoen suu
Ves-15	Saimaa, Salosaaren länsiranta
Ves-16	Saimaa, Siikasalmi
Ves-17	Saimaa, Tuppuralan ja Launialan rannat
Ves-18	Suojalampi

Vihreällä kohdemerkinnällä on osoitettu kaupunginalueelta maisemallisesti merkittävät maaston muodot. Alueen maisemalliset ominaispiirteet tulee säilyttää. Metsätalouden toimenpiteet tulee suorittaa alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla. Alueelle ei tule sijoittaa ympäristöön ja maisemaan huonosti soveltuvaa rakentamista, uusia liikenneväyliä tai pääsähkolinjoja. Alueella ei tule toteuttaa maa-ainesten ottoa tai muita alueen ominaispiirteitä heikentäviä toimenpiteitä.

Ma-1	Akkavuori	Kallio
Ma-2	Graani (mäki)	Mäki
Ma-3	Harjunmäki	Mäki
Ma-4	Hiidenpuisto (kallio)	Kallio
Ma-5	Hiidenvuori (Orijärvi)	Saari
Ma-6	Hiidenvuori (Pitkäjärvi)	Kalliojyrkäne
Ma-7	Hiihtomäki	Mäki
Ma-8	Huorulanmäki	Mäki
Ma-9	Kaihu (kallio)	Kallio
Ma-10	Kaituenmäki	Mäki ja kallio
Ma-11	Kansanmäki, Salosaari	Mäki
Ma-12	Karilanmäki	Mäki
Ma-13	Kokkavuori	Kalliojyrkäne
Ma-14	Kuumavuori	Mäki
Ma-15	Laajaharju	Kalliojyrkäne
Ma-16	Lamposaari	Saari
Ma-17	Linnanmäki	Drumliini
Ma-18	Sairilan linnavuori	Mäki ja kallio
Ma-19	Matinmäki	Mäki
Ma-20	Oravinmäki	Mäki
Ma-21	Pankalammen puisto	Mäki
Ma-22	Pappilanvuori	Mäki
Ma-23	Riutat	Mäki
Ma-24	Rokkalan mäki ja siirtolohkare	Siirtolohkare
Ma-25	Saaravuori	Drumliini
Ma-26	Siikasalmi	Kallio
Ma-27	Tikkalanvuori	Mäki
Ma-28	Tornimäki	Kalliojyrkäne
Ma-29	Tuppurala	Kalliojyrkäne
Ma-30	Tuukkalanvuori	Mäki
Ma-31	Varsavuori	Niemi ja kalliot
Ma-32	Vehkasilta	Saari

Perinnebiotooppi-merkinnällä on osoitettu paikallisesti arvokkaat perinnebiotoopit, joiden säilyminen on turvattava. Hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristön ominaispiirteitä ja maisemaa säilyttävällä tavalla. Alueella ei saa suorittaa maisemaa merkittävästi muuttavaa maanrakennustyötä, puiden laaja-alaista istuttamista, puiden kaatoa tai muuta näihin verrattavissa olevaa toimenpidettä ilman MRL 128 §:n tarkoittamaa maisematyölupaa. Merkinnällä on osoitettu seuraavat kohteet:

Pe-1 Niemenpellon haka	<i>paikallisesti arvokas</i>
Pe-2 Sairilan niitty	<i>paikallisesti arvokas</i>

Pe-3 Salosaaren laidunalue

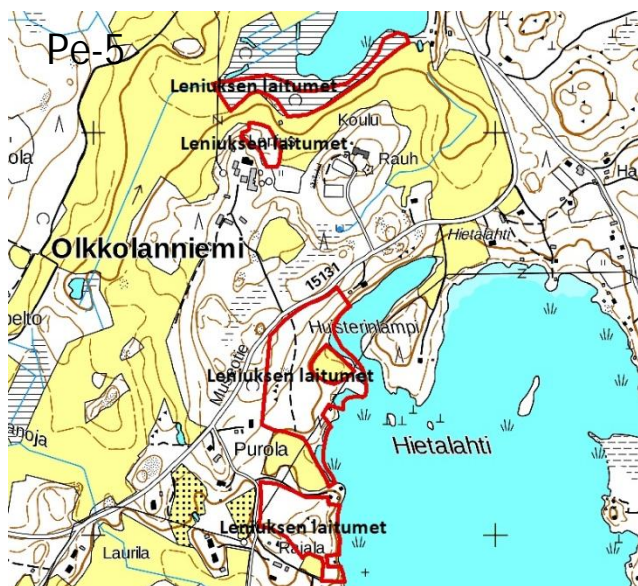
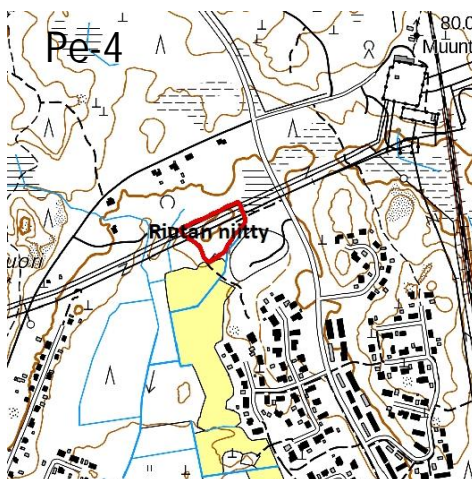
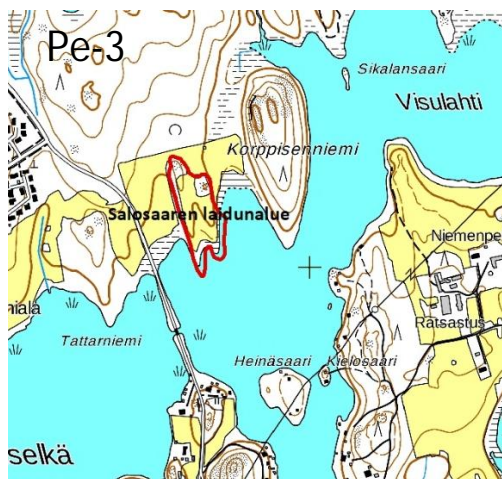
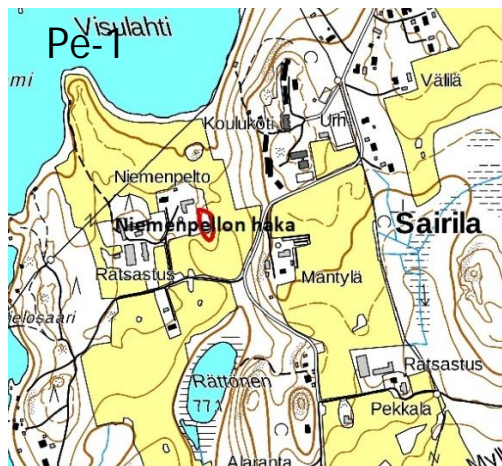
Pe-4 Riutan niitty

Pe-5 Leniuksen laitumet

paikallisesti arvokas

maakunnallisesti arvokas

paikallisesti arvokas

*Kartoilla on esitetty
perinnebiotooppialueiden
rajaukset.*

Muinaismuistoalue tai -kohde merkinnällä on osoitettu kiinteät muinaisjäännökset. Alueella sijaitsee muinaismuistolaiilla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Peltoviljely, laiduntaminen ja metsätalous on sallittua. Metsän äestys on kuitenkin kielletty. Kaikista muista aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Merkinnällä on osoitettu seuraavat kohteet:

Luettelo	Nimi	Tyyppi
sm 1	Ekslampi	Kivirakenne
sm 2	Sutela	Kivirakenne
sm 3	Lampila 2	Kivirakenne
sm 4	Juoneennurmi 2	Kivirakenne
sm 5	Sairilan niitty	Historiallinen asuinpaikka
sm 6	Tertti länsi	Kivirakenne
sm 7	Visulahti E	Kultti- ja tarinapaikka
sm 8	Kröpi	Hautapaikka
sm 9	Visulahti kalmisto	Rautakautinen hautapaikka
sm 10	Närepelto	Rautakautinen hautapaikka
sm 11	Alaranta 1	Rautakautinen hautapaikka
sm 12	Alaranta 2	Rautakautinen kivirakenne
sm 13	Mustalampi 1	Kiinteä muinaisjäännös
sm 14	Mustalampi 2	Kiinteä muinaisjäännös
sm 15	Varsavuori	Kivikautinen asuinpaikka
sm 16	Kirkkopuisto	Historiallinen hautapaikka Keskiaikainen kirkonpaikka ja rautakautinen hautapaikka
sm 17	Mikkelin kivisakaristo	historiallinen asuinpaikka
sm 18	Rouhiala	Kivikautinen asuinpaikka
sm 19	Reuhkalampi	Kivikautinen asuinpaikka
sm 20	Porrassalmen varustukset	Historialliset puolustusvarustukset
sm 21	Lenius	Rautakautinen kivirakenne
sm 22	Orijärvi Kihlinpelto	Rautakautinen muinaisjäännösryhmä
sm 23	Piiparinniemi	Ajoittamaton kivirakenne, ryssänuunit
sm 24	Päivölä	Historiallinen työ- ja valmistuspaikka
sm 25	Kuomuslahti	Historiallinen työ- ja valmistuspaikka
sm 26	Rantala	Rautakautinen hautapaikka
sm 27	Vuolinko	Rautakautinen muinaisjäännösryhmä
sm 28	Ketunniemi	Rautakautinen hautapaikka
sm 29	Lampila	Moniperiodinen muinaisjäännösryhmä
sm 30	Heikkala	Moniperiodinen asuinpaikka
sm 31	Juoneennurmi	Kivirakenne
sm 32	Juoneennurmi	Kivirakenne, historiallinen asuinpaikka
sm 33	Hakamaa	Kivirakenne
sm 34	Halla	Rautakautinen asuinpaikka
sm 35	Sairilan linnavuori	Puolustusvarustukset, linnavuori
sm 36	Kenkäveronniemi	Rautakautinen asuinpaikka
sm 37	Moisionpelto	Rautakautinen asuin- ja hautapaikka
sm 38	Tuukkala	Keskiaikainen hautapaikka
sm 39	Annala	Kivikautinen asuinpaikka

sm 40	Kapalampi	Kivikautinen asuinpaikka
sm 41	Konnunsuo 2	Rautakautinen asuinpaikka
sm 42	Konnunsuo	Kivikautinen asuinpaikka
sm 43	Valkola	Rautakautinen asuinpaikka
sm 44	Kyyhkylä	Rautakautinen hautapaikka
sm 45	Vanha-Kyyhkylä	Rautakautinen asuinpaikka
sm 46	Porrassalmenpelto	Rautakautinen muinaisjäännösryhmä
sm 47	Hietalahti	Kivikautinen asuinpaikka

7.3.7 Voimaan jäävät osayleiskaavat

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 on laadittu laajalle alueelle käsittäen keskustan lisäksi taajama-aluetta sekä taajaman reuna-alueita. Osalla näistä alueista jää voimaan tarkempia oikeusvaikutteisia osayleiskaavoja, joilla ohjataan muun maussa ranta-alueiden maankäyttöä. Näillä alueilla Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 toimii strategisena, alueen tulevalle maankäytölle suuntaviivoja antavana suunnitelmana sekä maankäyttö- ja rakennuslain 42 § mukaisena ohjeena. Voimaan jäävät osayleiskaavat on esitetty sinisellä viivoituksella kartalla 7. Merkinnällä on osoitettu kokonaisuudessaan tai osittain seuraavat kaavat:

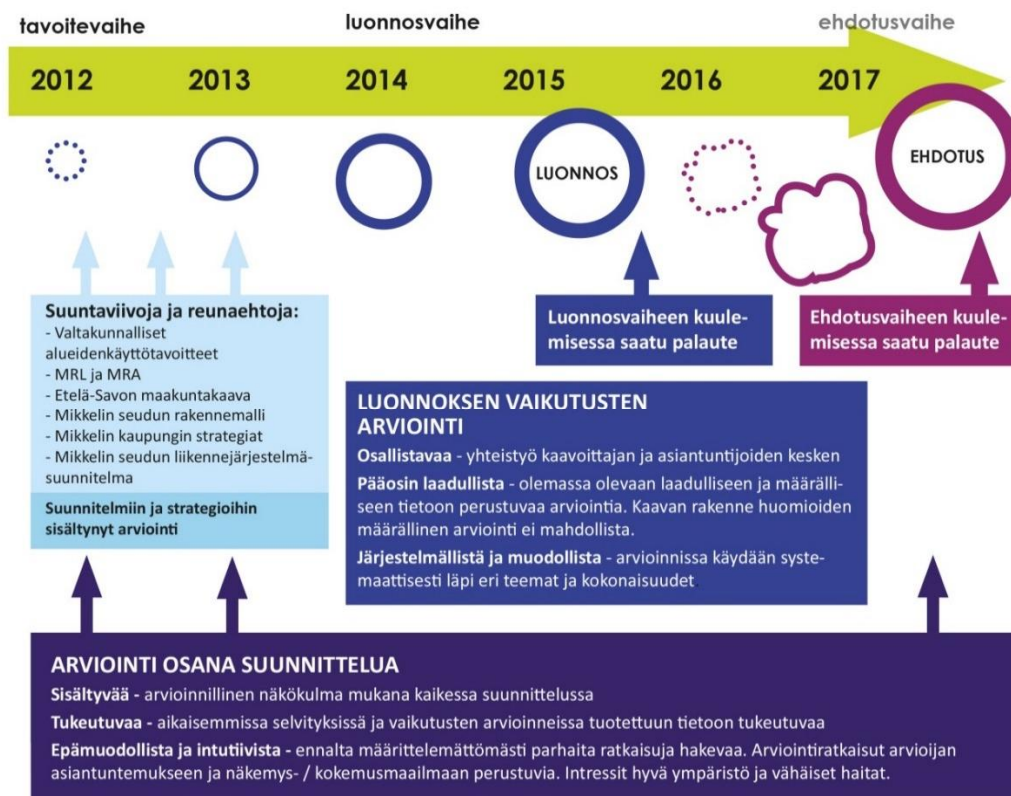
1. Karkialammen osayleiskaava, hyväksytty 2013
2. Ihastjärven osayleiskaava, hyväksytty 1995
3. Pohjois-Tupalan osayleiskaava, hyväksytty 2001
4. Visulahden osayleiskaava, hyväksytty 1993
5. Sairilan rantaosayleiskaava, hyväksytty 2003
6. Graaninrannan osayleiskaavan muutos, hyväksytty 2014
7. Graanin alueen osayleiskaava, hyväksytty 1993
8. Ecosairilan osayleiskaava, hyväksytty 2017
9. Salosaari-Häyrylän osayleiskaavan osan muutos, hyväksytty 2004
10. Salosaari-Häyrylän osayleiskaava, hyväksytty 1993
11. Moisio-Kyyhkylän osayleiskaava, hyväksytty 2014
12. Saimaan rantaosayleiskaava, hyväksytty 2000
13. Rantakylän osayleiskaava, hyväksytty 1995
14. Tikkalan osayleiskaava, hyväksytty 2011

8 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

8.1 Vaikutusten arviointi Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavatyössä

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavaa 2040 on edeltänyt Mikkelin kaupunkiseudun rakennemallityö (2012). Tarkempi rakennemalli laadittiin hankkeessa seudun vetovoiman kannalta keskeiselle alueelle: maakuntakaavassakin osoitetulle Paras-lain mukaiselle Mikkelin kaupunkikeskustan – Ristiinan - Pellosniemen taajamien - Hirvensalmen taajaman ja kunnan itäosien alueelle. Rakennemallissa toteutettiin maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen, ja siinä tunnistettiin alueen ominaispiirteet sekä vahvuudet. Rakennemallityössä tutkittiin kolme erilaista vaihtoehtoa, jotka yhdistettiin vaiheistetuksi ehdotukseksi. Rakennemallityössä tutkittujen yhdyskuntarakenteen kehittämisvaihtoehtojen vuoksi voitiin kantakaupungin osayleiskaava valmistella ilman vaihtoehtoisten rakenneratkaisujen tutkimista.

Osayleiskaavassa esitetty rakenne pohjautuu rakennemallissa ja maakuntakaavassa esitettyyn maankäyttöön. Osayleiskaavatyössä tehdyn vaikutusten arvioinnin ohella kaavaratkaisun maankäytön vaikutuksia on näin ollen lähestytty ja käsitelty jo osayleiskaavaa edeltävässä suunnittelussa. Laadittua kaavaratkaisua ovat ohjanneet myös muun muassa Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, kaupungin strategiat sekä kaavaluonnoksen laadintaa edeltänyt tavoitevaihe. Suunnittelulle lähtökohtia ovat antaneet myös maankäyttö- ja rakennuslaki sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Osayleiskaavaprosessia luonnosvaiheessa pohjustanut selvitysvaihe on pitänyt sisällään runsaasti vaikutusten arviointia. Se on ollut luonteeltaan suunnittelutyöhön sisältyvää ja epämuodollista. Valmistuneet selvitykset johtopäätöksineen on esitetty kaavan liiteaineistona.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavalla 2040 on toteutuessaan monitahoisia vaikutuksia lähes kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Se luo pohjan kaikelle tulevalle maankäytön suunnittelulle Mikkelissä sekä antaa keskeisimmät suuntaviivat Mikkelin yhdyskuntarakenteen kehitykselle.

Kaavan eri teemoja käsittelevät kartat kertovat niistä monista näkökulmista, joita useita vuosia eteenpäin katsova suunnittelutyö vaatii. Nämä teemat luovat keskenään monimutkaisen vaikutussuhteiden verkoston, johon vaikuttavat kaavan ajallinen ulottuvuus vuoteen 2040 saakka sekä ne eri näkökulmat, joista vaikutuksia tarkastellaan. Alueellisesti ja sisällöllisesti laajan kaavan vaikutusten kuvaaminen sanallisesti onkin haastavaa.

Kaavan vaikutusten arvioinnin kannalta oleellista on ollut tunnistaa eri sisältöalueiden yhteen sovittamista koskeva ongelma. Kielteisten vaikutusten vähentäminen kaavallisella suunnittelulla on rajoitetusti mahdollista ilman, että kyseisen osa-alueen parhaat ratkaisut alkavat vaikuttaa kielteisesti muilla kaavan osa-alueilla. Esimerkiksi puhdas juomavesi voitaisiin turvata parhaiten palauttamalla pohjavesialueet lähelle luonnontilaa, mikä todennäköisesti hankaloittaisi osaltaan tavoitetta yhdyskuntarakenteen kiinteydestä ja edelleen ilmastotavoitteiden saavuttamisesta. Osaoptimoinnin sijaan kysymys on usein ristikkäisten tavoitteiden toteuttamiseen liittyvistä arvovalinnoista ja vaikutusten kokonaishallinnasta.

Seuraavissa alaluvuissa kuvataan tiiviisti kaavaehdotuksen vaikutukset teemoittain.

8.2 Suhde ylemmän asteisiin suunnitelmiin sekä asetettuihin tavoitteisiin

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 mukainen maankäyttö toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Osayleiskaava luo edellytykset toimivalle aluerakenteelle sekä laadukkaalle elinympäristölle. Toimiva aluerakenne on osayleiskaavatyössä ymmärretty fyysisten rakenteiden lisäksi vahvasti myös toiminnallisena ulottuvuutena. Yhdyskuntarakenteen eheytyminen ymmärretään usein rakenteen tiivistämisenä tai täydentämisenä. Merkittävimmät kaavassa osoitetut uudet asuin- ja palvelualueet noudattavat tätä periaatetta kytkeytymällä olemassa olevan rakenteen jatkoksi (Riutta, Launiala, Rantakylä) tai täyttämällä yhdyskuntarakenteen "aukkoja" (Savilahven ympäristö, Karila, Urpola). Osa uusista asuinalueista kehittää kylämäistä aluerakennetta kohti tiiviimpää taajamarakennetta (Moisio, Annila). Yhdyskuntarakenteen laajenemisaueilla, kuten Salosaassa ja Metsä-Sairilassa, on laajenemiselle edellytyksiä luonut toimiva aluerakenne. Lyhyet etäisyydet palveluihin sekä jo olemassa oleva liikenneverkko antavat perusteita laajentaa taajamarakennetta. Salosaaren kohdalla valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen kehittäminen edellyttää kuitenkin kevyen liikenteen järjestämistä ja tämä on kaavassa huomioitu erillisellä suunnittelumääräyksellä.

Taajama-alue sekä seudullisesti merkittävät kauppa- ja työpaikka-alueet ovat pääosin Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksen mukaisia. Kaupan mitoitus on ehdotusvaiheessa tarkastettu Karilan ja Visulahden kaupallisten alueiden välillä. Kaupallisen mitoituksen liittyvää vaikutusten arviointia on esitetty liitteenä olevassa Mikkelin kaupan mitoitus kaupunginosittain -selvityksessä (WSP, 2018). Mikkelissä lähivuosina voimakkaimmin kehittyvä kaupan alue on pinta-alalla tarkasteltuna Visulahti. Karilan kehittyminen siirtyy myöhäisempään ajankohtaan. Keskustassa ja muilla kaupan alueilla uuden liiketilan määrä on arvioitu vähäiseksi. Seudullisesti merkittäväksi kaupan palvelualueeksi osoitetulta Karilan alueelta vähennettiin vähittäiskaupan suuryksiköille ja tilaa vaativalle erikoiskaupalle osoitettua kerrosalaa 30 000 k-m². Vastaavasti Visulahden paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan kehittämisaueelle osoitettiin 30 000 k-m² lisää. Vaikka mitoitus poikkeaa maakuntakaavan mitoituksesta, säilyttää se kuitenkin mitoituksen osalta Karilan aseman suurimpana keskustan ulkopuolisen kaupan alueena. Visulahden kehittäminen kaupan alueena on maakuntakaavan tavoitteenasettelun mukaista. Osayleiskaavan tarkempi suunnittelutaso sekä erityisesti valtatie 5 uusi linjaus tukevat alueen vahvistamista kaupalliseen käyttöön.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava toteuttaa Mikkelin kaupunkiseudun rakennemallissa esitettyjä tavoitteita. Osayleiskaavan kasvusuunnat vastaavat rakennemallissa esitettyjä kehitysvyöhykkeitä ja siinä on myös huomioitu laajaksi hahmoteltu keskusta-alue. Valtateiden liikenteellisiin solmukohtiin osoitetut kaupan ja teollisuuden aluevaraukset toteuttavat rakennemallin ajatusta elinkeinon ja palvelujen tehokkaista sijoittumismahdollisuuksista. Erityisesti kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on huomioitu osayleiskaavaratkaisussa osoittamalla pyöräilyn pää- ja aluereitit. Rakennemallin tavoite keskustan kehittämisestä palvelukeskittymänä ja kaupunkimaisena asumisen laatualueena toteutuu osayleiskaavan keskustatoimintojen ja kehittyvän taajaman aluevarauksissa. Osayleiskaavan merkinnät jättävät joustavuutta monipuolisiin asumisvaihtoehtoihin. Rakennemallissa esitetyt asumista koskevat tavoitteet kasvusuunnista sekä ympäristön huomioidusta, muun muassa ekologisesti kestävästä yhdyskuntarakenteen näkökulmasta toteutuvat osayleiskaavassa sekä taajama-aluevarausten että alueiden erityisluonteita korostavien merkintöjen kautta. Esimerkiksi luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen eri toimintojen lähtökohtana on mahdollista, sillä niiden säilymistä ja kehittämistä on ohjattu kaavamerkinnoin. Kyläalueita koskevat tavoitteet on huomioitu osoittamalla osakaavalla kyläalueet.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa yleiskaavalle asetetut sisältövaatimukset kaavan tarkoitus ja siltä haluttu ohjaustavoite huomioon ottaen. Kaavan ensisijainen tarkoitus on luoda suuntaviivat ja reunaehdot Mikkelin kantakaupungin yhdyskuntarakenteen laadullisesti, toiminnallisesti ja ekologisesti kestäväksi kehittämiseksi. Nämä kestäväksi kehittämisen näkökulmat tulee ymmärtää laajasti ihmisten, ympäristön ja elinkeinoelämän hyvinvointia turvaavina. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 ei ohjaa suoraan rakentamista eikä se toimi perusteena rakennuslupien myöntämiselle vaan toteuttaminen edellyttää aina tarkempaa suunnittelua.

8.3 Osayleiskaavan kohtuullisuuden arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslain 39.4 § mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 ohjausvaikutus edellyttää maankäytön rajoitteita, joiden kohtuullisuutta maanomistajalle tai maankäyttöön liittyvien oikeuksien haltijalle on syytä arvioida. Maanomistajalla tarkoitetaan tässä arvioinnissa oikeudellista asemaa, ei subjektiivista henkilöä.

MRL 39.4 §:ssä mainittu haitta liittyy tyypillisesti alueen maankäyttömahdollisuuksista saataviin taloudellisiin hyötyihin ja kaavamääräyksistä aiheutuviin, maanomistajan maankäyttömahdollisuuksia rajaaviin ja siten taloudellista asemaa mahdollisesti heikentäviin vaikutuksiin. Kohtuullisuutta on arvioitu kaavamääräysten ja -merkintöjen sekä yleiskaavan tunnistettujen oikeusvaikutusten muodostaman kokonaisuuden perusteella. Maanomistajalle voi lisäksi tietyissä tapauksissa aiheutua yleisen edun vuoksi kohtuuton tilanne, jolloin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen korvaus- ja lunastusjärjestelmän tehtävänä on poistaa kohtuuttomuus eli käytännössä kaupungin tulee korvata aiheutunut haitta. Korvausvelvollisuutta koskevia kysymyksiä ei ratkaista yleiskaavan laatimisen yhteydessä. Maanomistajan oikeus korvaukseen tulee voimaan vasta silloin, kun kaavan sisältämä rajoitus tulee käytännössä vaikuttavaksi ja ajankohtaiseksi.

Yleiskaava saattaa aiheuttaa maankäyttömahdollisuuksien rajoituksia (kuten myös oikeuksia) maanomistajille. Rajoitukset voivat koskea rakentamista, metsätaloutta tai muuta luonnonvarojen käyttöä. Kohtuullisuutta on arvioitu ainoastaan siltä alueelta, jossa osayleiskaava toimii suoraan yleiskaavatasoisen lähtökohtana. Alueilla, joilla jää voimaan tarkempia

osayleiskaavoja, tulee kohtuullisuuden arviointi ajankohtaiseksi osayleiskaavaa päivitettäessä tai asemakaavaa laadittaessa (kaavakartta 7. voimaan jäävät osayleiskaavat). Arvioinnissa otetaan huomioon osayleiskaavasta maanomistajille koituva hyöty, alueen yhdyskuntarakenteellinen sijainti, kilpailevien maankäyttötarpeiden painavuus ja muiden, maankäytöllisesti samassa asemassa olevien maanomistajien kohtelu kaavassa. Arvioinnissa on lisäksi huomioitava maakuntakaavassa osoitetut, aluetta koskevat määräykset.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa rajoituksia maankäytölle aiheutuu viherrakennetta, vesitaloutta, kulttuuriympäristöä, maisemaa ja ympäristöhäiriöiltä suojaavista merkinnöistä. Näitä merkintöjä ovat:

- Yhdyskuntarakenteen ohjaus -kartalla virkistys- ja asuinalue sekä viher- ja metsäalue -merkinnät; Merkinnät on eritelty tarkemmin viherrakenne-kartalla; Lisäksi rajoituksia aiheutuu puolustusvoimien ja lentokentän suoja-alueita koskevista merkinnöistä
- Liikenne-kartalla melualue-merkintä rajoittaa melulle herkkien toimintojen sijoittamista
- Viherrakenne-kartalla kaupunkivihreä-alueet, arvokkaat luontoalueet, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja sinivihreä sydän alue luovat rajoitteita rakentamiselle
- Vesitalous-kartalle merkityt alueet, joiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota hulevesien käsittelyyn sekä hulevesien paine- ja sääntelyalueet ohjaavat rakentamista hulevesien käsittelyn osalta; Pohjavesialue-merkintä luo rajoituksia joillekin maankäyttömuodoille.
- Kulttuuriympäristö-kartalla valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt, kaupunkikuvallisesti arvokkaat alueet ja rakennussuojelukohteet asettavat rajoitteita pääasiassa rakennusten purkamiselle, muutoksille sekä täydennysrakentamiselle
- Maisema-kartalla kulttuurimaisemaa, harjujaksoa, arvokasta geologista aluetta tai kohdetta, maisematietä, arvokasta vesistömaisemaa ja merkittävä maastonmuotoa koskevat merkinnät asettavat rajoitteita maankäytölle sekä edellyttävät metsätalouden harjoittamisessa alueen erityispiirteiden huomiointia

Liikennekartalla osoitettu melualue merkintä ei estä alueen kehittämistä, alueella tulee kuitenkin varmistaa, että valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjearvot eivät ylitä sisätiloissa eivätkä oleskeluun tarkoitetuilla ulkoalueilla. Melusuojuukset voivat kasvattaa rakentamiskustannuksia, niitä voidaan kuitenkin minimoida tarkemman suunnittelun yhteydessä kiinnittämällä erityistä huomiota rakennusten sijoittamiseen sekä massoiteluun.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan 2040 laatimisen yhteydessä selvitettiin maanomistus kaupunkivihreä-merkinnällä osoitettavilla alueilla. Merkinnällä osoitetut alueet sijoittuvat pääosin Mikkelin kaupungin maille tai ovat jo aiemmissa kaavoissa vahvistettu erilaisina virkistyskäytön alueina.

Vesitalous-kartalla esitetyt pohjavesialueet eivät pääosin rajoita alueen rakentamista, se kuitenkin voi muodostaa rajoitteita esimerkiksi teollisuuden toiminnalle. Yleisen edun vuoksi on pohjavesialueen suojeleminen ja sen maankäytön rajoittaminen näiltä osin tarpeellista. Pohjavesialueella sijaitsee kaavan laatimishetkellä yksi teollisuusalue (Pursiala), joka on osoitettu kaavassa pohjaveden suojeleluun vuoksi tilaa vaativien työpaikkojen vaihtumisasihmäalueena. Alueilla, joilla tulee kiinnittää erityistä huomiota hulevesien käsittelyyn, ei merkintä myöskään rajoita rakentamista. Yksittäisen maanomistajan kannalta merkintä voi edellyttää huomioimaan pinnoitetun alueen osuuden rakentamisvaiheessa. Tällöin usein jo riittävien pinnoittamattomien alueiden jättäminen ratkaisee asian. Tiiviimmin rakennetulla keskusta-alueella huomiointi voi edellyttää kustannuksiltaan merkittävämpiä, rakenteellisia hulevesien käsittelyratkaisuja. Tällöin ne ovat kuitenkin perusteltuja yleisen edun nimissä, ja niillä ehkäistään taajamatulvia sekä vesistöjen pilaantumista. Alueen suuremmista hulevesien käsittelyratkaisuista vastaa kaupunki, ja

se pyrkii toteuttamaan ne omistamillaan alueilla, usein muuhun yhdyskuntatekniseen rakentamiseen sitoutuen. Samoin kartalla esitetyt hulevesien säätely- ja painekohteet sijoittuvat pääosin kaupungin omistamille maille eikä niistä aiheudu kohtuutonta haittaa yksityisille maanomistajille.

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista sekä maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimuksista johtuen on kaavassa tarpeen osoittaa kulttuuriympäristön suojelumerkintöjä. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, rakennussuojelulaki ja -asetus, kirkkolaki, asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/1985), sopimus valtakunnallisesti merkittävien rautatieasema-alueiden säilyttämistä ja suojelemista (1998) ja maakuntakaava asettavat ylemmän tason velvoitteita rakennusten tai alueiden suojelulle. Tämän lisäksi on kaavassa esitetty kaupunkikuvaltaan arvokkaita alueita sekä paikalliseen kulttuuriperinnön vaalimiseen liittyviä kohteita. Näiden merkintöjen tarkempi suojelu ja kohtuullisuus ratkaistaan alueille laadittavissa asemakaavoissa.

Maisema-arvojen vaalimista koskevat kaavamääräykset aiheuttavat rajoituksia maankäytölle. Merkintöjä on kohtuullistettu sallimalla alueilla maa- ja metsätalous sekä sellainen pienimuotoinen rakentaminen, joka ei merkittävästi heikennä maisema-arvoja. Maisemakaavakartan merkintöjä muokattiin ehdotusvaiheessa siten, että pyrittiin paremmin huomioimaan metsätalouden toimintaedellytykset. Metsätalous on sallittua lähes kaikilla viheralueilla, kun metsätalouden toimenpiteet suoritetaan alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla. Herkimpien luontokohteiden (mm. Natura-alueet, luonnonsuojelualueet, perinnebiotoopit) säilyminen on turvattu tiukemmin kaavamääräyksin.

8.4 Vaikutukset tulevaan yhdyskuntarakenteen kehitykseen

Kaavalla esitetty yhdyskuntarakenteen kehittyminen voi toteutua monella eri tapaa ja eri järjestyksissä. Tämän vuoksi on hyvä vertailla mitä hyötyjä ja haasteita eri alueiden kehittymiseen liittyy. Hyötyihin liittyy useimmiten tonttimaan lisääntyminen, liikenneyhteyksien parantuminen tai palvelurakenteen monipuolistuminen. Haasteisiin liittyy puolestaan erilaiset kustannukset, luonnon- tai kulttuuriarvoihin kohdistuvat uhat tai esimerkiksi hulevesien käsittelyn vaikeutuminen. Kaavaselostuksen liitteenä olevassa Mikkelin muutto- ja väestö tarkastelussa on pohdittu kaavalla osoitetun maankäytön eri vaihtoehtoja liittyen kaavan toteuttamisen vaiheistukseen. Tarkastelussa on huomioitu väestön ikärakenteen muutokset kahden erilaisen skenaarion kautta. Vaihtoehtoisissa on pohdittu eri vaihtoehtojen vaikutuksia muun muassa palveluverkkoon, kuntatalouteen, liikenteeseen ja kaupunkikuvaan.

Kaavan ehdotusvaiheen nähtävillä olon jälkeen Ratinlammen alue päätettiin osoittaa selvitysalueena, jonka maankäyttö ratkaistaan tarkemmalla osayleiskaavalla. Alueen merkitys luontoarvoiltaan ja vesitalouden kannalta tärkeänä alueena on tunnistettu eri selvityksissä ja huomioitu myös osayleiskaavan viherrakente- ja vesitalouskartoilla. On myös tunnistettu alueen potentiaali, joka muodostuu alueen sijainnista keskeisellä alueella yhdyskuntarakenteen sisällä ja liikenteellisessä solmukohdassa. Alueen maankäytön ratkaiseminen edellyttää vielä tarkempia selvityksiä alueen rakennettavuudesta ja rakentamisen vaikutuksista. Hyväksymiskäsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti osoittaa Ratinlammen alueen kaupunkivihreän alueena.

8.5 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Keskustan kehittäminen

Osayleiskaavaa laadittaessa osoitettiin ruutukaava-alue sekä Savilahden ympäristö C-alkuisella, keskustatoimintojen aluetta tarkoittavalla merkinnällä. Kaavan yleispiirteisyys huomioon ottaen

katsottiin, ettei ole tarkoituksenmukaista esittää keskustatoimintojen alueen sisäistä jäsentelyä eri käyttötarkoituksiin. Keskustatoimintojen luonnetta haluttiin kuitenkin ohjata kaupan sijoittumisen sekä asumisen osalta. Tämän seurauksena päädyttiin osoittamaan neljä eri teemoja painottavaa keskustatoimintojen aluetta:

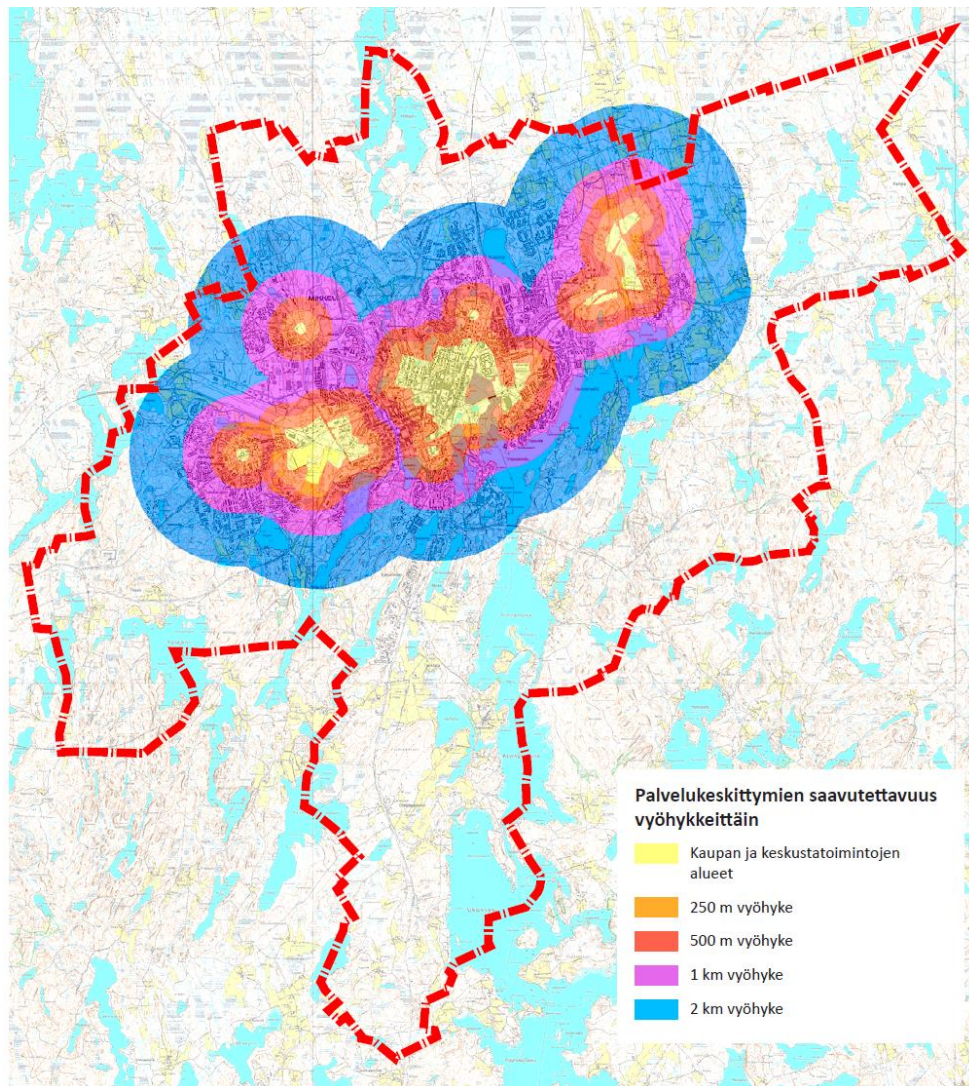
- Keskusta-asuminen (C-1)
- Ydinkeskusta (C-2)
- Strateginen keskustatoimintojen alue (C-3)
- Keskustan kaupallinen alue (C-4)

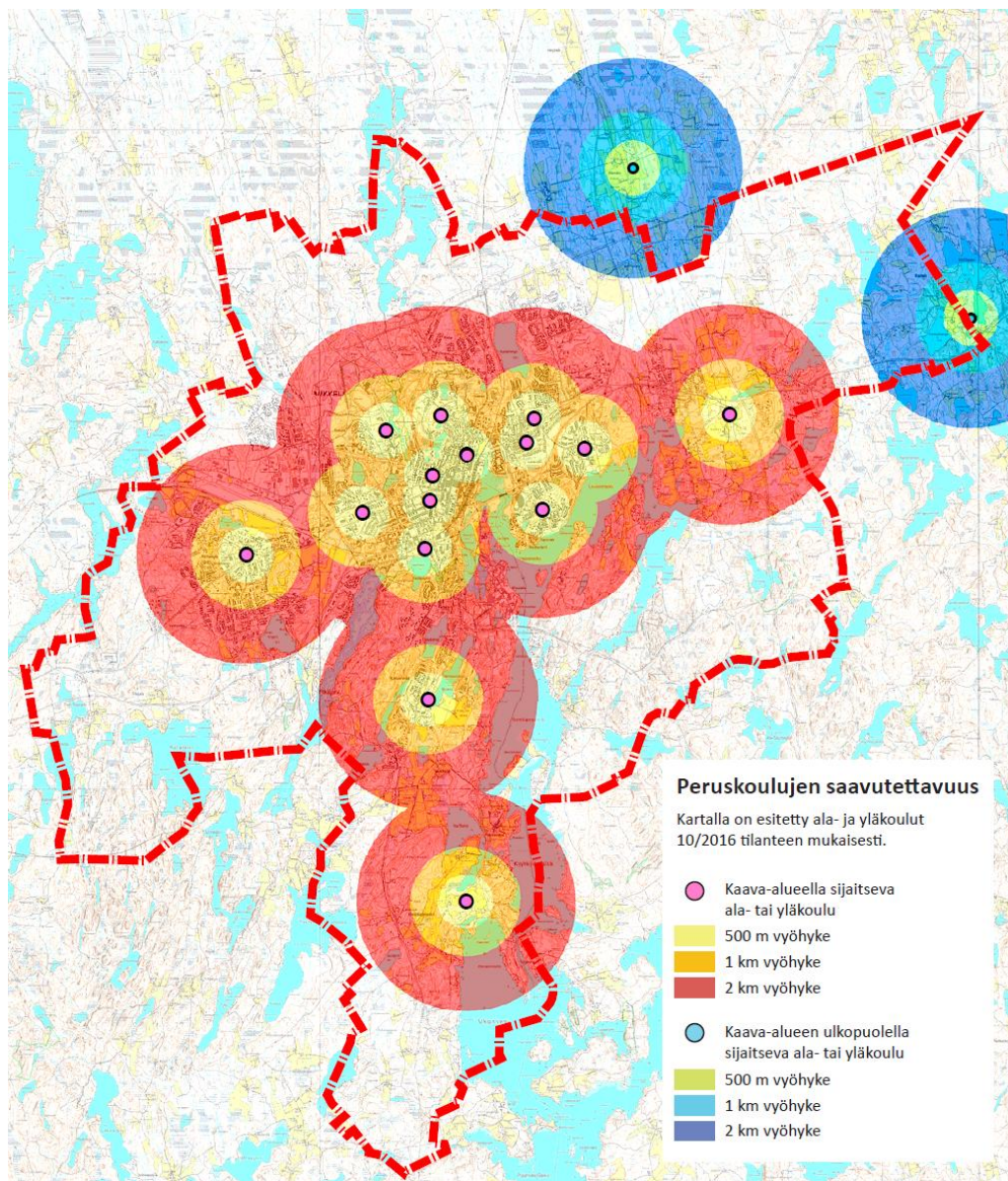
Keskustatoimintojen alueen laajentaminen edesauttaa Mikkelin aseman vahvistumista maakunnan elinvoimaisena keskuksena luomalla monipuolisia edellytyksiä palvelu- ja liiketoiminnoille sekä keskusta-asumiselle ja urbaaneille virkistysmahdollisuuksille. Keskustaa vahvistamalla vastataan kaupungistumisen trendiin, joka on Suomessa jatkunut 1940–1950-luvuilta 1990-luvulle saakka. Tämän jälkeen kasvu on keskittynyt suurimpiin kaupunkeihin. Mikkelin ei ole näiden valtakunnallisesti suurimpien kaupunkien joukossa, mutta se on voimistunut seudullisella tasolla. Keskustan vahvistaminen turvaa väestön kasvua ja säilymistä alueella. Väestön kasvu on merkki alueen elinvoimaisuudesta, ja se synnyttää hyvinvointia nykyisille ja tuleville asukkaille. Keskustan vahvistaminen edellyttää, että laajenevalle keskustatoimintojen alueelle syntyy elävää kaupunkia monipuolisine toimintoineen. Tähän vaikuttaa merkittävästi Mikkelin kyky houkuttaa uusia asukkaita ja toimijoita sekä toteuttaa keskusta-alueen laajentaminen laadukkaasti ja omia vahvuuksiaan hyödyntäen.

Palveluiden saavutettavuus ja kasvavan taajaman alueet

Kaupallisten palveluiden välittömässä läheisyydessä, pääsääntöisesti keskustatoimintojen alueella asuu 16 % osayleiskaava-alueen nykyisestä väestöstä. 250 metrin etäisyydellä kaupallisista palveluista asuu 30 %, 500 metrin etäisyydellä 47 %, 1 kilometrin etäisyydellä 77 % ja 2 kilometrin etäisyydellä 93 % nykyisistä asukkaista (10/2016). Kaupallisten palveluiden ohella keskustatoimintojen alue tarjoaa laajimmin julkisia palveluita, kuten terveydenhoitoa, hallintoa ja vapaa-ajan viettoon sopivia palveluita. Koulujen saavutettavuutta on tarkasteltu syksyllä 2016 toiminnassa olevien ala- ja yläkoulujen osalta. Nykyinen kouluverkko on hyvin saavutettavissa osayleiskaava-alueen nykyisiltä asuinalueilta. Lisäksi on lähikauppojen ja päiväkotien kaltaisia palveluja, jotka voivat tarjota arkielämän sujuvuuden kannalta merkittäviä lähipalveluja. Ne on osayleiskaavatyön kannalta käsitetty siinä määrin joustavasti sijoittuviksi, ettei niiden tarjoama palveluverkko ole erikseen tarkasteltu osana vaikutusten arviointia.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavalla osoitettavat kasvavat taajama-alueet ovat tulevaisuudessa lähinnä asuinalueina toteutuvia asemakaavoitettavia alueita. Niiden lisäksi uudisrakentamista tapahtuu olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta tiivistäen sekä käyttötarkoitukseltaan muuttuvilla alueilla. Mikkelin tiivis yhdyskuntarakenne edellyttää taajama-alueiden laajentamista, sillä ainoastaan olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta täydentämällä ei pystytä vastaamaan riittävästi ja joustavasti lisärakentamistarpeeseen. Kasvavan taajaman alueilta palvelut ovat pääosin hyvin (alle 2 km etäisyydellä) saavutettavissa. Palveluiden saavutettavuuden kannalta haastavimmin sijoittuvat Riutan ja Salosaaren alueet. Ne sijoittuvat kuitenkin noin 3 kilometrin etäisyydelle ja palveluiden saavutettavuutta voidaan parantaa kiinnittämällä tarkemman suunnittelun yhteydessä erityistä huomiota kevyen liikenteen yhteyksien järjestämiseen. Kasvavan taajaman alueet tukevat yhdyskuntarakenteen tasapuolista kehittymistä ja mahdollistavat muun muassa virkistysalueiden säästämistä täydennysrakentamiselta olemassa olevan, tiiviin yhdyskuntarakenteen sisällä. Voidaan arvioida, että kasvavan taajaman alueet sijoittuvat yhdyskuntarakenteellisesti, taloudellisesti ja ilmastollisesti kestävästi.

Kaupunkikuva ja kaupunkirakenne

Kaupunkikuvallisesti merkittävin muutos tapahtuu Savilahden ympäristössä, keskustatoimintojen laajenemisalueella. Voidaan sanoa, että kaupungin julkisivu Savilahdensillan ja valtatie 5 suuntaan uudistuu. Alueelle laadittu arkkitehtuurikilpailu antaa eväitä alueen laadukkaaseen jatkosuunnitteluun ja toteutukseen. Savilahden ympäristö, erityisesti sataman ympäristö, on noin 10 m matalammalla kuin olemassa oleva keskusta. Tämä luo edellytyksiä olemassa olevan kaupunkisilhuettin ja tunnusomaisten maamerkkien (Naisvuoren näkötorni, Tuomiokirkon torni) säilymiselle rakennustehokkuudesta tinkimättä. Savilahden ympäristön rakentaminen vähentää maisematilan avaruutta ja ilmavuutta, toisaalta tiiviimpi asuin- ja palvelurakentaminen luo nykyistä miellyttävämpää ympäristöä oleskeluun sekä kohentaa alueen ilmettä.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 säilyttää olemassa olevan kaupunkirakenteen pääpiirteet: urbaanikeskusalue täydentyy ja ympäröivä taajama-alue tiivistyy sekä laajentuu hallitusti. Rantakylä säilyttää asemansa alakeskuksena. Keskustan ja alakeskuksen väli alkaa kasvaa umpeen Karilan alueen rakentumisen myötä. Otavankatu ja Vanha Otavantie

muodostavatkin taajamarakenteen sisälle eräänlaisen kasvukäytävän. Osayleiskaava mahdollistaa monipuoliset toiminnot kehittyvillä ja kasvavilla taajama-alueilla, mikä lisää alueiden elävyyttä. Kaava turvaa tärkeimmät viheryhteydet ja -alueet sekä mahdollistaa pienempien puistojen ja viherrakenteen osien sijoittumisen osaksi taajama-alueita. Viheralueiden runsaus ja kaupunkikuvan jäsentyminen pienipiirteisten luonnonmuotojen ympärille on ominaista Mikkelille ja näiden piirteiden säilyminen tulee huomioida tarkemman suunnittelun yhteydessä.

8.6 Vaikutukset kulttuuriperintöön ja maisemaan

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavaa laadittaessa on selvitetty sekä kulttuuriperintöön että maisemaan liittyvät arvot. Tärkeimmät kulttuuriperintöön ja maisemaan liittyvät kohteet sekä alueet on osoitettu omilla kaavakartoillaan. Jo tällä on merkitystä niiden säilymisen kannalta, sillä kyseiset arvot tulevat aina huomioitaviksi tulevissa alueen kaavatoissa.

Valtakunnallisten rakennettujen kulttuuriympäristöalueet (RKY-alueet, 2009), rakennussuojelulailta tai -asetuksella, asetuksella valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/1985) suojellut kohteet, valtakunnallisesti merkittävien rautatieasema-alueiden säilyttämistä ja suojelemista koskevan sopimuksen (1998) piirissä olevat kohteet, kirkkolain 14 luvun 5§ nojalla suojellut kohteet sekä maakuntakaavassa osoitetut suojeltavat alueet ja kohteet ovat suojeltuja mainituin lain ja ylemmän asteisten suunnitelmien perusteella. Näiden osalta kaava toimii lähinnä informatiivisena ja tulevaa suunnittelua taustoittavana. Suojelun varmistamiseksi ja arvojen säilymiseksi osayleiskaavamääräyksissä ohjataan, että kaikissa näihin kohdistuvissa hankkeissa ja toimenpiteissä tulee kuulla museoviranomaisia (Museovirasto tai maakuntamuseo).

Kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristön osalta on suojelumerkinnöin huomioitu eri aikakausien edustavia rakennetun ympäristön kokonaisuuksia. Mikkelin kantakaupungin alueella korostuvat muun muassa päämajakaupunki historiaan, kartanoihin, hallintoon, kirkolliseen perinteeseen sekä varuskuntaelämään liittyvät teemat. Yksittäisinä kohteina nousevat esiin myös asuinrakentamisen eri muodot, vanhoista maatilaympäristöistä tyylipiirteensä hyvin säilyttäneisiin moderneihin kaupunkikerrostaloihin.

Kaupunkisuunnittelun eri teemat ja suunnitteluperiaatteet ovat vaikuttaneet myös Mikkelin kehitykseen kaupungin perustamisesta saakka. Eri suunnitteluperiaatteita edustavat, kaupunkikuvultaan ja arkkitehtuuriltaan aikakauttaan hyvin edustavat kokonaisuudet on kaavassa huomioitu kaupunkikuvallisesti arvokas alue -merkinnällä. Samalla merkinnällä on osoitettu myös alueita, joilla ajallisesti kerroksellinen ympäristö muodostaa edustavan kokonaisuuden, kuten esimerkiksi Naisvuoren puiston ympäristössä.

Kaavaselostukseen liitteenä olevassa rakennetun ympäristön kehitystä kuvaavassa selvityksessä on kerrottu laajemmin eri aikakausien rakentamisen ja kaupunkisuunnittelun vaiheista Mikkelin kantakaupungin alueella. Selvityksessä on nostettu esiin myös erilaisia paikallisia teemoja, kuten päämajahistoria, yhdyskuntatekninen rakentaminen sekä kaupungin arkkitehtien suunnitteluperintö. Aineisto antaa eväät eri kaupunginosien ominaispiirteiden vaalimiselle sekä ajallisen kerrostuneisuuden säilymiselle osana Mikkelin kaupunkikuvaa.

Kulttuuriympäristökartan kaavamerkinnot turvaavat rakennetun ympäristön ja kaupunkikuvan arvojen säilymistä. Taustoittavan aineisto tarjoaa lähtökohtia kulttuuriympäristöarvojen käsittelyyn tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä. Eri historian vaiheisiin sekä toimintoihin liittyvä rakennusperintö on huomioitu kaavaratkaisussa. Tämä turvaa monipuolisen, identiteetiltään vahvan ja rikkaan rakennetun ympäristön säilymistä tuleville sukupolville.

Monipuolisia kulttuuriympäristöarvoja sisältävä yhdyskuntarakenne luo edellytyksiä kaupunkikuvan laadukkaalle kehittämiselle myös jatkossa. Erilaiset paikalliset teemat ja niihin liittyvä rakennusperintö antavat mahdollisuuksia kulttuuritoiminnan ja matkailun kehittämiseen.

Maisema

Maisemakartalla on esitetty kulttuurimaisema -merkinnällä sellaiset maanviljelysalueet, jotka ovat olleet pitkään viljelyskäytössä ja/tai muodostavat vesistöjen kanssa eheän ja edustavan kulttuurimaiseman. Kulttuurimaisemiin kiteytyy kulttuuriperinnön, rakennetun ja luonnonympäristöjen arvoja sekä maankäytön jatkuvuudesta syntyviä arvoja. Näiden alueiden maisemallisten arvojen vaaliminen turvaa laadukkaan, alueen identiteettiä kuvastavan ihmisen muokkaaman ympäristön säilymistä taajama-alueen ulkopuolella.

Arvokkaat geologiset alueet ja kohteet sisältävät valtakunnallisesti arvokkaita kallioalueita ja muita merkittäviä geologisia kohteita. Kohteisiin on valittu Geologian tutkimuskeskuksen Saimaa geopark -hanketta varten inventoidut, arvokkaiksi arvioidut kohteet, valtakunnallisesti arvokkaat Matinmäen Kommelin luolat ja Tornimäen kalliomaasto sekä Porrassalmen ja Pikku Punkaharjun ympäristössä harjujaksot. Geologiset kohteet yhdistävät luonto- ja maisema-arvoja sekä kulttuurihistoriaa; ne ovat usein paikkoja, joita jo ensimmäiset alueella asuneet ihmiset ovat pitäneet merkityksellisinä. Kohteiden vaalimisessa on tunnistettu matkailupotentiaalia Geopark -hankkeen myötä.

Lisäksi on kaavamerkinnöin osoitettu sellaisia maisemallisia teemoja, jotka edustavat erityisen hyvin paikallista maisemaa ja sen ominaispiirteitä. Tällaisia merkintöjä ovat harjujaksot, maisematiet, arvokkaat vesistömaisemat ja merkittävät maastonmuodot. Näihin kohteisiin kohdistuu uhka maisemallisten arvojen heikkenemisestä, mikäli niiden merkitystä ja laajuutta ei tunnisteta tarkemman suunnittelun yhteydessä. Maisemallisesti tärkeiden teemojen huomioiminen kaavamerkinnöin turvaa arvojen säilymistä ja niiden huomioon ottamista tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Muinaismuistot

Muinaismuistojen osalta kaava toimii lähinnä informatiivisena elementtinä, sillä muinaismuistot on suojeltu jo muinaismuistolain 295/1963 mukaisesti. Muinaismuistojen ajantasainen tilanne tarkastettiin arkeologisessa selvityksessä, jonka myötä kaavaan merkittiin kolme uutta kohdetta: Mustalampi 1 ja 2 sekä Vanha-Karila, joka on kulttuuriympäristökohde.

Vedenalaista arkeologista perintöä ei kaavan yleispiirteisyyden vuoksi tutkittu. Vedenalainen arkeologinen perintö jää huomioitavaksi tarkemman suunnittelun yhteydessä.

8.7 Vaikutukset luonnonympäristöön

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavalla 2040 on positiivisia vaikutuksia luonnonympäristöön kahdella tavalla: se turvaa olemassa olevien viherrakenteen osien säilymistä ja ohjaa merkittävimpien ekologisten käytävien vahvistamista.

Kaavaa laadittaessa on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti Mikkelin kantakaupungin viherrakennetta sekä alueen ekosysteemipalveluita. Vaikutusten arviointia tehtiin osana ekosysteemipalvelut ja viherrakenne selvitystä, jota ohjasi Mikkelin kaupungin kaupunkisuunnittelusta ja ympäristöpalveluista sekä ELY-keskuksen asiantuntijoista koostuva työryhmä. Ekosysteemipalveluita sekä viherrakennetta tarkasteltiin koko selvitysalueella mutta tarkempi tarkastelu on kohdistettu maankäytöltään muuttuville alueille. Näitä tarkemman tarkastelun alueita olivat Rokkalanmäen ja Emolanjoen metsäluhdan muodostama kokonaisuus, Lokkiluhta, Ratinlampi, Salosaari, Kaihunharju sisältäen Kenkäveronniemen ja Mikkeliipuiston, Karila ja

Pitkäjärven itäranta. Ehdotusvaiheessa tutkittiin tarkemmin Pohjoisen kehäväylän vaikutuksia ympäristöön.

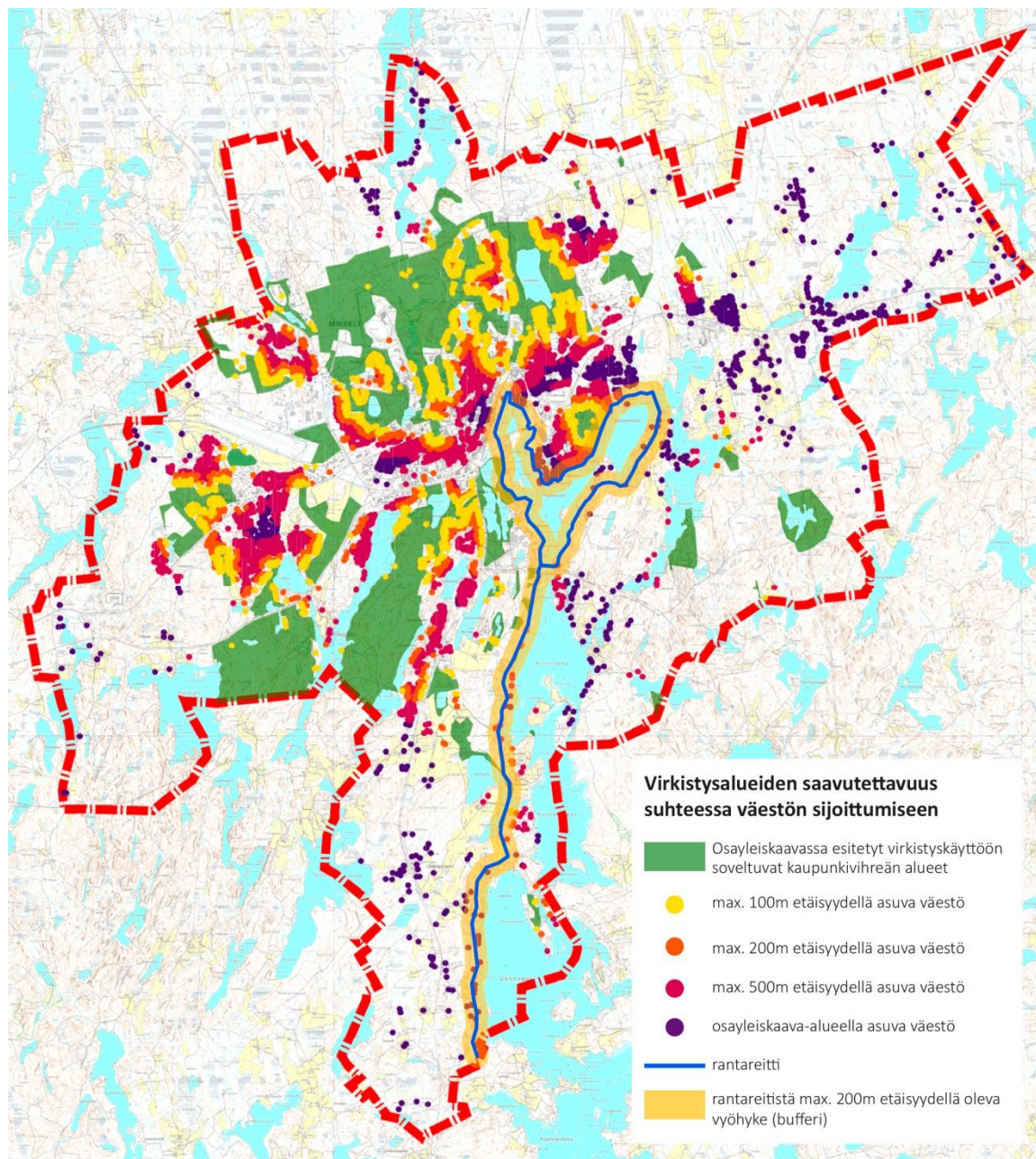
Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavan laajuudesta johtuen on voitu varmistaa monien sellaisten viherrakenteen osien säilyminen, joiden hahmottaminen olisi tarkemman suunnittelun yhteydessä ollut haastavaa ilman kokonaisvaltaista näkemystä. Kaavan tavoitevuosi ja ohjaustarkkuus huomioiden on ollut perusteltua keskittyä viherrakenteen ja ekosysteemipalveluiden suuriin linjoihin. Kaavan viherrakennekartan tavoitteiden toteutuminen edellyttääkin aina tarkemman suunnittelun yhteydessä luonnonympäristöä koskevien tietojen ajantasaisuuden ja riittävän selvitystarkkuuden varmistamisen.

Kokonaistarkastelun myötä kaavassa on osoitettu riittävästi virkistysalueita. Virkistysmahdollisuuksina ei ole huomioitu ainoastaan puisto- ja ulkoilualueita, vaan myös pienemmät kaupunkivihreän saarekkeet sekä ranta- ja vesialueet. Virkistysalueiden saavutettavuutta on esitetty seuraavalla sivulla olevalla kartalla.

Kasvavan taajaman -alueet ja tilaa vaativien työpaikkojen selvitysalueet pienentävät viheralueiden määrää kaava-alueella. Alueet sijoittuvat kuitenkin lähinnä aiemmin maa- ja metsätalouskäytössä olleille alueille lukuun ottamatta Pitkäjärven idänpuoleista aluetta (Urpolan ulkoilualue) ja Metsä-Sairilan ulkoilualueita. Pitkäjärven itälaidalla virkistysmahdollisuudet on kaavassa turvattu kaavamääräyksessä, jonka mukaan 50 % alueesta tulee jättää virkistyskäyttöön. Metsä-Sairilan alueella laadittiin kantakaupungin osayleiskaavan rinnalla tarkempi Ecosairilan osayleiskaava. Alueella säilyy Tornimäen hiihtokeskus ja siihen kytkeytyvä ulkoilualue sekä ulkoilukäytössä Tornimäen kallioalue. Molemmilla alueilla luontoarvoja turvaavat luonnon monimuotoisuutta koskevat suojelumerkinnot.

Pohjoisen kehäväylän vaikutuksia tutkittiin ehdotusvaiheessa vaihtoehtojen kautta. Vaikutusten tarkastelu on esitetty tarkemmin liitteessä 11 Mikkelin pohjoisen kehäväylän vaikutus selvitys. Raportissa todetaan, että kaavaehdotukseen valikoidun vaihtoehdon haitalliset vaikutukset ovat vaihtoehtoista pienimmät. Vaikutusten arvioinnissa korostetaan, että yhteyttä on suunniteltu alustavasti, ja linjausta voi muuttaa jatkosuunnittelussa useassakin kohdassa muun muassa suojelu- ja virkistysalueiden ja luontokohteiden tarpeiden mukaisesti.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 on osoitettu taajamarakenteeseen sinivihreä sydän -alue, jota tulee kehittää laadukkaana viherrakenteen osana. Alue sijoittuu osittain myös rakennettuun ympäristöön, ja se ohjaa huomioimaan myös sieltä löytyvät viherrakenteen osat, kuten vehreät pihat, puukujanteet ja pienet puistot. Osayleiskaava luo näin edellytyksiä luonnonympäristön turvaamiseksi kiinnittämällä huomiota eri mittakaavatasoilla tapahtuvien ratkaisujen yhteisvaikutukseen.

Kartalla on esitetty osayleiskaavan virkistysalueiden saavutettavuutta suhteessa nykyiseen väestöön. Virkistysalueina on esitetty ne kaupunkivihreä-merkinnällä osoitetut alueet, jotka on arvioitu virkistyskäyttöön sopiviksi. Tarkastelusta on poistettu muun muassa suojaviheralueet. Eri värein on virkistysalueista eri etäisyyksillä asuva väestö. Virkistysalueista 100m etäisyydellä asuu 25 %, 200 metrin etäisyydellä 46 % ja 500 m etäisyydellä 82 % osayleiskaava-alueen väestöstä. Kartalla on myös esitetty rantareitti ja siitä 200 m etäisyydellä oleva vyöhyke. Rantareitti tarjoaa erityisesti keskustassa laadukasta virkistysympäristöä niille, jotka eivät asu virkistysalueiden välittömässä läheisyydessä. Lisäksi tulee huomioida, että vesistöt tarjoavat virkistysmahdollisuuksia.

Ekosysteemipalvelujen heikkeneminen voidaan usein estää tai negatiivisia vaikutuksia voidaan lieventää sopivilla maankäyttöratkaisuilla. Ihmisen toiminta ei ainoastaan heikennä ekosysteemien toimintaa ja siten ekosysteemipalvelujen tuotantoa, vaan ihmisen ja ympäristön toimivaa vuorovaikutusta on mahdollista edistää monin tavoin. Ekosysteemipalveluiden heikkeneminen on maailmanlaajuisesti tunnustettu uhka. Mikkelin yleiskaavan mittakaavassa ekosysteemipalveluita uhkaavat tai muutoksia aiheuttavat ainakin seuraavat tekijät:

ilmastonmuutos, rakentamisen kaupunkiluontoa vahvistavat tai heikentävät vaikutukset, väestörakenteen, työn ja asumisen ihanteiden muutokset sekä lyhyen tähtäimen hyödyn tavoittelu sekä halvat ja helpot ratkaisut nyt saattavat vaarantaa tulevaisuuden ekosysteemipalveluita.

Kaavaehdotusta laadittaessa on samaan aikaan tutkittu mahdollisuutta laajentaa Urpolan luonnonsuojelualuetta kaupungin omistamalle kiinteistölle Lappeenrannantien itäpuolelle. Luonnonsuojelualan laajentaminen edellyttää kaupunginhallituksen päätöstä. Kaavassa asia on huomioitu aluevarauksella sekä täsmentämällä luonnonsuojelualueita koskevaa kaavamääräystä seuraavasti: Luonnonsuojelualue *tai luonnonsuojelualueeksi esitettävä alue*.

8.8 Vaikutukset elinkeinoihin ja kuntatalouteen

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 luo hyvät edellytykset suotuisalle elinkeinon toimintaympäristön kehitykselle. Keskusta-alueelta aiemmin puuttunut oikeusvaikutteinen yleiskaava ei mahdollistaisi ilman erillistä yleiskaavaprosessia merkittävää elinkeinotoiminnan laajentumista tässä yleiskaavassa osoitetuille keskustan, kaupan, palvelujen ja työpaikkojen alueiden laajenemisalueille. Tällä tavoin yleiskaava parantaa elinkeinotoimintojen laajenemisen mahdollisuuksia. Lisäksi alueet on sijoitettu siten, että lähistöllä ei ole häiriintyviä toimintoja tai arvoja, jolloin elinkeinotoiminnoille annetaan edellytyksiä kestäväan kehitykseen sekä taloudellisesti ja ympäristöllisesti. Kaava on yleisellä tasolla voimakkaasti elinkeinotoimintojen sijaintia ohjaava. Toisaalta se jättää riittävän liikkumavaran toimintojen lopulliselle luonteelle sekä eri toimintojen myöhemmälle sijainnin ohjaukselle. Pienimuotoisen elinkeinotoiminnan syntyminen on mahdollistettu lähes kaikkialla kaava-alueella.

Osayleiskaavalla on ohjattu erityisesti seudullisesti merkittävää kauppaa. Kaupan sijoittamisessa on huomioitu jo olemassa oleva yhdyskuntarakenteen ja suurimmat keskustatoimintojen alueen ulkopuoliset kaupan keskittymät on osoitettu taajamarakenteen sisälle, hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Kaupan sijoittuminen olemassa olevan rakenteen keskelle tukee yhdyskuntarakenteen eheyttä sekä turvaa palveluiden saavutettavuuden. Ehdotusvaiheessa tarkastettiin kaupan mitoitusta Karilan ja Visulahden osalta. Kokonaismitoitus ei muuttunut, mutta Visulahden siirrettiin kaupan rakennusoikeutta Karilan mitoituksesta. Siirrolla lisätään Visulahden houkuttelevuutta kaupan alueena, jota tukee myös valtatie 5 uusi linjaus. Lisäksi kaavassa osoitetaan kaupan paikallisia palvelukeskuksia, joissa kaupan toimintoja voidaan kehittää ja laajentaa niin, että niillä tuetaan kaupan verkon myönteistä kehitystä. Kaupallisten palveluiden mitoitus perustuu arvioon alueen väestön ostovoiman kasvusta sekä vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden tuomasta kasvutarpeesta. Karilan alueella toimii nykyisellään Luonnonvarakeskuksen tutkimusasema. Kantakaupungin osayleiskaavan toteuttamista suunniteltaessa on hyvä huomioida Luonnonvarakeskuksen toimintaedellytysten turvaaminen Mikkelin alueella, sillä se tekee arvokasta yhteistyötä mm. yliopistokeskuksen kanssa.

Tilaa vaativat työpaikka-alueet on osoitettu olemassa olevien työpaikka-alueiden laajennuksina siten, ettei niistä aiheudu haittaa muille toiminnoille. Samalla ne kuitenkin kytkeytyvät olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen kohtuullisen hyvin. Visulahden kaupan ja työpaikkatoimintojen alueet kytkeytyvät osaksi valtatie 5:n uutta linjausta ja sitoutuvat tätä kautta osaksi jo toteutettavaksi päätettyä liikenneverkkoa. Alueet avaavatkin kantakaupungin alueella uudenlaisia mahdollisuuksia muun muassa logistiikkaan liittyville toiminnoille. Ecosairilan työpaikka-alue sekä sinne osoitetut erityisalueet muodostavat tarkempaa tarkastelua vaativan kokonaisuuden, jonka vuoksi alueelle on laadittu osayleiskaava. Toteutuessaan Ecosairilan alueella katsotaan olevan positiivisia vaikutuksia Mikkelin elinkeinorakenteeseen. Osayleiskaavassa osoitettujen työpaikka-alueiden toteutumista voidaan pitää todennäköisenä, sillä ne eivät ole riippuvaisia sellaisista liikenneinvestoinneista, joiden toteuttamisesta ei ole päätetty. Toteutumisedellytykset

riippuvatkin pääosin Mikkelin elinkeinorakenteen kehityksestä ja yritysten sekä toimijoiden halusta sijoittaa ja kehittää toimintaansa alueelle. Elinkeinojen kannalta kielteisenä vaikutuksena voidaan nähdä Pursialan nykyisen teollisuusalueen osoittaminen tilaa vaativien työpaikkojen vaihettumisalueena, mikä ohjaa nykyisten toimintojen sijoittumista muualle pidemmällä ajanjaksolla. Toimintaedellytysten päättyminen Pursialan alueella ja paineet siirtää toimintaa muualle konkretisoituvat, kun Mikkelin kaupungin poliittinen päätöksenteko määrittelee vaihettumiselle ajalliset raamit.

Osayleiskaavan myönteisiin elinkeinovaikutuksiin voidaan lukea myös sen osoittamat vetovoimaiset asuinalueet. Tähän liittyy asuinalueiden osoittaminen sopivalle etäisyydelle palveluista ja asumisen laatuosuuksien korostaminen muun maussa kiinnittämällä huomiota hyviin virkistysyhteyksiin, maisemallisten arvojen ja ominaispiirteiden hyödyntämiseen. Työvoimaa houkuteltaessa on asumisviihtyvyyden elämyksellinen ja laadullinen puoli tunnistettu tärkeäksi tekijäksi.

Metsä- ja biotalouden osalta kaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia. Suurin osa kaava-alueesta on samalla tavoin metsätalouden käytössä kuin ilman tätä yleiskaavaa. Esimerkiksi luonnonsuojelu- ja natura-alueet ovat olemassa ilman kaavaakin. Merkittävimmät virkistysalueet on osoitettu kaupungin omistamille maa-alueille. Yksityisten maanomistajien näkökulmasta metsien käsittelyä rajoittaa seuraavat merkinnät:

- Alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue
- Virkistys- ja asuinalue

Näistä 2 ensimmäistä ovat sellaisia, joiden arvot on todettu luontoselvityksessä ja osoitettu kaavaan selvitysten mukaisina rajauksina. Selvitysten mukaiset arvot ovat olemassa ilman kaavaakin ja ne tulisi ottaa metsänkäsittelyssä joka tapauksessa huomioon. Mahdolliset suojelupäätökset tai rajaukset tehdään erikseen Luonnonsuojelulain tai Metsälain mukaisissa menettelyissä ja ne mahdollisesti poikkeavat kaavassa esitetyistä rajauksista, jotka osoittavat muiden lakien mukaista rajauspäätöstä mahdollisesti laajemman kokonaisuuden.

Viimeinen näistä rajoittaa metsäkäsittelyä laajimmin, koska alueen viihtyisyys asuin- ja virkistysalueen halutaan turvata. Yksityisen maanomistajan näkökulmasta näillä alueilla kuitenkin alueet, joko lunastetaan pääosin kaupungille tai laaditaan maankäyttösopimus.

Merkittävimmät kuntataloudelliset vaikutukset kantakaupungin osayleiskaavassa aiheutuvat esitetyn maankäytön tarvitseman infrastruktuurin rakentamisesta ja ylläpidosta sekä palveluiden ja liikenteen vaatimista järjestelyistä, investoinneista ja ylläpidosta.

8.9 Vaikutukset liikenteeseen

Liikenneverkon uusista avauksista merkittävin on valtatie 5:n uusi linjaus Visulahdesta itään sekä pohjoinen kehäväylä ja Salosaaren taajamarakenteen laajenemiseen liittyvä uusi tieyhteys. Valtatien parantaminen keskustan kohdalla luo hyvän pohjan liikennejärjestelmän kehittämiseen. Tien kapasiteetti kasvaa siinä määrin, että liikenteen kasvupaineet ohjautuvat pääverkolle ja liikennemäärät säilyvät maltillisina alemmalla tie- ja katuverkolla. Yhdessä edelleen keskittyvän pysäköintijärjestelmän kanssa keskustan reuna-alueet tulevat helpommin saavutettaviksi eri suunnista ja tarve keskustan läpiajoon vähenee; myös pysäköintipaikkaa hakeva liikenne vähenee keskustassa. Tällöin edellytykset kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen aseman ja keskustan viihtyisyyden parantamiseksi ovat erinomaiset.

Viitostien uusi linjaus alueen koillisosassa mahdollistaa alueen maankäytön kehittämistä esimerkiksi logistiikkapainotteisena, mikä tuo lisäarvoa uudelle kehäyhteydelle taajaman

pohjoispuolella myös raskaan liikenteen näkökulmasta. Uuden kehätien toteutuksella saadaan tarvittavaa varakapasiteettia poikittaiseen liikkumiseen ja parannetaan merkittävästi Kalevankankaan saavutettavuutta sekä massatapahtumien että työ-, opiskelu- ja virkistysmatkojen kohteena. Ehdotusvaiheessa tutkittiin pohjoisen kehätien linjausta, jonka myötä sitä muutettiin itäpäässä seurailemaan voimalinjaa. Pohjoista kehäväylää on suunniteltu maankäyttöä palvelevana pää- tai kokoojakatu tasoisena väylänä. Näin pystytään vähentämään olemassa olevaan asutukseen kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia. Eri linjausvaihtoehtojen vaikutusten arviointi on esitetty kokonaisuudessaan liitteenä olevassa Pohjoisen kehätien vaikutus selvityksessä (Liite 11).

Keskustan pysäköinnin keskittäminen ja ydinkeskustan katutilan väheneminen autoista parantavat selvästi keskustan vetovoimaa. Keskittämällä pysäköintiä autopaikkoja tarvitaan vähemmän kuin hajautetussa mallissa ja hyvällä pysäköinninohjausjärjestelmällä myös pysäköintipaikkaa etsivä liikenne vähenee merkittävästi keskustassa. Uudet täydennysrakentamiskohteet voidaan toteuttaa nykyistä vähemmillä autopaikoilla. Liikennejärjestelmän muutokset parantavat merkittävästi kävelyn ja pyöräilyn asemaa. Lyhyet etäisyydet eivät puolla perinteisen joukkoliikenteen kehittymistä, sen sijaan tekniikan kehittyessä Mikkelissä voi tulla jatkossa kysyntää uusille joukkoliikenteen muodoille.

Satamalahden merkittävälle maankäytön kehittymiselle tarjotaan riittävät liikenteelliset edellytykset uusien katujen avulla, ja alueen kytkentää keskustaan parannetaan erityisesti kävelyn ja pyöräilyn yhteyksillä. Samalla Satamalahden alueen edellytykset paranevat oleellisesti sekä asukkaiden virkistysmahdollisuuksien että matkailun näkökulmista. Matkailun kannalta alueen saavutettavuutta tuetaan sekä matkakeskuksen läheisyydellä että uusien pysäköintilaitosten toteuttamisella ratapihan itäpuolelle. Laitoksille syntyy kysyntää sekä asutuksesta ja työpaikoista että matkailusta.

Tuppuralan eritasoliittymään tukeutuvaa kaupallista toimintaa on mahdollista lisätä esim. erikoiskaupan vähemmän liikennettä tuottavilla palveluilla.

Valtatie 13 ja Otavankadun liittymää sekä Karilan kaupallisen alueen vaikutuksia liikenteeseen tulee tutkia tarkemman suunnittelun yhteydessä. Alueen liikenneverkon tarkastelu edellyttää yleiskaavatasoista tarkastelua, ennen asemakaavavaiheen käynnistämistä. Kaavan ehdotusvaiheessa on liittymään suunnitteilla kiertoliittymä.

Salosaaren liittäminen osaksi taajamarakennetta perustuu alueen sijaintiin lyhyen etäisyyden päässä olemassa olevista palveluista. Alueen kehittäminen osaksi taajamarakennetta edellyttää kuitenkin alueen sisäisen liikenteen sekä Anttolantien kevyen liikenteen järjestämistä. Tämä näkökulma on huomioitu kaavassa suunnittelumääräyksenä.

Osayleiskaava edistää vesiliikennettä osoittamalla kehitettävän veneväylän Salosaaren itäpuolelle. Veneväylällä katsotaan olevan positiivisia vaikutuksia myös vesiliikenteeseen tukeutuviin matkailupalveluihin muun muassa Visulahdessa.

8.10 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja ympäristöön, sosiaaliset vaikutukset

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040 tähtää yhdyskuntarakenteen sosiaalisesti kestäväen kehityksen turvaamiseen. Tällä tarkoitetaan sellaista yhdyskuntarakennetta, jossa palvelut ovat saavutettavissa ja arkiympäristö huomioi erilaisten ihmisten tarpeet muun muassa liikkumisen näkökulmasta. Sosiaalisesti kestävä yhdyskuntarakenne tarkoittaa myös sosiaalisesti sekoittunutta yhdyskuntarakennetta, jossa rikkaat ja varattomat sekä eri-ikäiset ihmiset asuttavat koko kaupungin aluetta siten, ettei synny sosiaalisesti ja sosioekonomisesti toisistaan voimakkaasti poikkeavia keskittyviä.

Mikkelin väestöstä noin 70 % asuu enintään 5 kilometrin etäisyydellä keskustasta ja olemassa olevat palvelut sijoittuvat kantakaupungin alueella melko tasaisesti vastaavalle vyöhykkeelle. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava tukee tätä tiivistä yhdyskuntarakennetta osoittamalla uudet asuinalueet sekä palvelut vyöhykkeen sisälle. Palveluiden näkökulmasta kaavan uudet avaukset ovat Karilan ja Visulahden kaupalliset palvelut sekä Savilahden ympäristön laajeneva keskustatoimintojen alue. Nämä tasapainottavat olemassa olevaa palvelurakennetta lyhentämällä etäisyyksiä kaupallisiin palveluihin. Kaavassa seudullisesti merkittävät kaupalliset palvelut on ymmärretty myös lähipalveluiden tarjoajiksi enintään 2 km etäisyydellä asuville asukkaille. Toisaalta olemassa olevien palvelukeskittymien toimintaedellytykset on turvattu asianmukaisin kaavamerkinnoin, esimerkiksi Rantakylä on osoitettu keskustatoimintojen alakeskuksena ja ympäröivän kaupunginosan palveluiden keskuksena. Täytyy kuitenkin myös muistaa, että mahdollisuudet julkisten palvelujen tarjoamiseen ovat pääsääntöisesti riippuvaisia muista syistä kuin yleiskaavaratkaisusta. Kaavalla ei ole edes mahdollista ratkoa kaikkia tähän liittyviä ongelmia.

Asumisen vaihtoehtoja rikastuttavana on nähty erityisesti Mikkelin keskustan kehittäminen. Keskustassa hyvin saavutettavat palvelut ja toisaalta läheltä löytyvät virkistysmahdollisuudet tarjoavat etenkin autottomille kaupunkilaisille mahdollisuuden viihtyisään asumiseen. Keskustoissa toteutuva tiivis asuinrakentaminen tarjoaa myös taloudellisesti saavutettavia, laadukkaita asumisen ratkaisuja. Samalla vastataan globaaliin kaupungistumisen trendiin ja vahvistetaan keskusta-alueita kaikkien kaupunkilaisten viihtymisen paikkana.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa laajat ulkoilua suosivat virkistysalueet sijoittuvat taajamarakenteen laiduille, mutta pienempiä virkistykseen sopivia puisto- ja luonnonympäristöjä sijoittuu kantakaupunginalueelle useampia. Virkistysmahdollisuuksien turvaamisen kannalta kaavassa edistetäänkin erityisesti kevyen liikenteen väylien verkostoa, joka on tiedostettu erityisesti aikuisen väestön liikunnan harrastamisen kannalta suotuisana. Virkistysmahdollisuuksien kannalta kaavalla on positiivisia vaikutuksia erityisesti arkiympäristöön limittyvien vihersaarekkeiden ja maisemallisia arvokohteita sisältävien reittien turvaamisessa. Kaavassa osoitettu rantareitti edustaa juuri tällaista päivittäisen ulkoilun kannalta tarpeellista maankäyttöä taajamarakenteen sisällä.

8.11 Ympäristön häiriötekijät

Melu

Merkittävimpien meluhaittojen arvioidaan syntyvän autoliikenteestä. Uudet asuinalueet on sijoitettu melualueiden ulkopuolelle, lukuun ottamatta Satamalahden keskustatoimintojen aluetta. Alueella tulee tarkemmassa suunnittelussa kiinnittää erityistä huomiota melusuojaukseen. Keskustan tiivistäminen asumisen suhteen luo kuitenkin uusia edellytyksiä autoriippuvuuden vähentämiselle, millä tarkoitetaan palvelujen saavutettavuutta helposti joukkoliikenteellä, kävellen tai pyörällä. Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen edesauttaa kävely- ja pyöräilyväylien parantamista, mikä vauhdittaa autoliikenteen vähenemistä keskustassa. VT 5 Mikkelin kohdan parannuksessa on rakennettu melusuojauksia. Kokonaisvaikutuksiltaan Savilahden ympäristön kehittäminen asuinalueena voidaan nähdä siis positiivisena.

VT 15 (Lappeenrannantie) osalta meluvaikutukset tutkittiin meluselvityksellä (Liite 14). Melualueet osoitettiin liikennekaavakartalle meluselvityksen mukaisesti.

Lentomelun arvioinnissa hyödynnettiin Mikkelin lentoaseman ympäristölupaa varten laadittua selvitystä lentotoiminnan aiheuttamasta melusta nykytilanteessa sekä arvioidussa ennustetilanteessa vuonna 2025 (Ramboll: Mikkelin lentoasema, lentotoiminnan ympäristömeluselvitys, 2016). Ympäristöministeriön asettaman maankäytön meluvaikutuksia arvioineen LIME-työryhmänmietintö (liikennemelun huomioon ottaminen kaavoituksessa) linjaa

lentomelun huomioon ottamisen seuraavasti (Ympäristöministeriö, 2001): Lähtökohtana on, että uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei sijoiteta lentomelualueelle Lden yli 55 dB. Kaavassa on osoitettu ennustetilanteen 2025 50 dB alue lentomelualueena, jonne ei tule osoittaa uutta, meluherkkää maankäyttöä.

Kyrönpellon ampuradan toiminnasta aiheutuva melu ulottuu olemassa olevalle Laurikkalan kyläalueelle. Vuonna 2008 laaditun melumallinnuksen perusteella on todettu, ettei Laurikkalassa melutason ohjearvojen ylittyminen ole todennäköistä (Kyrönpellon ampumaradan ympäristölupa, Mikkelin).

SEVESO III -direktiivin mukaiset kohteet

Mikkelin kantakaupungin alueelle sijoittuu SEVESO III direktiivin mukaisia laitoksia ja nestekaasulaitoksia. Kaavanlaatumishetkellä toiminnassa olevat kohteet on esitetty kaavaselostuksessa (4.3.9). Kohteisiin liittyvät riskit kohdistuvat olemassa olevaan tilanteeseen, osayleiskaavalla ei ole osoitettu uusia, herkkiä toimintoja SEVESO-kohteiden konsultointiväyhykkeille. Riskien tunnistamiseksi ja vaikutusten selvittämiseksi ohjeistetaan kaavan yleisissä määräyksissä selvittämään alueella mahdollisesti sijaitsevat SEVESO III direktiivin mukaiset laitokset ja nestekaasulaitokset sekä niiden konsultointiväyhykkeet aina tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Pohjavesi

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavalla arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia pohjavesien laatuun. Vesistöt ja pienvedet ovat Mikkelissä todella tärkeä, mutta myös herkkä resurssi, joiden suojeluun ja hyödyntämiseen osana viherrakennetta tulee kiinnittää huomiota. Pienvesien laatu heijastuu Mikkelissä myös suoraan pohjavesiin, koska useilla alueilla tapahtuu pintavesien rantaimetyymistä pohjavesiin. Pienvesien laatu heijastuu lopulta Saimaaseen. Vesien laatuksymys kytkeytyy luonnollisesti tiiviisti hulevesiin.

Positiiviset vaikutukset syntyvät kaavaan sisältyneestä vesitalouttakin koskeneesta ekosysteemipalvelu-tarkastelusta, jossa on ensimmäistä kertaa laajemmassa mittakaavassa pohdittu maankäytön ja vesitalouden yhteensovittamista. Hulevesien hallinnan suunnittelua varten laadittiin ehdotusvaiheeseen paikkatietomuotoinen hulevesijärjestelmää kuvaava malli. Sen avulla pystyttiin määrittelemään valuma-alueittain kriittiset alueet, joilla maankäytön muutokset, sijoittuminen pohjavesialueelle tai hulevesijärjestelmän kapasiteetin riittävyys aiheuttavat tarvetta yksityiskohtaisemmalle suunnittelulle. Kaava turvaa vesivarojen säilymistä ohjaamalla hulevesien huomiointia tarkemman suunnittelun yhteydessä erityisesti kriittisillä, pohjavesialueelle sijoittuvalla, tehokkaan maankäytön alueilla. Myönteiset vaikutukset edellyttävät kuitenkin tarkempaa suunnittelua ja erityisesti tiiviimmin rakennetuilla alueilla hulevesien käsittelyä rakenteellisin ratkaisuin; näiden toteutuminen voi hidastaa positiivisten vaikutusten syntymistä. Hyvät mahdollisuudet hulevesien käsittelyn parantamiseen on erityisesti Savilahden ympäristössä, jossa olemassa oleva yhdyskuntarakenne uudistuu voimakkaasti. Merkittävä pohjaveden laatua parantava seikka on Pursialan alueen maankäytön muuttuminen vähemmän pohjavesiä kuormittavaksi, tämä edellyttää kaavassa osoitetun vaihettumisen aikataulun ratkaisua poliittisessa päätöksenteossa.

8.12 Oikeusvaikutukset

Ohjausvaikutus muuhun suunnitteluun

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42 § 1 mom.). Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava

ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (MRL 42 § 3 mom.). Yleiskaavan keskeiset periaatteet tulee ottaa huomioon asemakaavaa laadittaessa.

Viranomaisvaikutus

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista (MRL 42 § 2 mom.). Velvoite koskee kaikkia kaupungin ja valtion viranomaisia, joilla on alueiden käyttöön liittyviä suunnittelu- tai toteuttamistehtäviä.

Rakentamisrajoitukset

Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kaupunki tai valtio lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (MRL 43 § 1 mom.).

Suojelumääräykset

Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa siitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (MRL 41 § 2 mom.).

Lunastus

Ympäristöministeriö voi myöntää kunnalle luvan lunastaa alue, joka on yleiskaavassa osoitettu liikenneväyläksi, asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen ja jota tarvitaan kunnan suunnitelmanmukaiseen yhdyskuntakehitykseen (MRL 99 § 3 mom.).

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Edellä on esitetty maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisia yleiskaavan oikeusvaikutuksia. Myös muissa laeissa on säännöksiä, jotka edellyttävät yleiskaavan huomioon ottamista niiden lakien mukaisissa menettelyissä. Näistä keskeisimpiä ovat tielait, maa-aineslaki, vesilaki, metsälaki, jätelaki, rakennussuojelulaki ja ympäristönsuojelulaki. Luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain huomioon ottamisesta säädetään vielä tarkemmin MRL 197 §:ssä.

8.13 Kaavaehdotukseen tehtyjen tarkastusten vaikutusten arviointi

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen tehtiin kaavamateriaaliin joitakin tarkastuksia, jotka ovat kokonaisuudessaan lueteltu selostuksen kohdassa 6.3.3 Ehdotusvaiheen palautteen pohjalta tehdyt tarkastukset. Merkittävimpien tarkastuksien osalta halutaan tuoda esiin myös niihin liittyvät perustelut ja ne on esitetty alla.

Ehdotusvaiheen nähtävillä olon jälkeen ohjausryhmä päätti muuttaa koko Kaihun alueen kaupunkivihreän alueeksi. Merkinnällä halutaan korostaa alueen merkitystä virkistys-, luonto- ja maisema-arvoiltaan tärkeänä alueena. Todettiin myös, että alue on mahdollista rakentaa voimassa olevan asemakaavan mukaisesti omakoti- tai paritalotonttina. Mikäli alueen maanomistusolosuhteet muuttuvat, voitaisiin alue nähdä myös virkistyskäyttöön tukeutuvan julkisen rakentamisen paikkana. Kaikissa tapauksissa rakentamisen sijoittumista ja määrää ohjaavat viherrakenne- ja maisemakaavakartoilla esitetyt luonto- ja maisema-arvot.

Kaavan ehdotusvaiheen nähtävillä olon jälkeen Ratinlammen alue päätettiin osoittaa selvitysalueena, jonka maankäyttö ratkaistaan tarkemmalla osayleiskaavalla. Alueen merkitys luontoarvoiltaan ja vesitalouden kannalta tärkeänä alueena on tunnistettu eri selvityksissä ja huomioitu myös osayleiskaavan viherrakenne- ja vesitalouskartoilla. On myös tunnistettu alueen

potentiaali, joka muodostuu alueen sijainnista keskeisellä alueella yhdyskuntarakenteen sisällä ja liikenteellisessä solmukohdassa. Alueen maankäytön ratkaiseminen edellyttää vielä tarkempia selvityksiä alueen rakennettavuudesta ja rakentamisen vaikutuksista. Hyväksymiskäsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti osoittaa Ratinlammen alueen kaupunkivihreän alueena.

Ranta-alueiden rakentamista ohjaavia mitoitustarkasteluja koskeva kaavamääräys poistettiin kaavasta. Kaupunginhallituksen linjaus mitoitustarkastelujen nostamisesta edellyttää mitoitustarkasteluja ja vaikutusten arviointia, joka ei kantakaupungin osayleiskaavan tavoiteaikataulu huomioden ole mahdollista tässä kaavaprosessissa, ilman merkittäviä viivästyksiä kaavan hyväksymiskäsittelyyn. Tämän vuoksi mitoitustarkastelu päätettiin irrottaa omaksi kokonaisuudekseen, joka tarkastellaan erillisessä prosessissa. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavalla ei osoiteta suoraan rakennuspaikkoja tai rakennusoikeutta ranta-alueille, joten mitoitustarkastelujen pois jättäminen ei vaikuta kaavaratkaisun sisältöön. Rantarakennusoikeus jää voimaan tarkempien, voimaan jäävien rantakaavojen mukaisena.

Kulttuuriympäristö-kartalla esitettyihin kaavamääräyksiin tehtiin tarkastuksia. Keskeisin muutos oli, että rakennussuojelukohteiden osalta yhteysviranomaista ei määritellä arvojen merkittävyyden mukaan vaan kaikkia kohteita koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen ja Mikkelin kaupunkisuunnittelun kanssa. Kaupunkikuvallisesti arvokkaita alueita koskevista toimenpiteistä on kuultava museoviranomaista ja Mikkelin kaupunkisuunnittelua.

9 KAAVAN TOTEUTUS

9.1 Osayleiskaavan toteuttaminen ja seuranta

Yleiskaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto, jonka jälkeen mahdollisen valituksen tekemiseen on aikaa 30 päivää. Yleiskaava saa lainvoiman, jos siitä ei valiteta hallinto-oikeuteen tai jos hallinto-oikeus hylkää valituksen. Oikeusvaikutteinen osayleiskaava ohjaa tarkempaa suunnittelua siten, että yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42 §). Tarkemman suunnittelun yhteydessä yleiskaavan yleispiirteisemmät merkinnät täsmentyvät. Yleiskaavan esittämistarkkuudesta johtuen on tärkeää, että kaavaa tulkittaessa kiinnitetään huomiota laajempien kokonaisuuksien säilymiseen myös yksityiskohtaisempaa suunnittelua tehtäessä.

Asemakaavoitus tapahtuu osissa ja asemakaavoituksen toteutumisajankohtaan vaikuttavat sekä elinkeinoelämän että asumisen kehittyminen alueellisesti sekä laajemmin, valtakunnallisten kehityssuuntien myötä. Erilaiset kehityssuunnat tai trendit saavat kuitenkin aina paikalliset ominaispiirteensä rakennetussa ympäristössä. Olemassa olevat lähtökohdat, kuten rakennuskannan ikä ja kunto tai muutokset liikennekulttuurissa, voivat edesauttaa tai hidastaa tapahtuvia muutoksia. Yleiskaavalla turvataankin pääpiirteissään tulevien vuosien kantakaupungin rakennetun ympäristön kehitys ja siihen sitoutuvien arvojen säilyminen tuleville sukupolville.

Kaavan tavoitevuosi on 2040. Tavoitevuosi kertoo sen ajankohdan, jolloin kaavassa esitettyjen asioiden arvioidaan toteutuneen. Kunta huolehtii ajan tasaisen yleiskaavan laatimisesta. Seuraavan koko kantakaupunkia palvelevan yleiskaavatyön tulisi alkaa ennen tavoitevuotta 2040. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavaa 2040 voidaan päivittää ennen tavoitevuotta. Päivitykset voivat kohdistua joko yhdelle tai useammalle kaavateemalle kerrallaan.

Mikkelissä 9.10.2018 / tarkastettu 15.11.2018 /20.5.2019/18.6.2019

Eveliina Könttä

Kaavoitusarkkitehti

Ramboll Finland Oy

Ilkka Tarkkanen

Kaavoituspäällikkö

Mikkelin kaupunki